

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZINOTĀJS

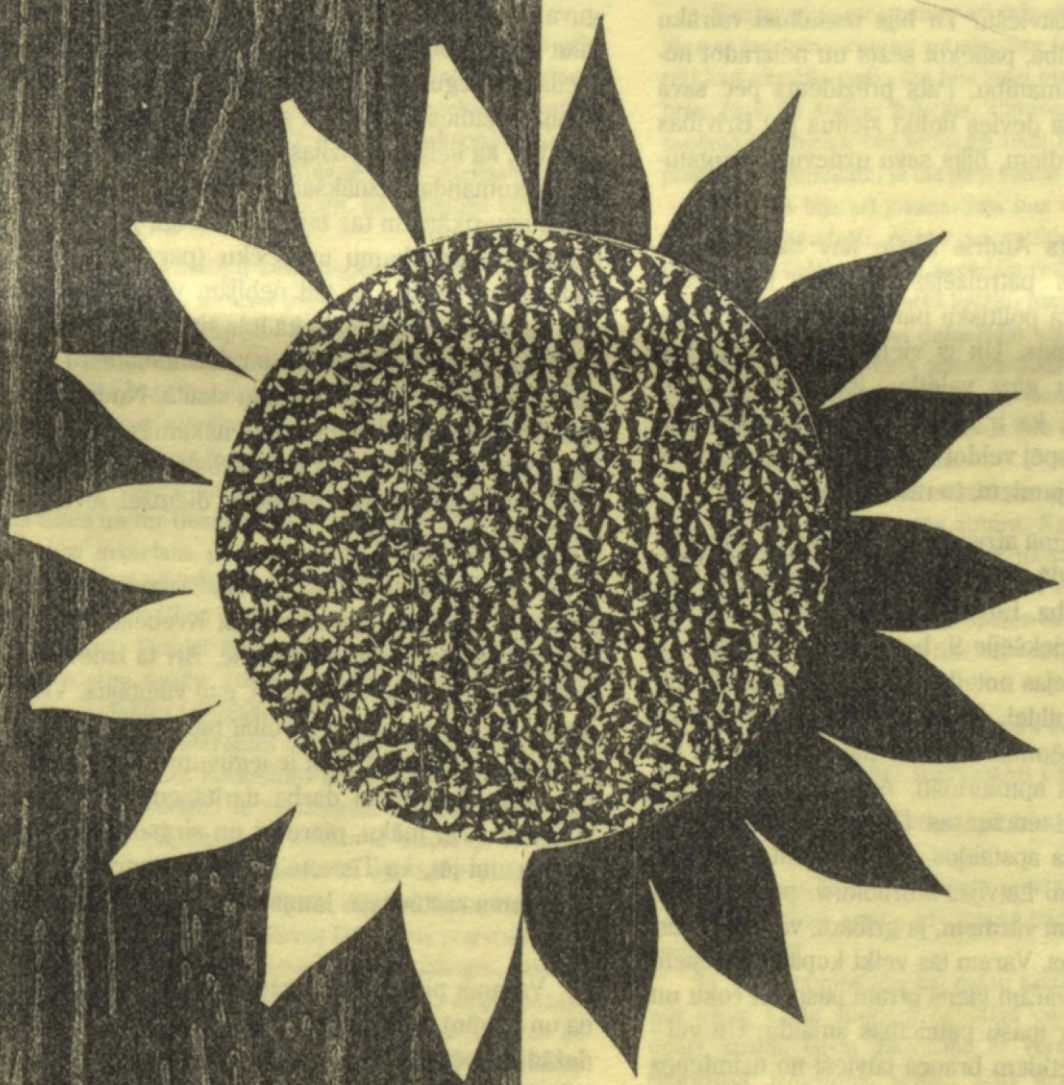
ISSN 0227 - 2423

1996. GADA JŪLIJS/AUGUSTS

MONTREALA, KVEBEKĀ

48. GADA GĀJUMS NR. 7/8.(568/569.)

Melburnas
latviešu biedrības
BIBLIOTĒKA

LK

NEPARASTA VASARA

Ar katru dienu, nedēļu, mēnesi, gadu, šķiet, laiks skrīen ātrāk, notikumi risinās straujāk un nepārredzamāk. Piedzīvotās pārmaiņas bieži pārsteidz, bieži neapmierina pat lielākas cilvēku grupas. Ir tā, ka it kā netiekam vairs pasaulei līdz. Ja esam bariņš ļaužu kopā, neizbēgama ir žēlošanās par sabiedrību, darba apstākļiem, bezdarbu, noziegumiem, valdības neatbildību, politiķu mantrausību un daudz ko citu. Reti priecājamies par ko patīkamu, jauku, kaut gan tā netrūkst. Grūti izsekot visiem notikumiem, kur nu vēl par tiem rakstīt. Ja ir ērti, aizbildināties ar nevaļu. Rezultātā tā nu arī daudz kas pazūd no mūsu redzes loka neievērots, neiztirzāts, neskatoties uz to, ka dzīvojam informācijas eksplozijas laikmetā, kas ienes visdažādākās pasaules ziņas katrā dzīvoklī, katrā mājā. Nav citādi bijis šī gada vasaras pirmajos mēnešos. Pieminēsim tikai dažus svarīgākos notikumus: -

Latvijā - par valsts prezidentu otro reizi pēc kārtas Saeimas deputāti ievēlēja **Gunti Ulmani**. Pirmajā nobalsojumā. Notiesātais komūnists Alfrēds Rubiks saņēma 5 balsis, bet Ilga Kreituse - 25. Par iznākumu, šķiet, lielais vairums latviešu pateicīgi gan dzimtenē, gan ārzemēs. Zvērestā Guntis Ulmanis solījās pildīt prezidenta pienākumus. Pati zvēresta nodošana tomēr izraisīja pārrunas, pat neapmierinātību daļā latviešu. To bija izsaukusi vairāku Saeimas deputātu izricība, paliekot sēžot un neizrādot notikumam pienācīgu uzmanību. Pats prezidents pēc sava zvēresta nodošanas bija devies nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa. Citiem vārdiem, bijis savu uzdevumu augstumos.

Ministru prezidents Andris Šķēle nav baidījies no mainīt vairākus savas patreizējās valdības ministrus. Mums tā šeit ir parasta politiska parādība, bet dzimtenē tas ir kaut kas neparasts. Un ja viens otrs domāja, ka šādas izmaiņas varētu gāzt valdību, līdz šim tas nav noticis. Vai tikai tādēļ, ka ir vasaras laiks, vai tādēļ, ka politiskie pretspēki nespēj veidot kopēju opozīciju? Kādas būs atbildes šiem jautājumiem, to rādīs nākotne.

Toronto jūlija sākumā aizvadīti 10. Vispārējie Latviešu Dziesmu Svētki Kanadā, kuņus rikoja Kanadas latviešu dziesmu svētku biedrība, Edvina Kalviņa vadībā. Tie bija daudz mazāki, kā iepriekšējie 9, bet izdevās teicami, pateicoties ricības komitejas noteiktai ricībai un neatkāpīgai paredzētā budžeta izpildei. Aprīņojam bija darbinieku sirds degsme un uzņēmība. Lielākā daļa dalībnieku un apmeklētāju vairāk kā apmierināti. Arī paši rīkotāji. Arī Latvijā atsauksmes bija tencinošas. Un tas ir vienkārši jauki. Kultūra vēl ir dzīva apstākļos, kuņus nemitīgi kritizējam. Ievērojams bija no Latvijas atbraukušo programmas izpildītāju skaits. Citiem vārdiem, ja gribam, varam vēl arvien paveikt lielas lietas. Varam tās veikt kopā ar savējiem no Latvijas. Un te nu varam viens otram paspiest roku un sirsnīgi pateikties - ar īpašu pateicības smaidu. Un vēl - jaunums - uz šiem svētkiem brauca latvieši no dzimtenes paši par savu naudu. Paši maksāja viesnīcas un pārējos izdevumus. Jutās labi, ka to var. Liels pagrieziena, kas liecina, ka tēvzemē notiek pārmaiņas, ar kādām nevarējam rēķināties pirms dažiem gadiem. Tas taču nozīmē to, ka arī kultūra drīz no Latvijas nāks pie mums ciemos! Un nākotnē ļaudis ciemos brauks vēl vairāk! Turklāt atbraucēji var mūsu pusē labi iepirkties, jo bieži preces še ir lētākas kā mājās.

Ogrē jūlija sākumā notika II radošā mūzikas nometne Latvijā jaunajiem mūziķiem (piektā pēc kārtas, ja pieskaita 3, kas pirms tam notika Orfordā, Kvebekā, jo visu šo nometņu organizēšanā aktīva loma bijusi Jaunatnes Dzies-

mu Svētku Padomei). Tajā piedalījās dalībnieki no visām mūzikas koledžām Latvijā un vairāki no ārzemēm. Kupls bija lektoru un darbinieku skaits, kopskaitam sasniedzot 157. Nometne notika Ilgas Štauveres piemiņas zīmē. Par nometnes aprisēm bija iepriecināti gan dalībnieki, gan lektori, gan vadība. Par to liecina nometnes avīze. Vispārējs atzinums bija, ka šādai mūzikas nometnei ir sevišķa nozīme un ka tā atkal atkārtojama pēc pāris gadiem (daudzi dalībnieki to vēlējās jau pēc gada). Par to vēstīja Latvijas televīzija, radio un laikraksti.

Apguldē notika Saulgriežu vasaras skola, bet citur Latvijā divi dažādas 3x3 nometnes. Visi šie speciālie salidojumi (un šeit minētie nav vienīgie) kļūst par sevišķi nozīmīgām mijiedarbes vietām starp dzimtenes un ārzemju latviešiem. Šeit tiek noārdītas aizspriedumu sienas, veidojas izpratne un draudzības. Manto itin visi. Ne tikai dalībnieki, lektori un rīkotāji, bet arī tauta un valsts.

Atlantā, Džordžijas pavalsti, ASV, aizvadītas šī gada Olimpiskās spēles, kuņās 197 valšku vidū pārstāvēta bija arī Latvija. Pēc līdz šim pieejamām ziņām, Latvijas vienība ieguva vienu sudraba medaļu (Kanū/kajaka C-1 1000 airēšanā - Ivans Klementjevs). Bija viena no 7 valstīm, kas ieguva šādu atzinību, ierindojoties 66. vietā. Lietuva saņēma bronzas medaļu basketbolā (tikai bronzas medaļu ieguva vēl 8 citas valstis), bet Igaunijai šoreiz nelaimējās, kaut gan tai bija vairāki ļoti spējīgi olimpnieši. Vēl nevienu medaļu neieguva 118 valstis. Tas jau nenozīmēja, ka tām nebija nozīmes uz spēlēm sūtīt savas vienības. Mūs kaitināja tas, ka lielie televīzijas raidītāji atklāšanas ceremonijā mūsu komandas uznākšanas laikā rādīja reklāmas. Protams, amerikāņiem tas bija mazsvarīgi, jo tie visur centās paust savu pārkumu un spēku (par to žēlojās pat kanadiešu žurnālisti - tā tad nebijām vienīgie). Kanada šoreiz ieguva vairāk medaļu kā līdz šim - pavisam kopā 22 (3 zelta, 11 sudraba un 8 bronzas), ierindojoties 11. vietā visvairāk medaļu ieguvušo vienību skaitā. Nu jau Olimpiskās spēles pieder pagātnei. Jāgaida nākamās Ziemas Olimpiskās spēles, uz kuņām atkal gatavosies Latvijas izlases vienība. Tik plašās sporta pārraidēs, diemžēl, ievērot Latvijas vārdu ir laimes spēle.

Mūsu pašu Tērvetē, ev.-lūt. Trisvienības draudzes īpašumā, Sarkanās upes krastos, Kvebekā, aizvadīta gadskārtējā Bērnu vasaras nometne. Arī tā izdevusies un iepriecinājusi gan nometņotājus, gad vadītājus. Vispār vērojams dažādu vasaras nodarbību pieaugums šajā mūsu sabiedriskajā īpašumā. Tas ir ieguvums. Šeit varam pateikties mūsu jaunajiem darba darītājiem, kas tajā iesaistījušies ar savu māku, pieredzi un sirdsdedzi. Galvenais ir tas, ka viņi jūt, ka Tērvete ir arī viņu latviskās dzīves neatņemama sastāvdaļa. Jauņā maiņa ir pieteikusi savu klātbūtni.

Vasaras pirmā daļa izrādījusies neparasti vēsa, lietaina un vētrām bagāta gan Latvijā, gan Kanadā. Minējumi ir dažādi, kāpēc tas tā, bet tā nu tas ir. Varam spriest vienādi vai otrādi, bet dabas apstākļus grozīt nespējam. Vasaras prieki šogad tādēļ nav varbūt bijuši tik jauki, kādus tos bijām sagaidījuši. Tas lai mūs neskumdina.

Un nevaram nepieminēt to, ka gados vecā sabiedrībā, kāda ir mūsējā, nenovēršams ir fakts, ka uz mūža mājām dodas tās locekļi. Šobrīd sērojam par trim, kas visi bijuši aktīvi mūsu sabiedrības cēlji un veidotāji - **Richardu Tūteru, Elvīru Gobu, dz. Kurlis, un Kārli Krūmiņu - Osānu**. Viņu sabiedrisko devumu pieminam ar pateicību. Lai viņiem visiem vieglas smiltis svešajā kapu kalniņā!

Vēl jau vasara nav galā. Tikai pusē. Cerēsim, ka atlikušās nedēļas būs daudz skaistākas par līdzšinējām un

ka tajās mums būs vairāk laika atpūtai un dažādiem vasaras priekiem, ka atbraukušajiem Latvijas ciemiņiem labi klāsies mūsu vidū. Un tad jau klāt būs rudens ar saviem pirmajiem sabiedriskajiem pasākumiem un pienākumiem, kas prasīs uzmanību un darbu. Valsts un dzīves aprises ies savu gaitu Latvijā, un mēs tām sekosim ar vislielāko interesei un, cerams, izpratni. Uzkrāsim spēkus, lai varētu ķerties pie gaidāmiem pienākumiem ar gaišu un cerīgu prātu! □

Viktors Kalniņš

OLIMPISKĀS SPĒLES SENAJĀ GRIEKIJĀ

Vairāk kā tūkstoš gadus katrus 4 gadus (no 776. g. pirms Kr. līdz mūsu ēras 395. g.) cilvēki no visas Grieķijas pulcējās Olimpijā. Gāja, brauca un kuģoja pat no kolonijām Āfrikā vai pie Melnās jūras. Viņi vēlējās paskatīties uz Grieķijas labākajiem atlētiem. Bet ne tikai. Senatnes olimpiskās spēles rikoja par godu Zevam. Galvenā Zeva pielūgšanas vieta bija Altisas birze Olimpijas tuvumā. Sākot ar VI gadsimtu p. Kr., simtiem Zeva statuju bija celtas birzē, to skaitā atzītā par vienu no septiņiem pasaules brīnumiem - Fidija, trīspadsmit metrigā, no zelta un ziloņkaula.

Kā piedzima Olimpiskās spēles? Legenda stāsta, ka to pamatlicējs esot Hērakls. Viņš veltījis tās Zevam par palīdzību Auģeja lopu laidara attīrīšanā.

Olimpiskais pamiers kļuva par svarīgāko instrumentu grieķu valstiņu vienošanā. Sākumā pamieru izsludināja uz mēnesi, vēlāk - uz diviem vai pat trijiem. Lai visi dalībnieki un skatītāji varētu brīvi un netraucēti tikt līdz mājām. Pārkāpējiem uzlika bargus naudas sodus. Reiz pat Maķedonijas Aleksandrs bija spiests atlīdzināt zaudējumus cilvēkam, ko aplaupīja viņa armijas kareivis.

Savācot visu informāciju, kāda tagad ir pieejama par spēlēm, var gūt priekšstatu ne tikai par pašām spēlēm, bet arī par sagatavošanos tām. Kaut spēles ilga tikai piecas dienas, gatavojās tām veselu gadu. Desmit mēnešus pirms spēlēm visiem dalībniekiem bija jāatrodas savās pilsētās. Tas bija ļoti svarīgs noteikums - viņi pat zvērēja, ka neizbrauks no savas pilsētas. Zvēresta pildīšanai sekoja īpaši tiesneši.

Ne vēlāk kā mēnesi pirms spēlēm visiem dalībniekiem bija jāpulcējas Elidā un tur tiesnešu uzraudzībā jātrenējas. Tiesnešu uzdevums bija nepieļaut pie sacensībām fiziski vājus atlētus, pārbaudīt dalībnieku izcelsmi (spēlēs drikstēja piedalīties grieķu izcelsmes vīrieši). Elidā atlēti ieradās kopā ar treneriem, kuriem bija jāmaksā. Turklāt ilgstoša uzturēšanās tālu no mājām arī maksāja krietnu naudu. Tātad ne jau katrs, bet tikai bagāts grieķis varēja piedalīties Olimpiādē.

Sporta un vēstures literatūrā bieži sastopams apgalvojums, ka sievietēm nebija jāatskatās sacensībās. Jāprecizē: neļāva tikai precētām sievietēm, uz nevainīgām meitenēm tas neattiecās. Zinātnieki domā, ka tas ir saistīts ar vispārējo toreizējo noteikumu, pēc kuŗa svētās vietas varēja apmeklēt tikai jaunas. Bet Olimpiskās spēles tika veltītas Zevam. Tiesa, bija viens izņēmums - runa ir par auglības dieves Dēmetras priesterieni.

Protams, piedalīties spēlēs sievietēm bija aizliegts. Atkal ar vienu izņēmumu: kaujas ratu sacensībās piedalījās zirgu īpašnieki neatkarīgi no dzimuma. Tā Plutarchs stāsta par Spartas ķēniņa Archidamosa meitu Kinisku, kas uzvarēja šajās sacensībās.

Antīko Olimpisko spēļu programma pakāpeniski kļuva sarežģītāka. Pirmajās spēlēs skrēja vienu stadiumu (192,28 m). Vēlāk bija iekļauti skrējieni uz 2 stadiumiem un gargaballiekiem uz 24 stadiumiem. Tomēr pirmā distance aizvien palika tā godājamākā.

Lielākais senatnes skrējējs bija Leonids no Rodas salas. Viņš uzvarēja visās trijās distancēs četrās Olimpiādēs pēc kārtas. Senie grieķi pazina arī daudzciņu. Tā gan atšķīrās no mūsdienu. Grieķu pentalonu (piecciņu) veidoja diska un šķēpa mešana, lēkšana, skriešana un ciņa.

Protams, atšķīrās arī tehnika un rezultāti. Tā Faula 30 m tālu mestais disks skaitījās fenomenāls rezultāts. Kādēļ tāda atšķīrība no mūsdienām? Senie grieķi visaugstāk vērtēja kustību skaistumu. Tādēļ disku meta mūzikas pavadībā. Senic diska

metēji taisīja tikai trīs ceturtdaļas apgrieziena, kamēr mūsdienu atlēti izdara divi ar pusi apgriezieni.

Atšķīrās arī lēkšanas tehnika: lēcēji turēja rokās halterus (kaut kas līdzīgs hantelēm). Lēkšanas momentā tos meta uz priekšu. Lēkšana, liekas, bija trissoļu. Jau minētais Fauls aizlēca 16,28 m.

Ciņa Olimpiādē bija divu veidu. Atšķīrās tie ar dažādu paņēmienu pielietošanu un ar uzvarētāja dažādu metožu noteikšanu. Pirmajā, lai uzvarētu, pretinieku bija trīs reizes jānomet zemē. Otrajā ciņa turpinājās tik ilgi, kamēr pretinieks atzina sevi par uzvarētu.

Vēsture mums saglabājusi mums izcilākā cikstoņa vārdu. Tas bija Milons no Krotonas. Viņš uzvarēja piecās Olimpiādēs. Tikai, kad viņam bija pāri par 40 gadiem, to uzvarēja jaunākais pretinieks - Timotejs. Milona slava bija tik liela, ka zaudētāju skatītāji nesa apkārt stadionam, tai skaitā uzvarētājs Timotejs. Pats cietsirdīgākais sporta veids bija pankratons - ciņa, kuŗā varēja izmantot visus paņēmienu, arī sitienus ar dūri un plaukstu. Neskatoties uz bīstamību, paši grieķi par bīstamāku uzskatīja boksu. Domā, ka boksu izgudroja spartieši. Sāncensu vidū Olimpiādēs pašu spartiešu nebija. Tas ir saistīts ar to, ka sacensības beidzās, kad viens no dalībniekiem vai nu atzina sevi par uzvarētu, vai pakrita bez samaņas. Kā viens, tā otrs priekš spartiešiem nozīmēja negodu.

Boksa tehnika, spriežot pēc zīmējumiem uz vāzēm, bija visai līdzīga modernai. Vienīgi uz rokām bija nevis cimdi, bet tās bija apsietas ādas siksnām, lai neizmežģītu pirkstus.

Kaujas ratu sacensības arī bija divu veidu - tetripona (pajūgs ar četriem zirgiem) un sinorisa (divi zirgi). Zirgu īpašnieki reti kad uzstājās paši - tas bija visai bīstami. Visbiežāk tie algoja braucējus, kā šodien žokejus. Uzvaras gadījumā lauru vainagu saņēma īpašnieks, bet braucējs tikai lentu. Tomēr lielāks gods pienācās īpašniekam, ja tas pats vadīja ratus.

Bistama bija arī jāšana. Jāja bez segliem un kāpšļiem - tie vēl nebija izgudroti. Viens no antiķiem autoriem rakstīja, ka skatītājiem lielāko baudu sagādāja redzēt, ka jātnieki krit (gluži kā mūsdienu autosacīkstēs lielāko baudu sagādā sadursmes).

Spēles beidzās, bet uzvarētāju slava dzīvoja. Parasti uzvarētājiem viņu pilsētās cēla statujas. Katrs uzvarētājs varēja uzcelt statuju svētbirzī Olimpijā, bet par savu naudu. Bieži vien uzvarētājiem deva tiesības pusdienot līdz mūža galam uz valsts rēķina. Tos apbalvoja ar naudu.

Olimpiādes sākās kā svētki par godu Zevam. Līdz ar kristietības uzvaras gājieni tās atmira. Kad notika pēdējās antīkās pasaules Olimpiskās spēles, par to vēsturnieku domas dalās. 395. g. Romas imperators Teodosijs I aizliedza visus pagāniskos kultus. Tomēr iespējams, ka spēles turpinājās līdz 426. g., kad pēc Teodosija II pavēles tika izpostīti visi pagānu tempļi, tai skaitā Zeva Olimpijā. □

LATVIEŠU BRĪVĪBAS CIŅAS - ŠODIEN

Godātie laika biedri, ciņu biedri - visi latviskā gara un idejas nesēji - Daugavas vanagi!

Jau piecus gadus mēs esam neatkarīga valsts brīvo valstu saimē, bet tomēr arvien vēl jārūnā par Brīvību. Kas tad mūsu sirdis nospiež?

Jā, ja skatāmies atpakaļ mūsu tautas vēsturē - nekas viegli nav nācis. Gadu simtiem nemitīgā ciņa par Brīvību. Nemitīgi upuri, spaidi, latvju gara ciņa ar verdzības važām, nežēlīgas represijas, izmisums, spits... Līdz beidzot latvju kara pulku parādīšanās pasaules kauju laukos. Legendārie strēlnieki I pasaules karā, ciņas par neatkarību - par savas valsts proklamēšanu, pulcēšanās zem saviem sarkanbaltsarkanajiem karogiem. Uzvara pār lielniekiem un bermontiešiem.

Šeit būdami, lai atceramies 1919. g. 22. jūniju un Cēsu kaujas, kuŗās izšķīrās nacionālās Latvijas liktenis! Skolnieku rota un brāļu igauņu vienots spēks - ciņa par Brīvību! Pēc šīs vienotības arī turpmāk jācenšas.

Tautas brīvības centieni nav iznīcināmi. Kāds komunistu varas vīrs teicis: "Ja mēs vienā paaudzē tautai iznīcināsim nacionālo apziņu un patriotismu - šī zeme piederēs mums!" Sie vārdi mums un nākošajām paaudzēm daudzko liek padomāt! Ļaunuma imperijas dzegūze pusgadsimtu ir dējusi olas mūsu

DV CENTRĀLĀS VALDES SĒDE
No 1. - 3. jūlijam, 1996. g., Toronto

DV centrālās valdes 1996. g. kārtējā sēde notika 10. Latviešu dziesmu svētku Kanadā ietvaros. Sēdes atklāšanas aktu 1. jūlija rītā ievadīja DV Kanadā vanadžu vadītāja Nora Pulciņa ar svētbriču-lūgšanu, pieminot arī aizsaulē aizsauktos biedrus, viņu piemiņu godinot ar klusuma brīdi.

Ievadvārdus teica DV KV priekšsēdis V. Plūdons, novēlējams saskanīgu darbu, kas veltīts latviešu tautas, Latvijas valsts un DV organizācijas interesēm, dodot daudzus nozīmīgus lēmumus, kas organizācijas darbu izvadīs cauri daudzajām grūtībām, ar ko saistīts palīdzības darbs, ko DV organizācija veic.

Sēdi atklāja DV priekšnieks J. Frišvalds, mudinot arvien godā un cieņā turēt varoņus-cīnītājus. Atzīmējot, ka DV organizācija arvienu ir godā turējusi latviešu tautas varoņus, kādēļ arī saņēmusi tautas uzticību un atbalstu daudzajos aizvadītajos darbības gados. Atklāšanas runu noslēdza kopēji nodziedot Latvijas valsts himnu - Dievs, svēti Latviju!

Uz DV CV sēdes atklāšanu bija aicināti latviešu organizāciju vadošie darbinieki, kas, jo kuplā skaitā, bija arī atlicinājuši laiku, lai personīgi piedalītos DV CV sēdes ievadā. Viesu un dalībnieku kopskaitu varēja vērtēt ap 70. No DV CV balstiesīgajiem locekļiem, vai arī ar pilnvarojumu piedalījās: DV priekšnieks J. Frišvalds, DV Vanadžu priekšniece R. Kaugara, DV priekšnieka 1. vietnieks un DV ASV priekšnieks A. Spārniņš, DV priekšnieka 2. vietnieks un DV Vācijā valdes priekšsēdis O. Mazarkēvics, kasieris un Ārējās inf. noz. vad. A. Lindens (DVF Anglijā), DV ģenerālsēdētārs G. Tamsons (ar DV CV sekretāra un Iekšējās inf. noz. vad. J. Poča - DVF Anglijā pilnvaru) un Kultūras noz. vad. A. Kalupnieks (Kanada). Piedalījās arī DV CV referenti Inta Purva, J. Mežaks un J. Treijs. Kuplais klātesošo latviešu organizāciju vadošo darbinieku skaits apliecināja DV organizācijai parādīto cieņu un pagodinājumu.

Vārdiskos apsveikumus ievadīja Toronto nod. valdes priekšsēdis A. Kalviņš (namatēvs). DV goda biedrs virspulkvedis A. Silgailis, nevarēdams būt klāt savu daudzo gadu dēļ, bija atsūtījis skaņu lentā ierunātu apsveikumu. Novēlējams sekmiņu darba gaitu, viņš arī izteica prieku par DV CV pagodinājumu viņam, uzņemot par DV goda biedru. PBLA valdes priekšsēdes un LNAK valdes sveicienus nesa PBLA valdes vice-priekšsēdis un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, ierosinot nākotnē, Rīgā, noturēt kopēju DV CV un PBLA valdes sēdi, klātesot Latvijas valdības pārstāvjiem. DV vanadžu globālās saimes un DV ASV vanadžu vadītājas Ineses Apeles sveicienus nodeva DV vanadžu priekšniece Rīta Kaugara, bet DV Kanadā vanadžu saimes sveicienus nodeva Gunta Reynolde. DV zemju sveicienus nesa: ASV - A. Spārniņš, Vācijas - O. Mazarkevics, Austrālijas - A. Berķis, Anglijas - A. Lindens, Kanadas un Zviedrijas - V. Plūdons un Eiropas atsevišķo nodaļu - G. Tamsons. Dzimtēnes sveicienus nesa DV CV pārstāvniecības Rīgā vad. Fr. Kursietis. Mudinošus sveicienus nesa laikraksta "Latvija Amerikā" atb. red. Ingrida Viksna un DV Mēnešraksta atb. red. Inta Purva. Apsveikumus noslēdza LNAK padomes priekšsēdis A. Budrevics, aicinot darbu veikt vienotības un sadarbības garā. Apsveikumiem sekoja klātesošo iepazīstināšana. Svinīgā akta vad. A. Kalupnieks iepazīstināja ar DV CV sēdes balstiesīgajiem dalībniekiem un aicinātām organizāciju vadošām amatpersonām.

DV CV darba gaitas izkārtojumam darbojās 4 darba komisijas: 1. Redakcijas un teksta - A. Puķīte, vad., I. Purva un J. Mežaks; 2. Administratīvo lietu - A. Spārniņš, vad., J. Frišvalds, A. Lindens, A. Berķis, V. Plūdons, G. Tamsons un Fr. Kursietis; 3. Palīdzības darba Latvijā - O. Mazarkevics, vad., R. Kaugara, Dr. Dz. Kursiete, G. Tamsons, V. Miniāte, N. Pulciņa, J. Treijs un V. Dāboliņš; 4. plkv. V. Januma fonda un jaunatnes lietu - O. Mazarkevics, vad., G. Tamsons un A. Kalupnieks.

DV CV sēde risinājās 3 dienas, kas intensīvā darbā deva daudzas nozīmīgas rezolūcijas un lēmumus:

1. Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības valdes vice-priekšsēdis un LNAK valdes priekšsēdis T. Kornbergs DV CV sēdes atklāšanā, apsveicot, konstatēja, ka mūsu problēmas attiecībā ar Latviju ir vienas un tās pašas. Viņš ierosināja nākotnē abu organizāciju, kādu no gadskārtējām sēdēm noturēt Rīgā kopēji, klātesot Latvijas valdības pārstāvjiem. DV CV šādu priekšlikumu principā pieņēma, ja tiktu veikti sekojoši priekšdarbi:

a. Jāsāk kārtot taisnīga, koordinēta sadale visam ziedotam, ko sūtam Latvijai: invalīdiem, represētiem, legionāriem, slimie, daudz bērnu ģimenēm un citām vajadzībām aprūpes laikā. Aprūpes koordinācija jāizkārto visam un visiem, kas saņem līdzekļus Latvijā, vispirms pašiem DV rādot priekšzīmi, kas bijusi DV stiprums aizvadītajos 50 gados. Šeit jāiesaista visas trimdas organizācijas un draudzes savas zemes mērogā.

b. PBLA vadībā jāsaņem visa trimdas līdzekļu reģistrācija, kas plūst uz Latviju, lai mēs paši, tauta, Saeima un valdība saredzētu mūsu nozīmīgumu Latvijai. Tani par laiku, šo parādot, mēs varam spiest saņēmus iet vienotu latvisku ceļu, ievērojot mūsu vēlmes un prasības latviskās Latvijas labā.

2. DV CV ar gandarījumu uzklusās Fr. Kursieša, DV CV pārstāvniecības vadītāja Rīgā, ziņojumu, ka Latvijas valsts prezidents atzinis Daugavas vanadžu un visas organizācijas atbalstīto Okupācijas muzeju kā vienu no objektiem, kas rādams ārzemju pārstāvjiem un apmeklētājiem Rīgā.

3. DV pārstāvji no apmesšanās zemēm svešumā ziņo, ka daudzu tautiešu mūžā sakrātās vērtības zūd latviešu tautai, viņiem aizejot mūžībā, nenokārtoto testamentu dēļ. Tās neredzami pazūd pēc attiecīgo valstu likumiem. DV CV aicina ikvienu tautieti vai viņu aizbildņus palīdzēt izkārtot testamentārās lietas Latvijas labā, par ko ir strādāts un mūžs pavadīts svešumā.

4. Redzot mūsu tautas problēmas Latvijā, DV CV aicina tautiešus turēties kopā svešumā un DV pielikt lielākas pūles jaunu biedru iesaistīšanā tiem darbiem, ko DV ar lielām sekmēm veic jau 50 gadus: koordinētai aprūpei, latviešu kultūrai un latviešu kopībai.

5. DV CV aicina, reģistrējot sūtījumus uz Latviju, tajos pie pārvestām naudas vērtībām pieskaitīt aplēsto sūtīto saiņu vērtības, lai kādreiz, pētot trimdas devumu savai tautai, tas tiktu pieminēts.

6. DV CV atgādina, ka organizāciju pārstāv un tās vārdā runā DV CV, zemju valdes un delegātu sapulces. Tas jāievēro ikvienai vienībai, gatavojot kādus ierosinājumus visas DV organizācijas vārdā.

7. Ja DV priekšnieka vai DV Vanadžu priekšnieces pārvēlēšanās kandidēt tikai viens kandidāts, tad vispārējās vēlēšanas nav jāizved - balso DV centrālā valde un apstiprina kandidātus attiecīgām postenim.

8. DV organizācijas žurnālam ir liela dokumentācijas un iekšējās vienotības nozīme. Brīveksemplāriem Latvijā liela ideoloģiska, informācijas, audzināša ietekme garīgās aprūpes jomā. Tāmdēļ DV Mēnešrakstam atkal jāiznāk sešas reizes gadā, jāpievēršas aktualitātēm un uz Latviju jāsaņem lielāks brīveksemplāru skaits, par kuŗu nozīmi referēja DV CV pārstāvniecības Rīgā vad. Fr. Kursietis. Tas prasis abonementa piemaksas, bet mūsu organizācijas darbībai un eksistencei nākotnē tas ir nepieciešams un prasa mūsu visu atbildību un atbalstu.

9. DV CV pārstāvniecībai Rīgā piesaistāms preses atašejs, kas regulāri ziņotu presē par padarīto un problēmām.

10. DV CV atzīmējot Helsinku 86 desmit gadu dibināšanu, pateicas šīs grupas dibinātājiem un darbiniekiem par lielo drosmi un uzņēmību Latvijas neatkarības idejas veicināšanā un Latvijas karoga pacelšanā pie Brīvības pieminekļa 1987. g. 14. jūnijā un nožēlo, ka Latvijā šodien nav šī drosme attiecīgi novērtēta.

11. Daugavas Vanagu centrālās valdes aicinājums Latvijas Saeimai: Atcelt okupācijas laikā pieņemtos latviešu valodas likumus, kas neatbilst latviešu valodas garam un struktūrai.

Aprūpes darbs Latvijai:

12. Aprūpes darba koordinācija.

DV CV sēde apzinās un pieņem, ka ir vajadzība zināt kopējo vērtību Daugavas Vanagu organizācijas palīdzības darbam Latvijā, lai varētu tā vērtību pieskaitīt kopējam trimdas devumam.

13. Iekšējā izkārtojuma prasība ir, lai:

a. daudz bērnu ģimeņu atbalsta summas un ziedojumi legionāriem, invalīdiem tiek sūtītas caur DV ģenerālsēdētāru, vai tieši DV CV pārstāvniecībai Latvijā (par to informējot DV ģenerālsēdētāru).

b. saiņu sūtījumi uz Latviju, informējot par tiem savas zemes aprūpes nozares vadītāju, ir kopējā sarakstā sūtāmi DV CV Aprūpes nozares referentam Visvaldim Drunkam, Haselstrasse 61, 67659 Kaiserlautern, Germany. Informācija sūtāma divi

reizes gadā, resp., uz 30. jūniju un 31. decembri. Saiņiem uzrādams saturs un vērtība, kā arī kas un kam sūtīts.

14. Komisijas atzinums ir, ka DV CV pārstāvniecība Latvijā (Fr. Kursietis) sekmīgi veic naudas izmaksas daudz bērnu ģimenēm un leģionāriem/invalidiem.

Šajā gadā uz 18. jūniju ir izmaksāti Ls 19,890.- daudz bērnu ģimeņu atbalstam. Pavisam atbalstītas 1,270 ģimenes, no tām no jauna šīnī gadā klāt nākušas 250 ģimenes.

Par pagājušo un šo gadu izmaksāti pabalsti 443 leģionāriem - kopējā summa Ls 13,013.-; no tiem 303 leģionāriem Ls 6,590.- 1996. gadā. Veselības apdrošināšanas prēmijas apmaksātas 330 leģionāriem par Ls 1,073.-.

DV CV pārstāvniecība praktizē, iespējamību robežās, apmaksāt leģionāru ārstēšanās izdevumus.

15. Leģionāru aprūpe notiek četros galvenos virzienos:

- a. tiešos naudas līdzekļos izmaksātos pabalstos,
- b. apdrošināšanas prēmijās (polises),
- c. apmaksāti slimnīcas izdevumi un
- d. medicīnas centra brīvu zāļu izsniegšana pret ārstu receptēm.

Gadījumos, kur medicīnas katram zāles nav, sūtām pasūtīnātāju, lai zāles nopērk aptiekā un samaksājam rēķinu.

Nodrošināts Šmerļa slimnīcas atbalsts, dodot 680 gultas dienas gadā, kas slimniekiem ir par brīvu.

16. Sekmīgi turpinās DV Hamburgas nodaļas palīdzības pārtikas saiņu iepirkšana Latvijā. Visā laikā iepirkti un izdalīti 7,900 saiņi, par DM 50.- katrs. Kopā par DM 395,000.-.

17. Vācijas medikamentu devums palīdzībai Latvijā ir 14,891 medicīnas/zāļu saiņi.

18. Latvijai šodien ir ļoti svarīgi izglītoti latvieši. Mēs lūdzam DV zemju nodaļas/apvienības ziedot daudz bērnu ģimeņu izglītības fondam, lai daudz bērnu ģimeņu bērni, kas tagad uzsāk studijas, būtu spējīgi tās turpināt. Šie maksājumi, ar attiecīgo pielikumu, sūtāmi caur DV ģenerāļsekretāru uz DV CV pārstāvniecību Latvijā (DV CV pārstāvniecības vad. Fr. Kursietis ir arī Izglītības fonda valdes loceklis).

20. Humānās palīdzības saņemšanai ir reģistrēta DV CV pārstāvniecība Latvijā.

Administratīvās lietas/jautājumi:

21. DV CV savā sēdē iepazīnās ar ieteikumu, ka visām Latvijas skolām būtu jādod U. Ģermaņa grāmata "Latviešu tautas piedzīvojumi" un principā piekrist tai domai, bet ņemot vērā, ka šī grāmata būtu jāizdod ļoti lielā metienā, kas nav DV CV spēkos, nolemj šo ieteikumu virzīt uz PBLA.

22. DV CV apsveic DV Kanberas nodaļas vēlēšanos palīdzēt ar piemiņas zīmju uzstādīšanu Latviešu leģionāru piemiņas vietā Lestē. Isaka paldies par šo skaisto žestu un lūdz griesties pie DV CV pārstāvniecības Rīgā pēc norādījumiem.

23. DV CV nolemj izdarīt izmaksu \$ 1,000.- (ASV) par sagādāto drukātāju (Printer) DV CV pārstāvniecībai Rīgā.

24. DV CV atbalsta DV CV pārstāvniecības lūgumu iegādāties lietotu auto mašīnu (ambulanci) Šmerļa slimnīcai, kuŗa arī būtu DV CV pārstāvniecības lietošanā. Paredz izdot līdz Ls 5,000.-.

25. DV CV mudina zemes turpināt DV globālās šaušanas sacensības iepriekšējo gadu kārtībā un atkārtoti lūdz DVF un DV Vācijā saimes ņemt dalību šīs sacensībās.

26. DV CV nolemj pabalstīt Dr. Ivaru Vasku ar \$ 1,000.-, lai papildinātos medicīnas sūdiņās ASV, Longailendas, N.Y., slimnīcā.

27. DV CV izsaka paldies DV ASV un DV Kanadā valdēm, par \$ 2,000.- atbalstu latviešu komandai, saspiestā gaisa šauteņu starptautiskajās sacensībās Londonā, Anglijā, pārstāvot Latviju.

28. Administratīvā darba veikšanai Ģenerāļsekretariātā nolēma iegādāties kopējamo mašīnu.

29. DV CV atbalsta Rīgas bērnu kardeoloģijas institūta lūgumu palīdzēt ar maksīgās asinsrites aparāta iegādi un lūdz DV zemju valdes, nodaļas/vienības un kopas nākt talkā šī pasākuma realizēšanai.

30. DV CV izsaka paldies NDV LA Gulbenes nodaļai par viņu rajonā II pasaules karā kritušo leģionāru atdusas vietu apzīmēšanu un datu sakopošanu otrā grāmatā.

Daugavas Vanagu centrālās valdes sēdes atklāšanas uzrunā, ko sniedzam mazliet saisinātu, DV priekšnieks J. Frišvalds pieskārs Daugavas Vanagu organizācijas darbības sākuma ga-

diem. Pēc iznākšanas no gūsta Beļģijā, pirmā DV pagaidu valdes sēde tika noturēta pirms 50 gadiem, 20. jūnijā, tās priekšsēža plkv. V. Januma dzīves vietā, Barnetā, Rietumvācijā, kuŗā bez plkv. vēl piedalījās G. Odiņš, E. Vērzemnieks, J. Utināns, D. Maļinovskis, V. Eizāns un V. Hāzners, kas būtībā, pēc iznākšanas no Zedelgernas, kļuva Daugavas Vanagu organizācijas praktiskās darbības sākums brīvībā. Uzklaušija DV organizācijas pārstāvju ziņojumu par Latviešu Centrālās Padomes III sesijas gaitu. Sēdē pieņemtie lēmumi DV organizāciju ievadīja sekmīgā darba posmā, ko šodien, ieejot otrajā darbības gadu pussimtā, pienākas arī nozīmīgi atzīmēt.

Daugavas Vanagu organizācija savā darbībā nepārtraukti piedalījies trimdas kopības veidošanā, celšanā un darbā atsevišķās zemēs un kontinentos, kā arī globāli Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības aprisēs. Sadarbībā un saskaņotā darbā ir daudz paveikts latviešu tautas un Latvijas valsts interesēs, visu notikumu secībā. Palīdzības sniegšana invalidiem un grūtdieņiem turpinājies nepārtraukti, daudzos gadījumos pārvarot neiedomājamos okupācijas varas radītos šķēršļus. Laika posmā no 1955. līdz 1984. g. vien sniegtā palīdzība pārsniedza vienu milj. vācu markas (DM). Ir gādāts par latviešu kaŗavīru ciņu un upuņu dokumentēšanu militāri vēsturiskās publikācijās. Ieviesa tradīciju par Latviešu leģiona dienas atzīmēšanu (1952. g.), ko tagad dara arī tēvzemē. DV organizācijas patriotiskās darbības izpausme arvienu ir bijis kā dadzis latviešu tautas ienaidnieku un nelabvēļu acīs. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas darbs ir gājis plašumā. Materiāli atbalstīja piemiņķļa celšanu un piemiņas plāksnes uzstādīšanu brīvības cīnītājam Gunāram Astarām; panākot arī PBLA Tautas balvas "in memorium" piešķiršanu. Nodibināja "Gunāra Astras piemiņas fondu", kas kalpo tiem mērķiem, kuŗiem viņš sevi ziedoja, ieskaitot atbalstu Latvijas aizsardzības spēkiem. Latviešu leģiona ģenerāļinspektors L. k. o. k. ģen. R. Bangerskis pārāpbedīts Brāļu kapos Rīgā, ar to arī simboliski vēlreiz apliecinot goddevību visiem leģionāru, nacionālo kaŗavīru un nacionālo partizānu upuŗiem. Divu gadu laikā izvērstais materiālais atbalsts sasniedz vairāk kā pusi latviešu daudz bērnu ģimenes tēvzemē, ar ko daudz palīdzēts latviešu dzīvā spēka uzturēšanā. Leģionāriem un citiem nacionāliem cīnītājiem sagādātas ārstēšanās iespējas slimnīcā, medikamentu un veselības apdrošināšanas apmaksas, kā arī doti naudas pabalsti. Taču palīdzības darbu jūtami traucē saskaņotības trūkums Garīgās aprūpes laukā kārtota trimdā izdoto grāmatu un periodisko izdevumu pārsūtīšana. Ir ierosināta jaunas Latvijas vēstures grāmatas vidusskolām sastādīšana un izdošana, apsveŗot arī pamatskolu vajadzības. Latvijas Saeimai iesniegta prasība "Baltās grāmatas" izdošanai, lai okupantu pēctečiem pieprasītu atskaiti par tautai un valstij nodarīto pārestību un zaudējumiem.

Par mūsu darba nepieciešamību runā Latvijas vēstnieki ASV un Kanadā. Vēstnieks O. Kalniņš DV ASV sapulcē teica: "... Ciņa par Latvijas neatkarību nav beigusies. Tāpēc jūsu atbalsts, interese un darbs ir nepieciešams šodien un nākotnē, lai nodrošinātu un nosargātu šo neatkarību!" Vēstnieks Dr. G. Andrejēvs LNAK sesijā, savukārt, teica: "Dzīvojot savās mīŗu zemēs ar ierobežotām iespējām Latviju apmeklēt, varam tai palīdzēt - informēŗot un ieteknēŗot mīŗnes zemes valdību, parlamentu, iestādes un sabiedrību, tā sekmēŗot Latvijai svarīgu problēmu risināšanu..."

DV organizācija atrodas uz stipriem pamatiem. Tās nākotne ir mūsu pašu rokās, kuŗās jāpatura rīcības patstāvība un materiālā neatkarība, lai kopdarbībā turpinātu strādāt latvju tautas pastāvēšanai un Latvijas valsts drošai un labākai nākotnei. Dievs, svēti Latviju!

Aizvadītā darbības gada darbības aprakstus DV ģenerāļsekretārs bija piesūtījis visiem DV CV locekļiem un zemēm, kādēļ sēdē, galvenokārt, uzklaušija papildinājumus.

DV priekšnieka J. Frišvalda ziņojums dod pārskatu par visu DV organizāciju. DV organizācija uz pag. g. 1. janvāri darbojusies 10 zemēs (117 nod./apv./kopās), apvienojot 8,340 biedrus (5,287 vanagi, 3,053 vanadzē), no kuŗiem 512 jaunāki par 35 gadiem. Aizvadītajā gadā apstiprināja Darbības noteikumu papildinājumus; pēdējie jaunā iespiedumā piesūtīti zemēm. Uzņēŗti jauni goda biedri: virspulkv. A. Silgailis un mag.iur. kapt. V. Akermanis. Goda biedri ir arī dzejn. A. Eglītis, prelāts Dr. K. Ručs un bij. DV ģenerāļsekr. A. J. Bērziņš. Kopš 1993. g. 26.

janv. Latvijā darbojas DV CV pārstāvniecība Fr. Kursieša vadībā, veicot ievērojamu palīdzības darbu un tā koordinēšanu. Izveidota laba sadarbība ar turienes slimnīcām un izkārtota leģionāru bezmaksas ārstēšana, kā atbildība par sagādātiem med. aparātiem, kas kopvērtībā pārsniedz DM 300,000.-. Nacionāli politiskiem mērķiem, palīdzības darbam, latviskai izglītībai, jaunatnes rosmēm, kulturāli sabiedriskam darbam un cita veida palīdzībai izdotas 606,369.- mārciņas, kas ietver 379,959.- palīdzībai Latvijā (1994. g. - 284,550.-) plus 64,338.- latv. daudz bērnu ģimenēm. Izmantota iespēja palīdzēt bij. leģionāriem izkārtot veselības apdrošināšanu, samaksājot apdrošināšanas prēmijas. Ar pateicību un atzinību atzīmējams Edgara Retiga nenogurstošais darbs 25 gadu gājumā, sagādājot skaņu ierakstus neredzīgo bibliotēkai, kas ietver 1,577 ierakstus (6,399 spoles/kasetes). Vanadžu izkārtojumā izsludinātas bērnu un jauniešu rakstu un zīmējumu sacensības par tematu "Manu vecāku un vecvecāku dzīves gaitas". Rosīga bijusi Jaunatnes nozares darbība, I. Baloža vadībā, kuŗas aizbildniecībā iznāk jaunatnes žurnāls "Utopija-Nākotne" (red. K. Freibergs). DV org. vēsturiskās apceres "Laiks, Telpa, Ļaudis" 5.grāmata (1983.-93.), red. A. Liepiņa, nodota iespiešanai. DV Mēnešraksts (red. I. Purva) ar 1996. g. 1. janv. iznāk 4 reizes gadā. Organizācijai pieder 29 nekustāmi īpašumi. Noturēts gadskārtējais svētbrīdis Lommeles karavīru kapos, Beļģijā. Visiem darba darītājiem sirsnīgs paldies!

DV ASV darba aktivitātes izpaukušās kulturāli sabiedriskās, aprūpes, informācijas, sporta, jaunatnes un vanadžu nozaŗu darbības jomās. Sabiedriski kulturālās aktivitātes, kā sabiedriskie sarīkojumi, koncerti, akti referāti, teāŗa izrādes un citi sarīkojumi, rīkoti iepriekšējo gadu līmenī. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, kulturālo vienību aktivitātēs ievērojamu pārmaiņu nav. Atbalstītas skolas, atsevišķi skolnieki, nometnes, bibliotēkas u. c. Aprūpes laukā, palīdzībai uz Latviju izdoti \$ 144,241.-. Apvienības nosūtījušas 617 palīdzības saiņus. Daudz bērnu ģimeņu atbalstam nosūtīti \$ 39,073.-. Informācijai apvienības izdevušas 69 bijētēnus, 36,185 eks.. Sporta aktivitātes izpaukušās šausanas sportā, volejbola, basketbola un futbola spēlēs. Vanadžu darbs aizvadītajā gadā bijis ļoti aktīvs visās darbības nozarēs, jo sevišķi palīdzības darbā. Aktīva bijusi arī DV Latvijas aizsardzības spēku atbalsta grupa I. Damberga vadībā. Kopīgi ar DV saimi Kanadā ir nolemts Latvijas mobilo spēku brigādei Adāžos dāvināt karogu.

DVF Anglijā darbojās līdzšinējā līmenī. Ir pabeigti pārbūves darbi Rīgā iepirktajam namam, to izveidojot par patīkamu un materiāli pieņemamu apmešanās vietu, kas ir atbilstoša savam nosaukumam "Radi un draugi". DV saimes locekļi aicināti plānot savus atvaļinājumus, izmantojot apmešanās iespējas DVF namā Rīgā, vai arī DVF lauku īpašumā "Straumēnos", Anglijas vidienē. Organizācijas darbībā liels uzsvars likts palīdzības darbam Latvijā, kā arī uz vietas. Sevišķi rosīgs ir bijis informācijas darbs, R. Parisas vadībā.

DV Austrālijas saime arī darbojusies līdzīgi iepriekšējiem gadiem. Aizvadītā gada noslēguma dienās Adelaidē risinājās 5. DV dienas Austrālijā, kuŗas pienācīgi atzīmēja DV organizācijas 50 darbības gadu jubileju. Palīdzības darba ietvaros daudz palīdzēts bij. leģionāriem, invalīdiem, daudz bērnu ģimenēm, slimnīcām, bērnu namiem, skolām, jaunatnes atbalstam u. c. DV Austrālijas saime ar dziļām sērām atzīmē Eduarda Voitkūna aiziešanu aizsaulē. Ar viņa aiziešanu zaudēts ļoti darbīgs un iecienīts Austrālijas latviešu un arī DV saimes loceklis.

DV Vācijā darbojusies līdzīgi iepriekšējiem gadiem. DV organizācijas 50 gadu darbības jubileju atzīmēja ar piemērotiem aktiem, bet zemes centrālās sarīkojums notika Mīnsterē. Nozares darbojušās iespēju robežās, vanadzēm arvienu vairāk ieslēdzoties kopējā nodaļu/kopu darbības lokā. Informācijai saime izdod 24 apkārtrakstus, 2,175 eks. Nodaļas/kopas arvienu vairāk pavairo un biedriem piesūta zemes valdes piesūtītos apkārtrakstus, kas biedrus informē par zemes un visas DV organizācijas darbu un notikumiem. S. Spurdziņš Latvijā turpinājis savu slīdīšu izrādes Nac. bruņotajiem spēkiem. Slīdīšu izrādes tagad ierakstītas video filmās un tiek piedāvātas nodaļām/kopām. DV saime NBS bataljonam Alūksnē dāvinājusi bataljona karogu, ko tam pasniedza pag. g. 11. novembrī. Aprūpes darbs veikts pastiprināti, kārtojot kara invalīdu un atraitņu pensijas, kas ir ļoti lēns process vācu valsts iestādēs. Palīdzībai uz Latviju pag. g. nosūtīti 5,978 privāti saiņi, 7,477 labdarības saiņi (iesk., apm.,

600 medikamentu saiņus ar med. aparātiem, invalīdu ratiņiem, zobārstniecības kabinetu krēsliem u. c.) un 2,800 Latvijā iepirktie pārtikas saiņi. "Bērzaine" darbojas sekmīgi un apsaimniekošanas finansiālais stāvoklis ir labs. Nākotnē paredz veikt uzlabojumu darbus. Sporta nodarbībās visvairāk iesaistās MLĢ tagadējie un bijušie audzēkņi. Sekmīgi turpinās Jaunatnes nozares darbs I. Baloža vadībā. Iznākuši 3 numuri "Utopija-Nākotne", ko rediģē I. Freibergs.

DV Kanadā saimes sastāvs, kaut gan skaitā mazāks, veic aktīvu darbu. Liels uzsvars likts palīdzības darbam ar \$ 95,000 devumu, kam klāt nāk \$ 36,000.- kas izdoti daudz bērnu ģimeņu aprūpei Latvijā. Sekmīgi darbojas Latviešiem Latvijā - Latvieši Kanadā (DV KV paspārnē), kas palīdzībai deva \$ 151,387.-. Zemessargiem sūtīti apavi, apģērbi, medicīna un cita palīdzība. Palīdzības darba nenogurstošais dzinējspēks visus šos gadus ir bijis māc. A. Celms. Daudz atbalsta dots skolām, bibliotēkām, jaunatnei, skolu kopgaldiem, slimnīcām, Okupācijas muzejam. Nolēma, kopīgi ar DV saimi ASV, dāvināt karogu Latvijas bruņoto spēku Adāžu mobilo spēku brigādei. DV Kanadā saimes ierosmē, ar DV ASV saimes līdzdalību, izkārtoja ziedojumu vākšanas akciju latviešu meitenes Martas Ašmes sirds operācijai. DV KV pievienojās Latviešu klasiskās literatūras konkursu izvešanai. Aizvadītajā gadā apritēja 30 gadi, kopš DV Mēnešraksts iznāk DV Kanadā saimes aizgādniecībā, Kanadā. Ļoti rosīgs informācijas darbs rit E. Miniates vadībā.

Arī DV Zviedrijas saime savas darbības aktivitātes uzturējusi iepriekšējo gadu līmenī, kaut gan pastiprināti veikts palīdzības darbs. Dažādu pasākumu atbalstam izdotas 77,532.- kronas. Daudz bērnu ģimenes Latvijā atbalstītas ar 23,000.- kronām un doti arī citi pabalsti. MLĢ atbalstīta ar Kr. 13,000.-. Ar labiem rezultātiem izvestas vietējās un globālās šausanas sacensības. Uz Latviju pārsūtītas 52 U. Ģērmaņa grāmatas "Jauni laiki un pagātnes rēģi". Par lielu panākumu jāuzskata Piemiņas akmens uzstādīšana pie Ekšjē baznīcas no Zviedrijas izdoto latviešu leģionāru piemiņai. DV Zviedrijas saime ir vienota, lietišķi darbojas ar citām latviešu organizācijām Zviedrijā, tāpat visciešākā draudzība ar DV CV un citu zemju DV saimēm.

DV Ģenerālsēkretāra G. Tamsona sagatavotais rakstiskais ziņojums sniedz pārskatu netīkvienu par sekretariāta darbību, bet arī kopsaktu par visu DV organizāciju, ieskaitot palīdzības darbu. Pastiprināti veikts daudz bērnu ģimeņu aprūpes darbs Latvijā. Aprūpētas 1,074 ģimenes un to aprūpei ienākušās summas (visas summas šajā paragrafā ir angļu mārciņās - red.) pārsniedza 100,000.-. Blakus Klīvlāndes apvienības (ASV) izcilajam paraugam pievienojusies arī DVF (Anglijā) Halifaksas nodaļa, atvēlot lielākas summas šim palīdzības darbam. Turpināta palīdzības sniegšana bij. leģionāriem, invalīdiem, slimniem u. c. Organizācija 1995. gadā devusi: Latvijas Brīvības Fondam - 1,945.-, Ģunāra Astras Fondam - 3,200.-, Patiesības Fondam 1,131.-, LNF - 3,158.-, vietējam informācijas darbam - 5,027.-, ārējās informācijas darbam - 6,549.-, vispārējai informācijai - 3,192.-, aprūpei Latvijā - 397,959.-, aprūpei Vācijā - 555.-, aprūpei Austrijā 237.-, vietējai aprūpei - 32,429.-, daudz bērnu ģimenēm Latvijā - 64,338.-, Bērzainei - 7,600.-, MLĢ - 4,084.-, Stipendijām - 17,510.-, jaunatnes darba atbalstam - 6,423.-, skolām - 20,649.-, sportam - 3,077, citiem atbalstiem - 6,603.-, kulturāli sabiedriskam darbam - 14,858.- un citiem sabiedriskiem pasākumiem - 5,725.-.

Par vanadžu darbību ziņoja DV Vanadžu priekšniece Rita Kaugura. Kaut gan vanadzēs ļoti aktīvi iesaistījušās nodaļu/apvienību kopu darbā, tās ievērojamu darbu veikušas vanadžu nozaŗu darba apjomā arī pilnīgi neatkarīgi. Sevišķa vērība pievērsta palīdzības darbam, jaunatnes audzināšanas darbam, skolu atbalstam u. c. Nacionāli politiskā darbā sevišķi aktīvas Anglijas un Kanadas vanadzēs. Pēdējās izkārtājušas Latvijas karogu pasniegšanu-nodošanu Latvijas skolām. 8. DV globālo dienu (Anglijā) vanadžu sanāksmē ierosinātās bērnu un jauniešu rakstu un zīmējumu darbu sacensības: "Manu vecāku un vecvecāku dzīves gaitas" ieguvušas lielu atsaucību Latvijā. Vanadžu darbība atsevišķās zemēs un nodaļās ļoti rosīga.

DV pārstāvniecības Latvijā, galvenokārt, veltīts palīdzības sniegšanā. Taču ir kārtots darbs arī tiešā DV organizācijas interešu aizstāvniecībā un arī reprezentējot organizāciju kā tādu.

Ideoloģiskās noz. vad. A. Puķīte pieskāŗās aizvadītajiem 50 darbības gadiem un konstatēja, ka koordinēts aprūpes darbs būtu devis pilnīgāku pārskatu par paveikto palīdzības darbu. Tā

būtu ļoti noderīga informācija sarunām ar Latvijas valsts iestādēm.

Iekšējās informācijas nozares vad. J. Počs konstatēja, ka visā pilnībā nav izveidojušās attiecības biedru starpā, kas veicinātu pilnīgu vienprātību un sadarbību. Varētu vainot iekšējās informācijas izmaiņas trūkumu. Pareizas informācijas izmaiņa novērstu daudzus pārpratumus un organizācijas mērķu un darbības neizpratni daudzējādās jomās. Demagoģijas pārpilnie raks-ti, kas organizācijas darbību un tās mērķus patiesi neapgaismo, neveicina saskaņotu darbu un bieži noved pie nesaskaņām un pārpratumiem.

Ārējās informācijas nozares vad. A. Lindens, par darba uzdevumiem runājot, norādīja: "Darbu darot, jāizmanto katra izdevība pasaules tālēs spodrināt Latvijas un latviešu tautas tēlu. Palīdzēt aizstāvēt mūsu nāciju, kur valda neizpratne un kur tā apmelota tiek. Veicināt citu valšķu un tautu iespējamo atbalstu. Jāturpina pasaulei apskaidrot Padomju Savienības okupācijas varas nodarītās pārestības un noziegumi pret latviešu tautu un Latvijas valsti, prasot morālo un materiālo gandarijumu no Krievijas Federācijas, kā Pad. Sav. tiesiskās mantinieces. Mūsu uzdevums ir arvienu stāvēt sardzē par Latvijas valsti un latviešu tautu!"

Jaunatnes nozares vad. I. Balodis paredzējis rīkot Jaunatnes semināru "Mana atbilde šodienas Latvijai", 1996. g. oktobrī, Bērzainē, un līdzīgi 1997. g. vasarā Latvijā, par plkv. V. Janumu. Izraisījās pārrunas par plkv. V. Januma fonda darbības noteikumu maiņām (1995. g. sēdē). Atzina tos par pagaidām spēkā esošiem. Tā kā šo fondu financē zemes, tika ierosinātas papildus pārrunas zemju delegātu sapulcēs, lai iegūtu zemju delegātu ieskus un ieteikus. Tāpat pārrunās par "DV Jaunatnes mērķiem un darbības vadlinijām", kuŗas ieteicis noz. vaditājs, tika pieteikti vairāki papildinājumi.

Par aprūpes nozares darbību papildus runāja noz. vad. O. Mazarkevics, aicinot sniegt ziņas par sniegto palīdzību nozares referentam V. Drunkam. Skaitliskie dati par palīdzības darbu minēti DV ģenerāļsekretāra ziņojumā.

Kultūras noz. vad. A. Kalupnieks ziņoja, ka zemju aktivitātes šai darba laukā uzturētas līdzšinējā līmenī. Darbojas: 17 kori, 8 teātri, 5 tautas deju kopas, 24 dažādas sekcijas un 28 bibliotēkas ar 32,370 grāmatām. Notikuši: 51 koncerts, 18 teātra izrādes, 61 priekšlasījums, 181 akts un 741 saviesīgs sarikojums. Zemēs izdod 29 apkārtrakstus/biļetenus (2,108 eks.), bet nod./apv./kopās 175 apkārtrakstus/biļetenus (65,210 eks.).

Saimniecības noz. ziņojums ietver pārskatu par organizācijas materiālo stāvokli. Organizācijai pieder 29 īpašumi.

Statistikas noz. vad. A. Spārniņš sniedza salīdzinājuma pārskatu par biedru sastāvu un materiālām vērtībām. Sākot ar 1990. gadu ļoti jūtāmi palielinājušās summas, kas izdotas palīdzības darbam Latvijā: 1994. g. izdotas 284,550, bet 1995. g. jau 397,959 mārčiņas. Vietējai aprūpei 1995. g. izdotas 32,429.- mārčiņas.

Sporta noz. vad. uzdevumā V. Plūdons aicināja DV saimes Anglijā un Vācijā ņemt līdzdalību DV globālās šaušanas sacensībās, kas kā vienīgās tiek izvestas globālā mērogā.

Apbalvojumus un materiālos piešķirumus izdrija slēgtajā sēdē. Otrā sedes diena noslēdzās ar Fr. Kursieša un Dr. Dz. Kursietes referātiem par DV CV pārstāvniecības darbību, vispārējos vilcienos pieskāroties dzīvei un apstākļiem Latvijā. Trešā sedes diena noslēdzās ar DV salidojumu DV namā, kuŗā piedalījās Latvijas vēstnieks Kanadā Dr. G. Andrejevs. DV viru koris un S. Butkevics sniedza priekšnesumus, bet sarikojumu vadīja S. Leimanis. □

A. Kalupnieks

Nacionālo Daugavas Vanagu Latvijas apvienības Atlūksnes nodaļas

AICINĀJUMS

Latvijas 6. Saeimas priekšsēdētājam Ilgaj Kreitusei.
Latvijas Valsts Prezidentam Guntim Ulmanim.
Latvijas Ministru Prezidentam Andrim Šķēlem.

Mēs rakstām Jums labā cerībā un pārliecībā, ka Latvijas 6. Saeima drīzumā pieņems likumu, kas apstiprinās faktu, ka Lat-

vija bijusi PSRS okupācijā no 1940. gada 17. jūnija līdz 1991. gada augustam.

Mēs lūdzam Jūs, augsti godātie Latvijas 6. Saeimas priekšsēdētāja, Latvijas Valsts Prezident un Latvijas Ministru Prezident, kā pašlaik augstākos varas pārstāvjus, ar visiem Jūsu spēkiem un pēc Jūsu labākās sirdsapziņas:

1. veicināt šāda likuma pieņemšanu 6. Saeimā līdz 1996. gada 23. augustam,

2. nekādos apstākļos sarunās ar Krieviju neatteikties no prasības par neatkarīgās Latvijas daļas - bijušā Abrenes apriņķa 6 pagastu un Abrenes pilsētas atgriešanu Latvijas valsts sastāvā.

Latvijas - Krievijas robeža ir stingri noteikta 1920. gada 11. augustā parakstītajā miera līgumā. Šī līguma 3. paragrāfā ir piezīme, ka ar līgumu tiek ievērots etnogrāfiskais un saimnieciskais princips. Abrenes apriņķi bija 55% latviešu, 41,7% krievu. Arī 1940./41. gados Latvijas PSR robeža ar Krieviju netika grozīta. Līdz pat šodienai Krievija oficiāli nav atteikusies no 1920. gada 11. augusta miera līguma. Tikai 1944. gada 22. augustā tautas nodevēji no Latv. PSR AP prezidija lūdza šo teritoriju pievienot KPFSR, jo tāda esot vietējo iedzīvotāju griba. Īstenībā Abrenes novadā nekāda nobalsošana nebija notikusi (Redakcijai šķiet, ka vēstulē minētais 1944. g. skaitlis nav pareizs, jo tad vēl Rīgā un lielā Latvijas daļā bija vācu bruņotās vienības.- Red.).

Tūlīt nākamajā dienā, 23. augustā PSRS AP lūgumam piekrita, bet 6. oktobrī Latv. PSR AP, piedaloties mazāk kā pusei deputātu, apstiprināja PSRS AP 23. augusta dekrētu.

Atsavinātās Abrenes apriņķa daļas lielums bija 1292,6 kv. km ar 44166 iedzīvotājiem 8500 lauku saimniecībās kopā bija 65000 ha aŗamzemes, 14500 ha meŗa, 8300 ha pļavu, 18200 ha ganību. Pēc 1939. gada datiem, tas bija intensīvākais linu audzēšanas rajons Latvijā. Linavas pagastā bija atklāti lieli ļoti augstas kvalitātes dolomīta krājumi.

Jaunā robeža no ģeogrāfiskā un stratēģiskā viedokļa ir Latvijai pilnīgi nepieņemama, jo ārpus Latvijas paliek Abrenes dzelzceļa mezģis, 2 vietās ir pārcirsts savienojums dzelzceļa līnijai Rīga-Abrene-Rēzekne.

Bijušie Abrenes novada Latvijas pilsoņi terora un represiju dēļ izkliĀda pa visu Latviju, paglābās arī Rietumu demokrātijas zemēs, bet viņi no sava dzimtā novada nav atteikusies. Simtiem bijušo abreniešu tagad apvienojušies Abreniešu apvienībā ar centru Balvos, viņi vairākkārt ar iesniegumiem un rezolūcijām rosinājuši Saeimu, Valsts Prezidentu un Ārlietu ministriju būt konsekventiem sarunās ar Krieviju par miera līguma bezierunu izpildi.

Atņemtajā novadā palikusi Latvijas pilsoņu īpašumi vairāku miljonu latu kopvērtībā, tāpat arī ļoti lieli Latvijas valsts līdzekļi, kas ieguldīti ceļos, tiltos, skolu un pašvaldību ēkās, dievnamos, tautas namos, dzelzceļa stacijās, pašā dzelzceļā u. c.

Rietumu demokrātijas valstis laikā no 1940. gada līdz Latvijas neatkarības atjaunošanai de facto 1991. gadā atzina Latvijas neatkarību de jure 1940. gada 17. jūnija robeŗās. Neviens no tagad Latvijas neatkarību atzinušām valstīm nav tam piekritušas un daudzas pat nezina, ka daļā Latvijas teritorijās vēl atrodas Krievijas militārie formējumi un krievu civilie administratīvās pārvaldes orgāni. Līdzšinējās abu valstu sarunās vienošanās gan nav panākta, bet neviens no pusēm arī nav griezies Starptautiskajā tiesā. Hāģas 1907. gada konvencijā kā viens nokārtojuma veids ir "status quo ante" restaurācija.

No Krievijas puses 1920. gada 11. augusta miera līguma vērtējums saistībā ir kā ar Krievijas ekonomisko un militāro vājumumu 1920. gadā un Latvijas spiedienu ir pilnīgi atsaukams, jo Latvijas rūpniecība, lauksaimniecība un iedzīvotāji 5 kaŗa gados bija daudz vairāk cietuši.

Latvija 1975. gadā bija PSRS sastāvā kā okupēta teritorija un nav parakstījusi Helsinku 1975. gada Eiropas robeŗu nemainības noteikumus. PSRS nebija tiesīga tos parakstīt Latvijas vietā. Helsinku nolīguma pakts neattiecas uz Abrenes novadu okupācijas fakta dēļ. Bet okupācijas fakts ir neapstridami starptautiski pierādīts.

Nenokārtotais robeŗstrīds par Abrenes novada neatdošanu var kļūt nopietns šķērslis gan Latvijai, gan arī pašai Krievijai uzņemšanas procesā Eiropas Savienībā. Tas var mums sarunu gaitā lieliski palīdzēt. 1990. gada jūlija sarunu gaitā Krievijas Federācijas prezidents Boriss Jeļcins pēc iepazīšanās ar 1920. gada

Latvijas un Krievijas miera līgumu labvēlīgi izteicās par Abrenes novada atdošanu Latvijai.

Mēs zinām, ka vairāki Latvijas politiķi un tautsaimnieki ir izteikušies, ka Abrenes novada atgūšana pašreiz mūsu valstij būtu ekonomiski neizdevīga. Bet mums šiem valstsvīriem jāatgādina, ka Eiropā zeme ir ļoti dārga, ka neviena valsts tur par saviem pilsoņiem atņemtiem īpašumiem neizsniedz nevērtīgus sertifikātus.

Vai Abrenes novada zeme ir vai nav ekonomiski izdevīga, neprātoja tie latviešu jaunieši, kas ciņās 1919./20. gadus šai novadā, īpaši pie Jaunlatgales (Abrenes) dzelzceļa stacijas krita vai tika ievainoti. Neprātoja arī tie simti nacionālo partizānu, kas 1944.-1952. g. turienes mežos turpināja bezkompromisa cīņu pret mūsu zemes okupantiem.

Mēs ceram, ka arī Jūs godātie Latvijas 6. Saeimas priekšsēdētāja, Latvijas Valsts Prezident un Latvijas Ministru Prezident, atzīst, ka šis Latvijai varmācīgi atņemtais novads ir mūsu dārgās Latvijas zeme, un darīsiet visu, kas ir Jūsu spēkos, lai labotu to vainu, ko savā gļēvumā un iztāpībā nodarīja Latvijai tautas nodevēji 1944. gada augustā.

Ja Jūs aizstāvēsit savu zemi, savu tautu, tad tiešām tauta būs ar Jums!

Mēs centīsimies iepazīstināt ar šo Aicinājumu latviešus un viņu draugus gan Latvijā, gan ārvalstīs, un lūgšim arī viņu atbalstu.

Lai Dievs palīdz Jums un mums šai cīņā par mūsu Tēvzemes robežām!

Nacionālo Daugavas Vanagu Alūksnes nodaļas valde.

Parakstījuši: valdes priekšsēdētājs Alfreds Zariņš, Tautas balvas laureāts "Helsinki - 86" grupas sastāvā 1987. g., 10 citi valdes, 2 revīzijas komisijas, 2 Abreniešu apvienības locekļi un vēl viena cita persona, pavisam kopa 16.

1996. gada 12. jūlijā, Alūksnē.

PIE MŪSU BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJIEM Lommelē (Beļģijā)

Ikvienai tautai ir Dieva izraudzīta zemes šai pasaulē, kā arī raksturīga dzīves vieta ar gadsimtiem pārvarētiem piedzīvojumiem, kas viņas vēsturi un kultūralo dzīvi ir ietekmējuši gan gaišākos, gan tumšākos laikos. Latviešiem ar asinīm nācies maksāt par tiesībām dzīvot un pastāvēt kā tautai Dzintarjūras krastā. Latviešu kaņavīrs vienmēr ir bijis nomodā, stāvējis sardzē pie savas ģimenes, savas tautas pavārda. Latviešu kaņavīrs vairākkārt ir gājis aizstāvēt savas tautas tiesības un brīvību. To tas darīja arī pēdējā kaņā. Tie nekaņoja, lai iegūtu sev dzīves telpu austrumos. Tie gribēja vienīgi nosargāt savas mājas un savas tautas mājvietu.

Lai godinātu visus latviešu nacionālos kaņavīrus un izsūtījumā aizvestos tautiešus, šogad tradicionālais piemiņas brīdis Lommeles kapos, kur atdusas 83 mūsu brīvības cīnītāji, notika 16. jūnijā. Svētbrīdi vadīja archibiskaps E. E. Rozītis, prāvests P. Dupats un diakons K. Bērziņš. Saulainā vasaras diena bija pulcējusi vairāk kā 60 tautiešus no Vācijas, Beļģijas un Holandes.

Savam sprediķim archibiskaps ņēma vārdus no Sv. Pāvila vēstules efesiešiem (2,13). Viņš īpaši uzsvēra, ka neatkarīgi no konfesiju atšķirības, nedz mūsu dzīves vietas dažādās valstīs, mīlestības vara ir tā, kas mūs vieno, tā veicina mūsu tuvību. Tā ir mīlestība, būdama patstāvīga - mūžīga, kas mūs aicina un mudina pulcēties kopā, lai pieminētu un godinātu visus tos, kas ir atdevuši savu dzīvību par tēvzemi. Caur Jēzu Kristu mūžīgā mīlestībā esam vienoti kā dzīvie, tā mirušie. Tā ir mīlestība, kas saauž tēvzemē un svešumā dzīvojošo sirdi saites.

DV Beneluksa nod. vad. Dr. J. Jerumanis nesa sveicienus no DV CV un priekšnieka J. Frišvalda, kas bija sūtījuši bij. cīņu biedriem greznu vaiņagu. Viņš sveicienus nodeva arī no Anglijas DV Fonda valdes un tās vadītāja Dr. Rumbas, kuņi bija sūtījuši klēpju ziedu, lai rotātu kapa kopiņas.

Savā isajā uzrunā J. Jerumanis uzsvēra: "Šodien, pieminot 1940. gada 14. jūnijā aizvestos un mūsu kaņavīrus, vienalga kāda zeme tos klāj, zemu noliecam galvas viņu priekšā, visu to priekšā, kuņiem nebija lemts ieraudzīt Latvijas neatkarības pavasari, to dienu, kad atkal pāri Latvijai sāka plīvot sarkanbaltsarkanais

karogs. - Bet ar skumjām sirdi konstatējam, ka Latvijā vēl šo baldien Latvijas brīvības cīnītājiem joprojām netiek ierādīta pienācīga vieta. Daudzus, jo daudzus mūs trūkums, nospīestība, pazemojumi. Ir pagājuši 6 gadi kopš neatkarības deklarācijas, bet no valdības nav dzirdēts neviens labs vārds par leģionu un leģionāriem, bet - taču leģionāri cīnījās pret to valsti, kuņ sa-grāva mūsu valsti 1940. gadā! - Mēs zinām un redzam, ka ienaidnieks nesauž. Tas dara visu, lai mūsu vidū būtu nesa-skaņas. Ienaidnieks ir ielauzies pat mūsu pozīcijās un tam ir izdevies sašķelt DV Latvijā divos nogrupējumos. Nepieņemsim to, nepakļausimies tam! Paliekam cerībā, ka jaunā trimdas DV vadība, pēc priekšnieka vēlēšanām rudenī, pieies taktiskāk un aktīvāk DV apvienošanas problēmai Latvijā un ka, sastrādājoties ar abiem grupējumiem, palīdzēs pārraut ienaidnieka paustos ne-saskaņu pavedienus, lai visi leģionāri drīz vien stāvētu zem vie-na un tā paša sarkanbaltsarkanā karoga. Dievs, svēti Latviju!"

Pēc svinīgā piemiņas brīža visi pulcējās tuvējā restorānā uz pusdienām, kur arch. Rozītis pastāstīja par ev.-lut. Baznīcas dzīvi un tās attīstību Latvijā un ārzemēs, atgādinot, ka liela vērība jāveltī jaunatnei, jo to var mainīt un veidot, kas praktiski nav iespējams ar veco paaudzi. Trimdā ev.-lut. Baznīca aptver 135 draudzes, kuņas ir izkaisītas visos kontinentos. Tā tad šo draudžu robežās saule nenoriet.

Bij. Latvijas tieslietu ministrs un diplomāts E. Levits isumā raksturoja Latvijas stāvokli Eiropā. Tā atrodas vidus zonā - starp bij. Padomju Savienību un Eiropas rietumu valstīm. Latviju vada cilvēki pēc padomju laika principiem, kam demokrātija ir sveša, tāpēc paies vēl ilgs laiks, lai valsts pāraugtu un varētu iekļauties demokrātisko valstu saimē. Ir nepieciešams trimdas latviešu pienesums. □

J. J.

Dzejnieka Andreja Eglīša veltījums fondam "ĀRKĀRTĒJA PALĪDZĪBA ZEMESSARGIEM"

"Turiet zemi ciet,
Zeme taisās projām iet.
Projām iet ar svešām kājām
Prom ar šūpuļiem un mājām.
Turiet ciet!

Palīdzēsim mūsu Zemes Sargiem Latvijas zemi
noturēt, nosargāt, sagādājot viņiem kaut daļu
no nepieciešamā, mūsu zemes svētās robežas,
turot savās dvēselēs, acu zilēs un ieroču modrībā.
Zemes Sargi ir pelnījuši tautas pateicību un
mīlestību uzpurējoties Latvijas brīvības ceļā.
Mums viss jāsak no gala, ir Dieva pielūgšana, ir
Latvijas neatkarības nostiprināšana.

Turiet latvju zemi ciet.
Turiet!"

Andrejs Eglītis

Kasieris: Andrejs Muzikants, 701 Las Ovejas Ave., San Rafael, CA 94903, USA, tel. 415-472-5110. Iniciators Harijs Bergs, 803 N. Delaware St., San Mateo, CA 94401, USA.

INFOPLŪDOS BEZ GLĀBŠANAS RIŅĶA

Viens gaņaks, divi isāki zvaniņi: tūlīt skaidrs, ka traucējums nav lokāls, bet nāk no tālienes - nevarēs to ignorēt, jāmetas pie atbildēšanas. Tā tagad 'uzlabotu pakalpojumu' signāli mūs iedresējuši... kā Pavlova suniņus. Tomēr nekas graujošs: eļļaina balss piedāvā vēl lētāku, reizē sarežģītāku 'telefona izmantošanas ietaupījumu sistēmu' - jāpiesakās tūlīt, jāzvana daudz, būs visādi labumi, vienreizēja iespēja, un tā joprojām. Paldies, paldies... labums gan būtu, ja varētu mierīgi paēst vakariņas. Jā, dabīgi, sūtiet papildus informāciju. Nu, pa pastu - kāda vaina? Nē, vārdu nekādā datu bazē neliekat gan. Nezvaniet pēc pāris mēnešiem - atkal vakariņu laikā. Arī tad nebūšu 'pārdomājis'. Būšu tik pat nejdzīgi iztraucēts, un - viss. Nav vairs kur slēpties! Nav vairs kur mukt! Šodien katram ar nežēlīgāku joni virsū

dzenas ne vien radi, draugi un paziņas, bet arī tie, kas vakar bija vienaldzīgi un pavisam sveši ļaudis no zila gaisa ar... nu, tūlīt pie detaļām.

Piecas dienas nedēļā pienāk pasta sainītis - sludinājumu trekni piebāzts, nedēļas nogalēs ir kā turpināta, papildināta ar vietējo bodnieku specpiedāvājumu lapām, katalogiem - bet tagad, ik reizi mājās atgriežoties, jāpārbauda, vai kāds pašierikotā vai centrāles lentē nav atstājis 'balss ziņojumu' (ja tas nav ar pārnesamo jeb mašīnā ierikotu mobiltelefonu pa ceļam izdarīts). Vai nav pienācis fakss? Vai negaida no tikliem ievācams elektroniskais? Un tad rejs suns, pie durvīm zvana 'Federal Express'... un kabatā pikst 'biperis'.

Par televīzijas 50 (ar satelītšķīvīti 200+) kanāļiem nemaz nerunājot, 'ienākošā', šķiet, ir tik daudz, jārokas tam cauri tik bieži, jāreaģē, jānokārto, ka trūkst laika 'ārā ejošam' - gaļam 'jāzvana, jāraksta, jāsūta' darbiņu sarakstam. To ienākušais neatlaidīgi papildina ar jauniem pienākumiem. 'Mirkļa savienojumu vidē', liekas, esam gandrīz visu laiku kaut kam padevīgi pieslēgti - uz nemitīgu *saņemšanu*. Kaut kur atsvirotas vaļā lielas, smagas infoslūžas un ziņojumu viļņi, piedāvājumu lavinas, atgādinājumu šalkas gāžas tiešu mums virsū. Infoplūdi!

Nesen mūs pārliecināja ierikot 'ciešākus savienojumus' ar 'tiklotu pasauli', kuŗā bez ātras rīcības un reakcijas spējam nav iespējams efektīgi strādāt. Neatvairāma loģika, it īpaši, ja konkurenti tā 'organizējas'! Darba vietā nebija liela runa - vienkārši jāmaina metodes, jāmodernizējas, jāņem palīgā saziņtechnoloģija, dārgas rokas un lēnus papirus jātvieto ar tikliem+datoriem, un cauri. Kā saka tautas rotaļa: "Visi dara tā." Šo maiņu rezultātus tīri cilvēciskā plāksnē - likvidētas darba vietas, apraušanas karjēras, pēkšņi nederīgas 'zināšanas', bezizejas vidusmūžu, cinisku jaunatni - redzam un jūtam visapkārt. Tāda 'pārkaršana' un tās galējā nozīme ir cits temats.

Tomēr kādu laiku vēl turējās manāms nodalījums: vienā pusē darbs un obligātais, otrā - mājas, ģimene un 'brīvais laiks'. Saposušies, *izgājām ārā un braucām uz darbu. Pēc noteikta laika, no tā aizgājām*, mentāli - *atkabīnājamies*, atsprindzinājamies, devāmies *uz otru pusi*. Šād tad brīvprātīgi piestājamies starpzonā, piedalījamies sabiedriskā dzīvē. Galvenais: savējo kārtojām sargātā, personīgā laicrādī skatoties. Tad to pie malas, ņēmām priekšā 'ārejo'. Vienu tad otru. Pārmaiņus. Ejot pāri zināmai robežai. Stundas un vietas šķīrojot 'savās' - 'viņu' kategorijās. Bet eventuāli, lēnām, bez lielas pretestības (par ar 'progresā' pozitīvisma pieskāņu) darba ritms sāka pārņemt *apvienota* laicrāža veidošanu.

Sākums tam bija darba-mājas osmoze. Reizēm paši kā 'telestrādnieki' izvirzījāmies avangardā. Varbūt darba devējs piedāvāja mājās ierikot datoru, faksu un/vai tiklu savienojumu (spējas 'iemiesojot' pārnesamā datorā, mazā, spēcīgā 'portfelītī') - pa brīvo, piemaksājot, panākot pirkumam/irei pamatīgu atlaidi, vienalga - un pēkšņi bija 'vieglāk' (vēlāk gan: obligāti) pie nepabeigta projekta 'pasēdēt' nedēļas nogalē. Gatavoties pirmsdienas rīta sanāksmei. Piezīmes izdrukāt pirms ierašanās birojā. Protams, tūlīt ar pastiprinātu jaudu un kvalitāti varēja veikt arī 'savējo' (lepnuma dzinulis: ja 'moderni' ikdienas uzdevumos, kāpēc 'vecmodībā' lai paliek personīgais?)... bet darba pieteiktā tehnoloģija bija ienākusi mājās kā Trojas zirgs. Tas tikai sākumā: 'līdzī ņemtiem' darbiem drīz sekoja papildus rīkojumi, norādes. Elektroniskais pasts, infoapmaiņa ar līdzīgi 'izkaisītiem' kolleģām un attālām datu bazēm - dienu un nakti, vesela reiz pilnīgi 'brīva' laika drupinātāju, aplaupītāju banda. Re, 'progress'! Bet - kam par labu?

Ne vien līdz šim 'neaišķarāmā' mājvieta padevās infoinvāzijai - tā urbās tālāk un infiltrēja visu fizisko vidi: komandējuma sanāksmē iepikstas 'biperis', nočirkst pārnesamais telefons; viesnīcā gaida fakss; otrā pasaules malā, tikliem pieslēdzot 'portfelītī', jāizņem cauri biroja elektroniskais pasts. Ir firmas, kas liek darbiniekiem zvanīt tieši pirms izlidošanas - varbūt gala punkts mainīts, gaida jaunas pavēles. Reiz pavīpsnājam, kad filmā galvenam varonim idilliskā Tahiti pludmalē pasniedza ārkārtas telegrammu... bet tāds moments ir jau stipri passē: ar 'satelīfonu' var tūlīt sazvanīt 'neatvietojamu' darbinieku, vienalga, cik tālu no 'civilizācijas' tas aizgājis meklēt netraucētu klusuma brīdi (Arī pastaigā palaista cietumnieka atrašanās vietu ziņo pie potītes piekniedēts miniraidītājs!). Šodien, ja vajadzīgs, *mēs esam sameklējami kā vēl nekad*, arvien smalkāk un precīzāk. Tā-

da sameklēšana sarausta tradicionālus mūsu laika sadalījumus, steidzina, padara atslābi grūtāku, pat neiespējamu.

Ir sastopami cilvēki, kas 24 stundas dienā dzīvo it kā savāda, neizārstējama steigas drudža pārņemti (piem., akcijas pat tikliem tirgojot pusnakti). Viena daļa, protams, sevi pārliecinājuši, ka tā - normāli. Citādi nevar būt. Jābūt 'pieslēgtam', un cauri. No otras puses prasa: kam tāda steiga (it kā 'elektroniskas fabrikas' gaisotnē) izdevīga, kam viss tas nāk par labu, vai netiek izjodzīts kaut kas fundamentāli cilvēcisks, kur paliek pārdomas un kvalitāte, vai nesākam kā robotiskas piekabe kalpot sistēmām, kuŗas paši izgudrojam, lai mums *palīdzētu*? Nav pietiekami dziļi izmeklēta jauno saziņtechnoloģiju iedarbība. Nezinām.

Un ieviešas savāda veida protests: nespēdami izbēgt no daudzpusīgas 'infouzraudzības', mēs tāpat sākam apgrūtināt citus - ar ziņojumiem, faksiem, elektroniskā pasta rindkopām, balss ierakstiem nakti un dienu (bieži vien: mūsu diena, viņu naktis), no mazākās provokācijas, no sikākā iegansta, impulsīvi - *kad mums ērti*, vai ienāk prātā. Tāds... tehnoloģiski pavadināts savtīguma izirdums. Informācijas mētāšana šurpu turpu. 'Nesaki, ka nezināji: ziņojumu aizsūtīju/atstāju'. It kā otrā galā katra neatliekams pienākums būtu - momentā 'zināt', būt absolūtas 'informētības' skurbumā. Vai tāda pieeja neliekas neirotiski iedomīga?

Ja tas būtu viss (!), ar labu gribu un veselīgu saprātu eventuāli varētu panākt kaut kādu sabiedrisku līdzsvaru: klau, velti man atstāt balss ierakstu sestdien par svētdienā notiekošo - esmu taču vasarnīcā, bez telefona, un tišām tā. Saproti to. Ar vārdu sakot - ziņošanas *spējām* nepiešķirsim 100 % noteikšanu, galvenais tomēr būs personīgais laicrādīs, un to - katram atšķirīgu - lūzdu ievērot! Tāpēc, ka esi *varējis* uzreiz ziņot nenozīmē, ka ziņojums saņemts, vai pat vēlams. Ka to tūlīt ievēros, vai uz to reaģēs.

Problēma ar tādu risinājumu - *mēs vairs nezinām, kas 'ziņo'*. Kas ir 'otrā galā'. Jā, iespējams ierikot telefonu, kas rāda zvanītāja numuru un tā no 'nevēlamiem' (vai nepazīstamiem) izvairīties. Grūtāk līdzīgi panākt izolāciju no nevēlamiem faksiem un elektroniskā pasta rindkopām. Bet galvenais - tāpat, kā rajona pastkastēs neatvairāmi piebāž ar papīra brošūrām un sludinājumiem, sāk lielā tilpumā ierasties arī 'elektroniskie mēsli'. Ne vien mūs var vieglāk un ātrāk sameklēt tādi 'pazīstami', ar kuŗiem būtu bijis iespējams noslēgt savstarpējus 'traucēšanas/netraucēšanas' līgumus... tagad mūsu 'elektroniskais lodziņš', šķiet, atvērts katram gaŗāmgājējam. Pārdevējam. Protestētājam. Ziedojumu vācējam. Ģeometriskā reizinājumā *vairojas satiksme!*

Piemēram: esam pieraduši pie pilsētas telefona grāmatas (no tās varam pazust ar 'nepierakstītu' numuru), bet tagad arī faksa numuriem ir savas 'bībeles', pat 'dzeltenās lapas'. Vai faksa numuru arī (piemaksājot) slēpt? Ja ne - nebūtu jēdzīgi firmai to darīt! - kā izvairīties no daudz un dažādu piedāvājumu saņemšanas? Ir veseli biroji, kas 'organizē' masveidīgu faksu piesūtīšanu 'potenciāliem klientiem' un savus adresu sarakstus izirē pa labi, pa kreisi. Čirkst un dūc faksa ierice - bet ārā, lielākoties, nāk dražas. Ar paša papīru un elektrību ražots traucējums. Tikumēr, dabīgi, svarīgais 'netiek cauri' - līnija aizņemta. Ātrumā, tiešuma vietā - gaidīšana un vispārīgais.

Līdzīgi (bet vēl smalkāk, neatvairāmāk) ar elektronisko pastu. Nodrukā epasta adresu grāmatas, arī 'dzeltenās', lokālas, nacionālas un globālas; ir vairākas, kas specializējas pa arodiem, ietver tikai noteikta žanra firmas, vai pakalpojumus/piedāvājumus - tām papildinājumus var ik mēnesi uziet stūŗa bodē pērkamos žurnālos, arī reizi gadā abonējamās CD-ROM diskos; bet ir arī 'elektroniskā uziešana' - tiklu 'indeksi' un datorprogrammas, kas tiem izurbisies cauri ugunīgi ātri. Ja sameklējams Jānis Pūtvējiņš, jāieliek zināmie 'koordināti' - un, lūzdu: tur viņš ir, tāda tiklā, ar tādu adresi: 'JanisP@abc.com'. Gatavs! Vēl bīstamāk, ja kaut kur piesakoties izpildīta lapa, vai elektroniska forma, ar 'izcelsmes', 'interesu' u. c. 'kastītēm' (lai ko saka veikali, kredītkaršu piedāvātāji, bankas, ceļojumu biroji, klubi, valsts statistikas ievācēji, utt., visu tādejādi pieteikto informāciju sako po un *iztirgo*) - tad meklētājs vienā gājienā uzķers visus, kas 'atbilst' zināmajam 'profilam' (piem., precēts, divu bērnu tēvs, ģimene pirms 4 gadiem atvaļinājumu pavadījusi Diznejzemē, braukusi ar mašīnu). No 'tādiem' atkal sastādīs adresu sarakstu, un atkal pienāks negaidīti piedāvājumi (iestāties auto klubā, pārņakšot zināmos moteļos, utt.). Personīgas informācijas ievākša-

na, šķirošana un sakārtošana par labu 'tēmētām' elektronisku piedāvājumu 'kampaņām' ir vesela rūpniecība. Kā reiz viena žurnāla pārsteigtiem abonētājiem iespēja 'iespēju' abonēt citu, tā tagad viena 'elektroniska darijuma' virzītājiem uzreiz ierodas lēvenis mudinājumu 'piedalīties' citos. Cik drošs ir 'privātais'... svešu agentu rokās?

Negaidītus papildinājumus ienākošam var izraisīt apzinīga (bet seku pilnības nesaprotāša) rīcība. Piemēram: latvietis vēlas tiklos 'parunāties' ar tautiešiem, domu biedriem, kollegām - kā reiz 'BALT-L' diskusiju grupā, vēlāk 'Sveiks', pēdējā laikā America Online 'Latvian Chat' (t. s. 'plāpu istabā'). Labi. Viņš pieslēdzas - un redz, piem., ka debatē Latvijas vēlēšanu rezultātus. Pieliek arī savu domu, un prom. Vēlāk, vai nākošā dienā, tiklam atkal pieslēdzoties, - šoks: gaida 50 elektroniskā pasta vēstules! Kas noticis? Vienkārši. "Grupas" tipiski iekārtotas tā, ka katrs atsevišķs pienesums aiziet *visiem* dalībniekiem, kā balss no skaļruņa. Ja atbild, vai komentē pat maza dalībnieku daļa - dažas grupas ieskaita tūkstošus azartistu! - izraisīsies vesela 'pretbļāvīgu' sērija (tāpat: *visu* 'zināšanai'). Jo rosīgāks sākotnējais 'teicējs', jo dedzīgāks kontroverss, jo lielāka sagaidāma tādējādi 'ienākoša' satiksme. Tad vēl ir nešpetnie, kas izaicinošas piezīmes iespēlē citām grupām (senāk, piem., no 'BALT-L' - slavofīlu), un tad no turienes arī...

Ir arī Interneta antimerkantiliskās 'kultūras' aizstāvētāji un viņu rīcība. Klasikā jau iegājis notikums vienā 'intelektuālā ipašuma' temu pārrunu grupā. Bija iedegušās asas debātes sakārā ar autortiesību pārvešanu no 'tradicionāliem' izmantošanas avotiem (drukā, televīzijā, filmās, utt.) uz izstādi tiklos - piem., vai vienas World Wide Web lapas 'apskatīšana' datora ekrānā = kopēšana, vai par to būtu jāmaksā? - un risinājumā piedalījās grafiki, mūziķi, tehnokrāti, vesels 'interesu smorgasbords'... Te uzreiz no zila gaisa vienu ritu *katra* dalībnieka pastkastē iekrīt advokātu firmas piedāvājums: re, 'mēs tieši ar tādiem jautājumiem nodarbojamies, ja jums vajadzīgs padoms', utt. Reakcija bija ātra un nežēlīga. Ar paziņojumu 'mēs pulcējamies uz pārrunām, nevis lai lasītu sludinājumus', grupas aktivisti izkārtēja 3000 dalībnieku atbildes - tādējādi pilnīgi paralizējot advokātu elektronisko pastu (iedomājaties pastkasti piebāztu ar 3000 vēstulēm - no visām pasaules malām!). Firma bija spiesta grupai publiski atvainoties un solīt nākotnē 'nemaisīt pārrunas ar komerciālo'. Protams, tieši tāda 'maisišanas' krīze - par cik saziņspējas lai paliek atsevišķu dalībnieku rokās, pašdarbībai, par cik tās izmantos un tām savas prioritātes uzspiedīs veikalnieciski pasākumi? - patlaban sazīmējama tiklu plāmošanas degpunktā. Ari tas - stipri plašāks temats.

Te ievērosim, ka pavisam isā laikā daudzīnātās 'saziņas iespējas' neapdomīgu lietotāju nositušas ceļos, sagādājušas nopietnus apgrūtinājumus, nevis prieku un peļņu. Nesaprasti 'likumi' atspēlējās negaidītos rezultātos. Slejisti saka: 'Jāmāk peldēt pirms ieleķšanas'. Bet -

Kur un kā tādu veiklu 'peldēšanu' iemācīties? Ja esam tik viegli sadzenami rokā, ja pie mums tik ātri var ierasties tik daudz - vai nevēlamais galu galā neapēnos jaunās priekšrocības? Vai tās vispār gribēsīm nopietni izmantot?

Lai uz nākošu reizi paliek pāris praktiski ieteikumi. ☐

Juris Mazutis

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SVĒTKU ATSKAŅAS

Latvijas kordirigentu kopa 10. Latviešu dziesmu svētkos Toronto, Kanadā.

Izskanējuši pēdējie Dziesmu svētku akordi... bet domas vēl kavējas aizvadīto dienu pārdzīvojumā. Laikam, iemīļotie dziesmu gara iedvesmotāji - prof. Edgars Račevskis un prof. Imants Kokars bija atveduši sev līdz neaizmirstamo 1990. gada Dziesmu svētku jūsmu - tik harmoniski, izcilas virsdirigentu saimes vadītas, sakļāvās sirmgalvju un jauniešu balsis no Kanadas, ASV un Latvijas!

Mūzikas skaņu izraisītais savilņojums vēl un vēl atsauc atmiņā dziedātāju pulkā brīnišķīgi pavadītos brīžus - gan mēģinājumu rūpīgajā darbā, gan garīgā koncerta sanošās skaņās, gan kopkoncerta gaviļu pilnajā skanējumā.

Kontrastā ar kuplo Latvijas līdzdalībnieku skaitu dejotāju un koklētāju grupās, dziesmu vainagā ievijās tika viena no iecerētajām kopu grupām - prof. Imanta Kokara vadā Latvijas kor-

dirigentu kopa ar izteiksmīgām, krāšņām un skanīgām balsīm. Kopas sastāvā bija:

vairāku Latvijas pilsētu un rajonu kopu vadītāji un virsdirigenti, Jāzeps Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas nodaļu pedagogi, Vispārējo Latviešu Dziesmu svētku organizētāji - Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Emīla Melngaiļa Tautas mākslas centra kopu mūzikas speciālisti.

Pēcsvētku sarunā Emīla Melngaiļa Tautas mākslas centra kopu mūzikas speciāliste Maija Rožlapa iepazīstināja ar šīs kopas ļoti interesanto sastāvu:

Imants Kokars, J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesors, kamerkopu "Ave Sol" dirigents, 10. Latviešu Dziesmu svētku Kanadā virsdirigents.

Ize Arne, komponiste, J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas partitūras spēles un aranžēšanas pedagoge, dziesmas "Turiet zemi ciet" autore - (2. soprāns).

Aira Birziņa, Em. Melngaiļa Tautas mākslas centra kopu mūzikas speciāliste, Dobeles skolotāju kopu "Sidrabe" un sieviešu kopu "Ausma" dirigente - (1. soprāns).

Ivars Cinkuss, vīru kopu "Gaudeamus" dirig. - (1. bass).

Ēriks Derums, jauktā kopu "Beverīna" un Limbažu vīru kopu "Ziedonis" dirigents - (1. tenors).

Elita Džerina, Rīgas pilsētas jauktā kopu "Daile" un sieviešu kopu "Daiļrade" dirigente - (1. soprāns).

Ināra Freimane, Rīgas Jāzeps Mediņa mūzikas koledžas pedagoge, Rīgas pilsētas jauniešu kopu "Vivat" dirigente - (1. soprāns).

Aivars Gailis, Latvijas Kultūras ministrijas valsts sekretārs, jauniešu kopu "Dzine" dirigents - (1. bass).

Agra Jankovska, Salacgrīvas jauktā kopu "Kaija", Trikātas jauktā kopu un Strenču kamerkopu dirigente - (1. alts).

Andris Jansons, Rīgas pilsētas vīru kopu "Tēvzeme" un kamerkopu "Vidus" dirigents - (2. bass).

Mārite Jonkus, Jelgavas Mūzikas koledžas pedagoge, Penkules pagasta un Mežotnes jauktu kopu dirigente - (1. soprāns).

Gints Kaminskis, jauktā kopu "Vecauce" dirig. - (2. bass).

Jānis Kurpnieks, Em. Melngaiļa Tautas mākslas centra direktors - (1. tenors).

Anna Ķēniņa, J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas apmācības speciāliste, Rīgas pilsētas daudz bērnu ģimeņu kopu "Jumala" dirigente - (2. alts).

Ieva Lazdāne, Aglonas bazilikas kopu dirigente - (2. alts).

Jānis Lindenbergs, J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas docents, kordirigēšanas nodaļas vadītājs, Jāzeps Mediņa mūzikas koledžas kopu dirigents - (2. tenors).

Selga Mence, komponiste, J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas kompozīcijas nodaļas docente, "Dziesma arājam" autore - (2. alts).

Jānis Mežinskis, Rēzeknes augstskolas mūzikas katedras vadītājs, Rēzeknes koncertkopu un vīru kopu "Olūts" dirigents - (1. tenors).

Liene Ogļezņeva-Oga, Jelgavas Mūzikas koledžas pedagoge, jauktā kopu "Zemgale" dirigente - (1. soprāns).

Jēkabs Ozoliņš, Liepājas jauktā kopu "Līva", Liepājas 1. vidusskolas jauktā kopu un vīru kopu "Nica" dirigents, Lejaskurzemes novada kopu virsdirigents - (1. bass).

Mārtiņš Ozoliņš, J. Vitola Latvijas mūzikas akadēmijas magistrants, vīru kopu "Gaudeamus" kopmeistars - (2. bass).

Arvids Platpers, J. Vitola Latvijas mūzikas akadēmijas docents, mūzikas pedagogijas nodaļas vadītājs, vīru kopu "Absolventi" un "Ķekava" dirigents, Rīgas rajona kopu virsdirigents - (1. bass).

Maija Rožlapa, Em. Melngaiļa Tautas mākslas centra kopu mūzikas speciāliste, kopdirigente - (1. alts).

Sarma Rudzutaka, Jelgavas mūzikas koledžas pedagoge, kamerkopu "Arka" dirigente - (1. alts).

Aira Rūda, sieviešu kopu "Dzintars" dziedātāja, brauciena transporta lietu kārtotāja - (2. soprāns).

Vizma Zandersone, J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas vecākā bibliotēkare, Dobeles sieviešu kopu "Vizma" dirigente - (2. soprāns).

Anna Jansone, 21. Vispārējo latviešu dziesmu svētku galvenā režisore, LR Kultūras min. novadu kultūras koordinatore.

Astoņdesmit devītā 3x3 nometne pasaulē un vienpadsmitā Latvijā no 7. līdz 14. jūlijam notika Viļakā, Balvu rajona pilsētiņā, ko latgaļu grāmatniecības pamatlicējs Jons Cibulskis, kam veltīto piemiņas akmeni Viļakā atklāja 3x3 nometnes dalībniekiem klātesot, nosaucis par Ziemeļlatgales pērli. Gan nometnes vadītāja Līga Kozlovska un kultūras programmu vadītāja Ilga Oplučāne, gan Viļakas pilsētas pašvaldība, pilsētas galvas Marjana Locāna vadībā, gan iedzīvotāji ar lielu mīlestību gādāja, lai uz nometni atbraukušie justos te labi, iepazītu Ziemeļlatgali un izjustu šejieniešu sirds siltumu un viesmīlību. Likās - visa Viļaka šajā laikā dzīvoja nometnei. Un vai visi Balvu rajona cilvēki bija kļuvuši par ieviržu, ekskursiju, programmu vadītājiem. Annas Āzes meža muzejs, Devgasijas naturālistu stacija, Jāņa Dortāna maizes muzejs, Jāņa Aleksandrova Balkanu meža taka, Zigfrīda Berķa Stompaku partizānu taka, Latvijas valsts robeža ar Krieviju, Viļakas robežsargu garnizons, Balvu un Viļakas kultūrvēsturiskās vietas - tas viss nometnes dalībniekiem bija iepazīstams. Seši no sešpadsmit Balvu rajona etnogrāfiskajiem ansambļiem bija kopā ar nometniekiem ne tikai etnogrāfisko dziesmu vakarā, bet pat linu druvā un Balkanu kalnos. Balvu un Viļakas kultūras darbinieki piedāvāja vakara programmu katrai dienai - Viļakas kazu parāde, sveču vakars Viļakas Romas katoļu baznīcā, stiķu un niķu vakars, Marienhauzenas spoku nakts, deju ansambļu un lauku kapelu spēlētās balles, Balvu Tautas teātra izrādes, bērnu popgrupas "Pelites" un drāmas ansabļa "Rūķi" koncerti - izvēle bija plaša. Un kur nu vēl pēršanās istās latgaļu lauku pirtīs!

"Ši bija GALOTNES nometne tādēļ, la mekad nedzirdējām neko citu, kā tikai, cik mīļi esam gaidīti un cik augstu mūsu nometnes rīkošana tieši šeit tiek novērtēta. Mīļums, gādība un sirsnība starot staroja pār mums," teica Līga Ruperte.

Tas bija abpusējs guvums, jo, kā atzina Viļakas pilsētas galva Marjans Locāns: "Viļakas iedzīvotāji ir ļoti apmierināti. Tā labā aura, kas nāca no 3x3 nometnes, viņus labvēlīgi ietekmēja."

Nometnes pirmajā dienā visi kopā stādījām gaķo pupu, katrs savu un visi kopā savas nometnes gaķo pupu. Lai septiņās dienās pa zariņiem, pa pazarītēm kāptu uz augsu - līdz kopības un atvērtības ziedam. Un tā bija laba aura, ar kādu šī Viļakas 3x3 gaķā pupa dīga, asnoja, sakuploja un uzziedēja. "Tā nebija nejausība, ka mēs satikāties tieši tādi, kādi gribam būt. Ar manu lielo nometņošanas pieredzi jāatzīst - šī ir neticami laba nometne," teica Inese Krūmiņa.

Gaišā, latviskā ģimeniskā aura bija ikbrid. Tā bija teorētiskajās un praktiskajās ievirzēs - ģimeņu problēmu, kultūrvēstures un folkloras, politikas, lauku sētas virtuves noslēpumos, ekoloģijā, miksto rotaļlietu gatavošanā, etnogrāfisko mežģiņu knipelēšanā un jostiņu aušanā. Tā bija "Vilku" kopas dziesmā. Tā bija "Vilku" un Andŗa Davidona sāktajās dziesmās un dejās, kuŗās līdz rīta gaismai "nīka" vai visa nometne. Gaišums bija it visā.

Uz Viļakas 3x3 bija sabraukuši 210 dalībnieki - no Latvijas (visvairāk no Rīgas un Balvu rajoniem), no Vācijas (8 cilvēki), Amerikas (8), Krievijas (10), Lietuvas (4), Kanadas (1). Bērni un jaunieši vecumā līdz 17 gadiem bija 79. Vairāk nekā trešdaļa! Arī tā bija šīs nometnes iezīme. Viņi bija aizņēmti dažādās nodarbībās - gleznošanā, teātra spēlēšanā, miksto rotaļlietu gatavošanā, ziedu kompozīciju veidošanā, dejušanā, koka rotaļlietu darināšanā, sportošanā, jauniešu pārrunās. Vislielākā piekrišanas bija Rozes Stiebras, Anŗa Bērziņa un Maijas Brences vadītajai animācijas ievirzei - tajā šīs nometnes filmu "Es un mana kaza" zīmēja un veidoja pavisam 36 bērni vecumā no 5 līdz 13 gadiem. "Mēs darbojamies tajā uzmanīgajā, modernajā sfairā, kuŗā visi, arī bērni, esam ierauti. Gribam pierādīt, ka arī te var veidot un izpaust savu latviskumu," teica Roze un Ansis.

Un viņiem tas izdevās. Un citiem izdevās. Visiem kopā izdevās. Ne jau katra pupa var izaugt un ne jau kuŗš katrs var pa pupas kāpnēm debesis uzkāpt. Viļakas 3x3 gaķā pupa izauga un uzziedēja. Un šī nedēļa, šī nometne - tas bija mūsu katra, kas tur bijām, viens pakāpiens gaķajās kāpnēs uz mūsu debesīm - stipru, latvisku ģimeni. Skaists un vērtīgs pakāpiens. □

Atjaunojiet savu MLB Ziņotāja abonementu!

Dziesmu un deju programmu sniedza viesi no Latvijas.

Kopš 1953. gada vasaras Sidrabenē pulcējas Toronto un apkārtņē dzīvojošie latvieši, lai pavadītu Ligo vakaru latviskai gaisotnē. Šī gada Jāņu svinēšana notika sestdien, 29. jūnijā.

Tautas dziesmā "Dzeguze kuko" ir vārdi - Neraudi, māsiņ, nežēlojiesi. Taisīšu tiltu pār plašo jūru, lai varu ikvakarus pie māsas kļūti. Šādu tiltu pār plašo jūru bija cēlušī, lai ierastos Sidrabenē, jaunatnes folkloristu ansambļi "Ilģi" un "Laima". Viņi nebija tikai lieliski programmas izpildītāji, bet arī mīļi viesi.

Jāņu dienas rīts atausa silts, bet miglains, un sauli aizsedza visu dienu mākoņu kārtā. Neliels lietutiņš nolija tieši tad, kad bija jāiesāk vakara programma. Pirmo reizi Sidrabenē dzimtenes jaunieši bija galvenie programmas izpildītāji.

Vērienīgu, bagātu izdomu choreogrāfijā dejoja Daugavpils pedagogiskās universitātes 32 studentu lielā deju kopa "Laima". Latvijas Kultūras ministrija apbalvoja šogad "Laimu" par tautas mākslas popularizēšanu. "Laimas mūziķi" bija 5 mūziķu sastāvā.

Vairāk nekā pusstundu, nepārtrauktā virknē, dejai sekoja deja. Dejotāju sniegums bija profesionāla limeņa. Straujais mainījās ar lēno, nopietnais ar komisko, izpelnoties vienreizēju skatītāju atsaucību. Diemžēl, dejušanai bija jānotiek uz slapjas pļavas skatuves priekšā, kas vēlāk kļuva dubļaina. Tāpēc dejotājiem pēc tam bija jāizmanto Sidrabenes nometnes mazgājamās ierices, lai attīrītu tērpus un apavus no dubļiem. Deju kopas vadītājs ir Elmārs Belinskis.

Latvijas jauniešu folkloras ansamblis "Ilģi" izveidojās 1981. g., kad sākās folkloras kustība, kuŗai toreiz bija vairāk politiska nekā mūzikāla rīcība, veicināja interesi par Latvijas vēsturi, senatni, etnogrāfiju, u. c. Tagad šī grupa izlieto folkloras materiālus par impulsu brīvai mūzicēšanai. Sastāvā Ilga Reizniece, Māris Muktupāvels un Zane Šmite. Šis īpatnais ansamblis dziedāja Jāņu dziesmas un iesaistīja ligošanā arī klausītājus.

Dažādas nodarbības bērniem bija notikušas agrā pēcpusdienā. Daudz bērnu vizinājās divzirgu orē pa Sidrabeni. Viņu ievēribu sevišķi izpelnijās "Plunčbaseins", kas darbojās visu dienu.

Kopīgai vainagu višanai sekoja skaistāko apbalvošana - vīriešiem, sievietēm un bērniem.

Vakara programmai beidzoties, iedegās kopējais uguns-kurs, kur izdalīja ligošanai alu un sieru. Notika arī kārtējā ugunošana. Lielās mājas zālē spēlēja deju mūziku "Galentino", bet uz deju grīdas piekalnē dejoja pie "Rockin' Rounders" mūzikas skaņām.

Sidrabenē daudzi pārgulēja savās teltīs. Siltus ēdienus varēja dabūt kafejnīcā, kas tagad pēc paplašināšanas ir daudz ērtāka.

Pārdoto biļešu skaits tuvojies 700. Tā kā daudz ģimeņu bija ieradušās ar bērniem, tad, ieskaitot programmas dalībniekus, kopskaits varēja pārsniegt skaitli 1000.

Šī gada Jāņu dienas svinēšana bija viena no savdabīgākām un krāšņākām, pateicoties ciemiņiem no Latvijas. Tas bija labs Folkloras dienas ievadījums. □

Ž. Zentiņš

ALEKSANDRA SPRŪDŽA FONDS Latvijas Nacionālajā Bibliotēkā

Gandrīz pusgadsimts šķīra dzimtenē un ārzemēs dzīvojošos latviešus ne vien fiziski, bet arī garīgi. Boļševiku okupācijas vara darīja visu, lai Latvijā aizvien mazāk un grūtāk nonāktu informācija par latviešu dzīvi un darbību ārvalstīs. Īpaši stingri noteikumi bija vērsti pret ārzemēs izdotajām grāmatām un periodiku. Šie izdevumi praktiski nekad nenonāca līdz adresātam, bet iegula, t. s., "speciālajos fondos", kur pieeja parastam ierindas lasītājam bija liegta.

Līdz ar atmodas sākumu un brīvības atgūšanu no šī "speciālo fondu" aresta tika atbrīvoti arī visi tur iekļautie izdevumi un aizsākās intensīva darbība, lai viss, kas izdots ārzemēs un vairāk vai mazāk saistīts ar Latviju un latviešiem, nonāktu arī dzimtenē.

Šā gada 14. maijā, kad Latvijas zemi rotāja saulaina un ziedu pārpilna pavasara diena, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

notika nozīmīgs vēsturisks pasākums - Aleksandra Sprūdža fonda dibināšana un iesvētīšana.

Aleksandrs Sprūdžs (1914.-1994.) ir starptautiski ievērojams kooperators. Jau studiju gados Latvijas universitātē viņš bija Studentu kooperātoru biedrības priekšnieks. Pirmskaņa gados Latvijā, strādājot kā Tieslietu ministrijas zvērināts revidents, darbojies savstarpējās apdrošināšanas tikla izveidošanā Latvijā, kā arī pie Latvijas Kooperatīvu Savienības ģenerālsekretāra. II pasaules kara kauju laukus izstaigājis Leģiona 15. divīzijas sastāvā.

Kaņam beidzoties, darbojies Latviešu Centrālajā Komitejā un palīdzības organizācijā UNRRA. Tad izceļojis uz Angliju, bet kopš 1951. g. dzīvojis un darbojies Kanadā. Ilgus gadus A. Sprūdžs strādājis Kanadas Ziemeļu ministrijā par kooperatīvu izveidotāju Kanadas arktiskajos apgabalos, iegūstot inuitu un indiāņu uzticību un draudzību. Šī viņa darbība ieguva starptautisku ievērību. Viņa zinātniskie raksti un rokas grāmatas publicētas Kanadā, Lielbritānijā, Šveicē u. c. Savas lekcijas viņš lasīja daudz valstu universitātēs. Pēc brīvības atgūšanas 1990.-1994. gados viņš lasīja lekcijas par kooperācijas jautājumiem arī Latvijas augstskolās. A. Sprūdžs aktīvi darbojies arī Daugavas Vanagu Kanadas valdē un citās sabiedriskās organizācijās.

Pēc A. Sprūdža nāves ar dzīves biedres Dzidras, meitas Andas, brāļa Ādolfa Sprūdža un citu radnieku gādību viņa grāmatas, rokraksti un citas vērtības, kā arī 3000 Kanadas dolāru ziedojums nonāca Latvijas Nacionālās bibliotēkas aprūpē. Ņemot vērā visu šīs piemiņas kolekcijas lielo apjomu, radās ideja izveidot speciālu A. Sprūdža fondu. Tas ir savā ziņā vienreizējs materiālu krājums par kooperācijas un citiem tautsaimniecības attīstības jautājumiem, tās ir trimdā izdotās latviešu autoru grāmatas un citi izdevumi. Daudz interesantu materiālu vēsta par inuitu dzīvi, kultūru un mākslu. Starp šiem materiāliem lielu interesi piesaista arī dažādu starptautisku organizāciju un valsts institūciju atzinības raksti un apbalvojumi. Plašs ir arī ārzemju

apkopojums par tautsaimniecības attīstības problēmām.

Ievērojama šīs piemiņas kolekcijas daļa nonāks Latvijas Nacionālās bibliotēkas Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā.

Šo izdevumu un materiālu klāsts pašreizējā ekonomijas attīstības posmā Latvijā ir nozīmīgs ar savu specifisko raksturu un nepieciešamību izmantot citu valstu pieredzi tieši kooperācijas praksē. Tagad šos materiālus varēs izmantot mūsu tautsaimnieki, studenti, visi, kam nepieciešamas attiecīgās zināšanas.

Visās nelaiķa grāmatās ievietots mākslinieces Kiras Liedes speciāli izveidots Ex libris (Skatiet augstāk šajā lappusē! -Red.)

Fonda dibināšanas un atklāšanas brīdi piedalījās arī nelaiķa brālis no Čikāgas Ādolfs Sprūdžs ar kundzi Janīnu. Viņš, klātesošos uzrunājot un stāstot par sava vecākā brāļa darbību, atzīmēja, cik lielus panākumus, uzcītīgi strādājot, brīvajā pasaulē ir spējuši sasniegt tur nonākušie latvieši. Tieši darba mīlestība, neatlaidība un gribas spēks garantējuši trimdas latviešiem panākumus visās darbības jomās.

Izmantojot reto iespēju, klātesošie uzdeva arī daudzus jautājumus Ādolfam Sprūdžam, zinot to, ka viņš ilgus gadus veltījis tiesību jautājumu izpētei, darbojies tiesību bibliotēkās, bijis Starptautiskās tiesību bibliotēku asociācijas prezidents, ir daudzu publikāciju un grāmatu autors, kas veltītas Latvijas neatkarības vēsturei.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks izteica sirsnīgu pateicību Aleks. Sprūdža ģimenei un tuvākajiem radniekiem par nozīmīgo dāvinājumu, kā arī par Ādolfa Sprūdža un viņa kundzes Janīnas atbalstu tiem daudzajiem latviešu kultūras, mākslas un zinātnes darbiniekiem, kuņģi ir viesojušies ASV.

Aleksandra Sprūdža fonds uzsācis savu darbību dzimtenē un mēs ticam, ka tā garīgais atbalsts Latvijas tautsaimniekiem palīdzēs pārvarēt daudz šķēršļus ekonomijas attīstībā un augšupejā. □

Kaiva Jansone,
Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ārzemju literatūras
komplektēšanas nodaļas galvenā bibliotēkārē.

DZĪVES STĀSTU VĀKŠANAS PROJEKTS

Kultūras nozares ierosmē, LNAK ir uzsākusi DZĪVES STĀSTU projektu. Panākta arī sadarbības izveidošana ar Nacionālās Mutvārdu vēstures projekta Latvijas Zinātņu Akadēmijas Filozofijas un socioloģijas institūtā koordinatori Māru Zirni. Projektu atbalsta DV Kanadā, kas savā šī gada delegātu sanāksmē pieņēma īpašu rezolūciju, un PBLA Kultūras Fonds. Ceram, ka šim nozīmīgajam projektam atsauksies organizācijas un plašākā latviešu sabiedrība, pieteiksies brīvprātīgi darbinieki. Dzīves stāstus vēlamies no visu paaudžu pārstāvjiem. Neliedziet tos. Piedāvāviet tos paš! Darbs ir liels. Darba darītajos variet būt katrs. Gaidām!

Darbību uzsāk īpašs koordinācijas centrs, kurā kā koordinators darbojas Miķelis Svilans, 1327 Richardson Side Road, Kanata, Ontario, Canada K2K 2M5, tālr. (613) 592-1153, telefakss (613) 593-6186, elektroniskais pasts: <bh449@freenet.carleton.ca>

Informācija arī pie LNAK Kultūras nozares vadītāja M. Štauvera, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, tālr. (514) 457-9832, telefakss (514) 457-3496.

Koordinācijas centrs pieņem Kanadā iebraukušo latviešu un viņu bērnu Dzīves stāstu mutvārdu ieskaņojumus, ierakstus disketēs, aprakstus sakopšanai un eventuēlai publicēšanai (ar ziņu sniedzēja piekrišanu).

Pie šī kapitāldarba veidošanas piedalīties iespējams vai katram, pēc spējām un vēlēšanās. Tiek meklēti:

1. **Intervētāji, mutvārdu ierakstītāji** skaņu lentās.

2. **Pierakstītāji.** Biogrāfiju un autobiogrāfiju autori, no avīzēm izgriezumus sakopotāji. Raksti var būt skaidrā rokrakstā, mašīnrakstā, *sakārtoti* (datumi, avoti) avīžu izgriezumi vai arī to labi salasāmas kopijas.

3. **Elektroniskie pierakstītāji.** Rakstu un dzīves stāstu vai aprakstu autoriem, kas ziņas var sniegt elektroniski salasāmā formātā, piem. uz disketes vai arī pa elektronisko pastu. Teksta sastādīšanai un rediģēšanai pielietojamas parastākās redaktora programmas, piem., Microsoft Word, Microsoft Works, MacWrite, Claris Works, Word Perfect. Disketēm jābūt vai nu IBM vai "Macintosh" pieņemtajos formātos. Ja ir šaubas, vai kāds formāts noder, lūdzam piesūtīt paraugu pirms uzsāciet lielāku rakstīšanu. Neskaidrību gadījumā lūdzam pārrunāt jautājumu telefoniski.

4. **Pārrakstītāji.** Raksti, kas ienāks uz papīra, ir jāpārraksta jeb jāieved smadzenī (datorā). Lai tas sekmētos, šādam uzdevumam vajadzīgi līdzdarbinieki, kas ir ar mieru nodarboties ar mašīnrakstīšanu līdzīgu (bet vieglāku) darbu. Tiem, kuriem personīga smadzeņa (datora) vēl nav, dosim padomu, kādu aparātu iegādāties. Piemēram, pašlaik pilnīgu, viegli pārnēsājamu datora iekārtu (Macintosh Power Book 150) var pirkt par Kan. \$ 999.-. Latviešu burtus līdzstrādniekiem sagādāsim par velti.

5. **Redaktori un korektori.** Rakstus būs iespējams koriģēt un rediģēt tradicionālā veidā, t. i. uz papīra, bet priekšroku dosim elektroniskai apstrādei, lai taupītu laiku un darba spēku.

6. **Atbalstītāji un sponsori.** Materiālie līdzekļi tekošo izdevumu (papīra, diskešu, utt.) segšanai vajadzīgi devīgi laudis, kas novērtē šādu projektu un ir gatavi ar to saistīt savu vārdu un atbalstu. Būs arī vajadzība iegādāties smadzeņa (datora) iekārtas tiem pārrakstītājiem, kuriem tās nav pieejamas. Ja tiks sagatavots teksts grāmatai, nāks klāt izdošanas un drukāšanas izdevumi.

7. **Ziņu sniedzēji** - visi, kas atstājuši Latviju II pasaules kara laikā vai citu iemeslu dēļ, viņu bērni un mazbērni. Sniedziet ziņas kopš Latvijas atstāšanas.

Rakstu uzmetumi iesūtāmi Miķelim Svilanā (adrese šī paziņojuma sākumā) līdz 1996. gada 31. decembrim.

Piedalīties šajā projektā! Gatavojaties un neatliekat to uz citu dienu.

Piedalīties aicina

LNAK Kultūras nozare

LNAK PADOMES VĒLĒŠANAS 1996. GADĀ

1996. gada LNAK Padomes vēlēšanas notiks laikā no šī gada 18. novembra līdz 18. decembrim.

Kandidātu saraksti iesūtāmi LNAK vēlēšanu komisijai līdz š. g. 16. septembrim (pasta zīmogs).

Kandidātu uzstādīšanas un cita vēlēšanu informācija pieprasāma no LNAK vēlēšanu komisijas, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ontario M4A 2N8, vai zvanot (514) 221-4309.

LNAK Vēlēšanu komisija

Metimne

SAISTĪTIE TRIOLETI

Pie Zilākalna avotiņa

Pie Zilākalna avotiņa
Zem lazdām acis satikās
Un manu roku ņēma viņa -

Un manas domas ņēma viņa -

Un manu mieru ņēma viņa..

Pie Zilākalna avotiņa
Mums sveši ļaudis pēdās mina
un nepateiktais apstājās.

Pie Zilākalna avotiņa
Zem lazdām acis satikās...
1992. gada 16. jūlija

ZEM LAZDĀM ACIS SATIKĀS

Pie Zilākalna avotiņa
Zem lazdām acis satikās
Un manu roku ņēma viņa -

"Tik nepārproti!" - teica viņa -

Un dzīves jausmu deva viņa...

Pie Zilākalna avotiņa
Pēc vārdiem salka zemapziņa,
Bet nepateiktais apstājās.

Pie Zilākalna avotiņa
Zem lazdām acis satikās...
1992. gada 16. jūlija

LATVIJAS VĒSTNICĪBA OTAVĀ

INFORMĀCIJA

Latvijas vēstniecība Kanadā kopš 1996. gada 14. jūnija ir Internet tīklā ar savu informācijas lappusi.

Informācija ir sagatavota angļu valodā un domāta Kanadas, ASV un citu valstu iedzīvotājiem, kuri interesējas par Latviju.

Informācijas lappusē ir atsevišķas apakšnodaļas ar ziņām par Latviju, par vīzu un konsulārajiem jautājumiem, iknedēlas ziņu apskats no Latvijas. Lasītājiem tiek piedāvāts izmantot arī saites ar citām informācijas lappusēm par Latviju.

Informācijas lappuses adrese ir:

<http://www2.magma.com/~latemb>

Šī adrese ir paziņota arī visiem galvenajiem Internet katalogiem.

Būsīm pateicīgi par komentāriem, kurus varat sūtīt uz mūsu elektroniskā pasta adresi:

latvia-embassy@magma.com

Vēstniecība

Šis ir MLB Ziņotāja dubultnumurs jūlija/augusta mēnešiem. Nākamais numurs iznāks septembra sākumā. Nododam to Kanadas pastā 13. augustā. Lūdzam ziņot par katru adreses maiņu, dzīvokļa numuru ieskaitot.

OGRE MUSIC SUMMER-SCHOOL, JULY 1996

Piers Hellawell

Where in the Baltic can you hear *Route 66* sung by a young jazz choir who never sang a note of Jazz - or English - before? Where does an audience clap their way through a 5-hour concert then cheer for more? Where can you find students staging such a marathon concert *then* taking to the rooftops in the small hours for an impromptu poetry-reading? For someone from a large, heavily populated society like the U. K. it's hard to imagine: a single musical event that brings together the cream of an entire nation's young musicians in one place for a week! Yet the Music Summer School held this year at Ogre, Latvia, in that town's inspiring junior music school, achieved just that, and not for the first time.

The latest in a series of biennial music camps held now in Latvia and formerly in Canada, this gathering is the creation of Martins and Ilga Stauvers and their daughter Dace Aperane, and is run by the family as a team with director Ingrida Gutberga and administrative wizzards Velga Bomika and Inta Bluma. Many of the participants this year in Ogre were old mates from the 1994 camp in Jaungulbene, a rural adventure with which many comparisons were inevitably to be heard. The big difference for the 100 or so young Latvian stars and their professional tutors was this year's events were housed in a customised music school! Back in 1994 our classes were housed in a Soviet-style agricultural college, an ill-equipped monstrosity beamed, as it were, onto the rural idyll of Eastern Latvia. But if Jaungulbene had been a roller-coaster for addicts of plumbing-surprises, Ogre retained some of the adventure, as when we came down to hotel reception to find water pouring through the ceiling above the desk (After a tremendous thunderstorm - Ed.) It is a spa town, after all. The hotel itself offered spa cures, though some patients coming to take the waters might have been startled to find the waters coming to meet them, across the foyer.

Plumbing apart, the new premises represented an enormous advance, with proper hi-fi facilities and other hardware such as music stands readily available. Pianos were numerous and modern, and the school even boasted a photocopier, whose docile temperament shamed any Western machines with which this composer has had to spar. The Ogre music school is itself one of the most heartening success-stories of independent Latvia. As the Communist occupants of this notably plush headquarters were melting into discredit and oblivion, local mover-and-shaker Guntis Plavnieks was blazing ahead with his plan to convert this monument to adult folly into one to childish creativity - a junior music school. Now the hall that formerly presided over the grey hopelessness of repression is bedecked with colourful childrens' paintings, and music fills the stairs and corridors.

As a composer having taught at the 1994 summer school, I was amazed to see the deepening maturity of the young composers in our group. Most were the same as in the earlier course, but all had found their feet, showing a flair for sustained, professional works that would shame older students in my own country. Clearly they had access to a much wider range of outside music now, too, and in giving us introductory talks on Scandinavian composers the students turned 'teacher' on us, the visitors.

Perhaps most remarkable to me in this year's summer school was the level of professionalism and maturity in the student performances. The central showcase for these was aptly titled Marathon Concert, the shortest five hour concert I have ever attended. Most amazing of all was not the technical skill of the young people but their familiarity with the idiom of sophisticated and sometimes modern music - from towering mastery of unaccompanied Bach to consummate and debonair Poulenc and commandingly performed new Latvian works. When 16-year old complains that she cannot find enough scores of new piano music, you know you're not in U. K.

A fountain of talent has been uncorked, and the work of Martins Stauvers and colleagues ensures that these young musicians will not just learn from their Baltophile visiting teachers but also, more and more, will be teaching us what is possible.

These summer schools are, like the music teaching system that has given the Baltic nations this musical bedrock, horrendously expensive to sustain. Financial support for the undertaking is already most welcome from a range of benefactors, but any new corporate and individual contributor wishing to help would be most welcome. Please contact: The Latvian Youth Song and Dance Festival Council, c/o Mr. M. Stauvers, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, phone 514-457-9832, fax 514-457-3496. □

Piers Hellawell,
composer, UK

DZĪVES STĀSTS LATVIJA
INTERVIEW RELATIONSHIPS SUMMER '96

A document obtained from The Institute of Philosophy and Sociology at the Academy of Science of Latvia, Riga. The author of it is unknown at this time.

It is reproduced here with the intent to provide background information on the project "Dzīves stāsti" which is presently developed by the department of Culture, Latvian National Federation in Canada. There is a report on it in the Latvian section of this issue of MLB Ziņotājs.

1. Introduction.

Aristotle's view of old age is the basis of much western thinking. He links, but opposes hope and reminiscence - "They live by memory rather than by hope for what is left to them of life is but little compared to the long past." Cicero however wrote of the "natural satisfactions" in old age.

However in other cultures older people may be seen to have a special role, facilitated by being somewhat disengaged. They become guardians of cultural meanings, become mediators and interpreters of moral values, data banks of knowledge and so on.

Cummings and Henry's book in 1961 was the basis of an extensive discussion of Disengagement Theory - and led to health workers feeling that turning inwards was not to be encouraged. In more recent times in the West also, there has been change towards not seeing ageing as intrinsically deteriorative, particularly when considering the internal world.

In the Jungian framework individuation is seen as a developmental theme for second half of life, a rounding out of the individual - a comprehensive balancing, sorting and restructuring.

In at totalitarian state, memory was in itself a serious threat. Memories of past were consigned to the private sphere. To remember was dangerous. Suddenly in 1989 it became possible to talk, but the frame-work was not clear. The official view had been contradictory for 50 years, and people had been very frightened, and some continued to be. Luisa Passerini states that Totalitarianism in this century went beyond what absolutism and autocracy had been able to do in the past. I wouldn't necessarily agree with that, but certainly in this century attempts were made to completely control political, social and intellectual life and this was made easier by modern industrialism and technology. Another important fact was that these states also had to pretend to be democratic. They needed to have unanimity.

The effect of this is that people find it hard to make sense of their memories, if there is no overall framework, and this framework is still unclear today.

Memory is distorted in many ways personally and collectively. It is possible to distort the past, by for instance idealising a part of it, both private and public reasons, e. g. Ulmanis period. Totalitarianism, for instance, may well suppress memory of resistance privately as well as publicly. In Latvia, unlike in countries in which the period of totalitarianism is shorter it is not possible to have a gap, or even an account in which it appears nothing happened during the time, as has been seen in a number of life histories from, for instance, Germany and Italy. Before and after are too far apart in Latvia, though not as far as in Russia.

Oral History - What are we doing?

Simple Reminiscence is defined as the recall of past memories. Life-review involves analysis and evaluation of memories. In

middle age the personal story becomes seen as a whole entity, worked on and refined, and in which major themes come into view. For oral historian this "harmonious" perspective may not always seem that useful.

Oral History might be seen as the recording of such memories, interpretations and analysis. Some see Oral History as the fulfilment of a story-telling role specific to older people. Initially the main aim of oral history was to give those with no voice a chance to speak, to record memories, but in rather concrete form. "Absent" areas have been analysed, as has the narrative style. Later relationship became more significant with, "community" involvement being particularly important. Oral historians explore relationships between individual and collective remembering, between memory and identity or interviewee and interviewer. The interviewer has become the partner in recording a dialogue, rather than just a person who asked questions, a person who was in control of proceedings. Much research is now concentrated on this live "interface", and it is on this that the following is focused.

2. Beginning the Interview.

Why did this person agree to take part? - Ask if have any thoughts about this.

1) Because wishes to reframe own story, make sense of it e. g. being in trenches, come to terms with life, not talked to anyone about something before.

2) Something raised because of current circumstances. Needs to use past experience to help with today.

3) Last chance to tell someone. Pass something on, experience, point. Grievance or validation of point of view.

4) Because are nice, helpful people.

5) Couldn't talk to own family about it, not interested, don't hear. Want to show someone they "compos mentis"/important.

6) Loneliness, looking for friendship, talk to someone prestigious, flattering.

7) Many may be ambivalent, bit of that OK.

Perhaps that leads back to why this person asked? Easier to ask helpful, enthusiastic people, people you might like, rather than those who have controversial views, "difficult" or "quiet" personalities.

3. Interviewing Skills.

Initial feelings on entering house?

1) Wanting to do something else first, lack of time.

2) Others perhaps not being so keen.

3) Someone in the room, no confidentiality. Can you make use of it?

4) Person hadn't taken on board what you were doing? "Not feeling well". "Nothing to say."

If you really can't interview the person, ask someone else!

How do you feel about interviewing someone?

What are your hopes? What do you want to get out of it professionally/personally? What questions do you/the project wish to answer? - Special session, but keep in mind.

Useful to note down impressions and feelings after interview.

Your anxieties?

1) Right place, equipment will function, and you don't forget to check recording etc.

2) How to sit?

3) Person will have own agenda . g. Latvian history, current politics, school teachers? *What is relevance of this? Is this OK? Loosing control of interview? Is this important?* Recent writers on Oral History have emphasised the importance of equalising the power balance.

4) Questionnaire - *How active or passive do you have to be?* Open or closed questions? I. e. yes/no answers don't give room to expand.

5) Hard to start or get stuck - *What do you do?* Imaginative questions - e. g. First memory.

6) Covering all areas? *If time limited what to concentrate on?* Detail or generality.

Pleasurable experience, in parts at least!

4. Aspects of Narration.

1) Form -

Fairy-tale motif e. g. changeling, confessional, testament to faith e. g. political persuasion, mythology, anecdotes. Free-standing as to an audience/interactive. Short reports especially the case where experience is diffuse and chaotic - e. g. First world war soldiers on trenches, women in bomb-shelters. Narrations with a climax. Narrations tend to occur when experience is different from usual and accompanied by change of place - front moving. May recall parts that have particular significance today, though may be somewhat disguised. May have personal suffering plus military strategy, not more negative aspects. Few specific memoirs on death in First World War trenches. In Second World war

death memories present, but "unusual" ones, e. g. of natural causes.

2) Style -

1. Want to give a nice flowing story, therefore may simplify.

2. Jumping all over the place, people's lives don't flow simply and chronologically, especially women, returning to main areas.

3. Repeating themselves.

4. Empty tale - done in 10 minutes. Void/haze - never valued their experience of life or realised value to others. Get them to describe events in greater detail, touch on area which had some feeling. May be able to find an area about which they can describe in depth e. g. childhood toys, a "hobby". Details on something they seem to find important e. g. work - What the works looked like, the food in the canteen, the machinery, the bosses. May then get associations.

5. Phases showing being in control of own life "I may be stubborn, but..." May be important to say these things when elderly to allow oneself to feel less powerless. Others more reflective on what impact their actions had on others, more idiosyncratic, fragmentary, discursive.

3. Intensity -

For some a superficial experience, for others very intense, perhaps facing death, perhaps facing past behaviour, also relationship with interviewer. Just feelings? Tears.

4. General themes -

"It all turned out well", and "it went wrong again", "if only" undervaluing achievements, "nothing lasts", "conflict with authority", "always worked hard", "responsible for myself", "losses", etc.

5. *Difficult and Distressing Interviewing.*

1) Difficult interviewing. *Ask which they imagine to be.*

Difficult areas? Sex, death, disability/illness, losses, old age, illegal activities, supporting the "wrong" side religion/no religion. Add on areas the interviewee doesn't see as important. "Our own personal difficult areas", personal, political e. g. those that "did well" in Soviet times etc.

What to do if avoids subject? Can introduce gradually, or occasionally helpful to have at end, so long as you don't avoid it by running out of time!

2) Distressing interviewing. *Ask what they might think this would be.*

Describing personal events, perhaps for first time, something shocking, e. g. rape. Memories still fresh - change of tense, tears. How do you react? two views - get it off your chest or no point in dwelling in sorrow. What do you think? Should one continue or change direction? If really not sure ask, "Do you wish to go on?" Keep tape running?

Vague stories in First World War cover up general awfulness "fell like flies", could do nothing about it "like in prison". Some experiences blocked out completely - trenches, concentration camps. Important to be more specific in questioning, and use question r/e emotion in the situation.

Decompensation.

Rehearsed story - detached from feelings - have an explanation for events.

Siberia - National level. Personalise it. Will talk about food - The details - menstruation, sex-life, how people survived - surviving at cost of others. What made this person survive? Fantasies of home, lovers, release dates, food, false news, etc., fortune-telling. Used to keep people going or to get food. Also used at times in trenches, prison, possibly wider life especially in post-war period. Border between resisting and adapting. "You die today, I die tomorrow".

Collectivisation of farm and animals, like loosing part of body, if one takes an anthropological view.

Distortions.

Omissions one form of distortions - e. g. forgetting husband has a second family, married Russian. Very important, but obvious idealisation of spouse or child similar, also on a national level. Controversial statements about others, e. g. well-known persons.

6. *Transference and Countertransference.*

1) What is Transference?

How the interviewer sees you will colour what story they give? less they know about you more room for fantasy picture of what you are like. Will also be part of the determination of the intensity. Who are they addressing?

Ask how they might see you.

Do they see you as a wealthy foreigner/person from Riga? Word may have got around about you? Do they see you as uninformed? Do they see you as idealised grandchild, child, parent? Are you the successful sibling, who had an easy life while

they struggled? Were you a deserter? Your gender may play a part?

Do they hope to get something from you - emotionally or practically? Friendship?

What do they think you want? Follow official line? Things you may not want to hear e. g. pioneers, chance to study, post-war? Are you a witness, message bearer or provocateur? Can you be trusted? What will be done with the material? Bringing together the nation/generations.

2. What is Countertransference?

How you feel about interviewee? Feelings interviewees engender in us? Also ask.

Preconceptions of the elderly.

1) Are they weak and fragile? Will we harm them, make them ill?

2) Are they helpless? Do we become paternalistic? Do we get tempted to become involved in rescuing them? Power relations, who is in control?

3) Can we talk with them intimately? Our own feelings - warm, emphatic, moved, distressing. What if too distressing, irritating, annoying, laughable? Very different views from ourselves e. g. gender, religion, future of Latvia. Frustrating - stray of topic, quote to us "nonsense", and ask us to agree-example of auras. Trying to get us in dialogue on their terms.

Our own fears of ageing, disability, losses, missed opportunities. Confrontation of Failures, unresolved grief. Fantasy of what could have been done, if things were different. Our assumptions e. g. r/e gender roles - don't ask men about child-care? Arranged marriages?

Preconceptions of Soviet citizens.

Fearful, obedient, ill-informed, backward, powerless? Voldemars Gulens writes on the effect of Totalitarianism on the personality, particularly on the issue of the effect of having a false persona, and the possible effects on the internal world. Whilst I would take issue with some general statements which imply that Western material, parenting styles are superior to others, one can agree with the issues raised about the potential difficulties in accessing the internal world. Some societies more individualistic than others. Where is edge of self-person, family, clan, nation. Soviet society an attempt to make it world wide?

Another issue is the effect of these changes on a group who had already reached adulthood before the start of the second world war.

Cohort effect. - best recall - 15 - 30

Born - 1905- (90+) First War

1905-1915- (80-90) Remember 1920's. married. children in 1940, unlikely to benefit under communism, pensions?

1915-1925- (70-80) Remember 1930's, soldiers, single in 1940, young enough to "build socialism", post war. How did this possibility to have a future distort memories?

1925-1935- (60-70) Remember 1940's, may have suffered or may have benefited in post-war period, and unable to talk about it. Under approximately 65 major impact of war, post-war instability, Soviet period. How does insecurity in childhood and adolescence effect the individual's memory?

7. Levels of Interviewing.

1) Practical - details of life.

2) Deeper practical - hidden side - contraception, abortion, childbirth, stealing, misbehaviour as adolescent, visiting prostitutes, menopause. War time necessities to survive.

3) Intimate- Trusted with elements of inner world, feelings, views of events, ambivalences, possible in one long interview.

4) Deeper intimate- longer debate concerning inner world, feelings, fears, elements of view of interviewer - assumptions about interviewer clearer - more likely in repeated interviews. How intense - Feels like I was there/again. Hardly any questions?

Kulšana-

1) who helped, who did what, the exact procedures, costs of hiring machine, "Kulšanas svētki".

2) why people stood where they did, romances, illicit behaviour associated with "Kulšanas svētkiem", drunkenness on "neighbouring farm".

3) Your father owned a machine - financially rewarding, father away a lot, mother's reactions, family difficulties, own mixed feelings about it.

4) Fears that father had a mistress, parental quarrels, own worry father would leave, speculation that own problem with husband was based on fears he would leave, wondering if interviewer married, and understands fears of abandonment.

2 and 3 closely linked.

With some people only 1 or 1 and 2 possible, in longer interviews 1 2 and 3 possible. Is 4 desirable?

8. Ending the Interview.

How might it end?

1) "logical conclusion"- part with something achieved, and some sadness.

2) Often somewhat truncated feel, could say more, but said as much as can at this point.

3) Not wishing to let go, on both sides or on one. Hanging on to material.

4) Bit of relief. Feeling of "not gone so well", perhaps hiding some annoyance on one or both sides.

5) Obviously cut short. Something missing at the time. Or note later that both avoided some area unconsciously. May reflect that unmarried mothers were so outrageous, one did not even think about them.

6) feeling of having left out "important" areas.

Resolution: Coffee, wider chat with person plus family.

9) *Is There Therapy in Life History?*

Sometimes reminiscence represented as therapy, and sometimes something definitely not. Where is the boundary between ordinary activity and therapy? Personally and nationally. Myth-making. Debate as to whether reminiscence is helpful to elderly. Positive features maintaining self-esteem and combating depression, giving sense of identity. Negative features-going over distressing material non-constructively. Wong and Watt - 6 different types: integrative (Meaning and coherence), instrumental (to help one cope with today), narrative (story-telling), transmissive (to pass on a message), escapist (golden age) and obsessive (least helpful).

Narcissistic memories to "boost" self-esteem-display of power over others, not particularly healthy. For some avoidance of reminiscence may be healthy - perhaps unresolvable bad experiences, for others now is time to remember. Others have more absorbing activities.

Psychological results very individual. Often done in groups, not always helpful especially if "done" in intensive, impersonal way. Depends on person, place. May well help person integrate life, but also raises questions, can they be dealt with, especially in short interviews?

10. Conclusions.

Reminiscence repositioning the elderly in a social context. Two person interview, different person interviewing would get a different view, a different story. What are they left with? Have we helped them communicate what they want? What are we searching for? The most valuable reminiscence is that which is related to the lives of others, and helps illuminate their experience too.

References:

Reminiscence Reviewed: Evaluations, Achievements, Perspectives - Joanna Bornat - Open University Press, 1994.

Memory and Totalitarianism - International Yearbook of Oral History and Life Stories - Volume 1, Luisa Passerini, Oxford University Press, 1992.

The Myths We live By - Raphael Samuel and Paul Thompson, Routledge, History Workshop, 1990.

The Voice of the Past - Oral History - Paul Thompson, Oxford University Press, 2nd Edition, 1988.

Countertransference and Older Clients - Bonnie Genevay and Renee S Katz, Sage Publications, 1990.

Distortions in Personality Development in Individuals Emerging from a long-Term Totalitarian Regime - Voldemārs Gulēns, Journal of Baltic Studies (?), 1995/6.

From lecture: Distressing Histories and Unhappy Interviewing - David Jones at Cradle to Grave: Health, Welfare and Oral History Conference, London, UK, 1996.

Oral History - The Journal of the Oral History Society.

In particular: German War Memories - Narrability and the Biographical and Social Functions of Remembering - Gabriele Rosenthal, Vol. 19, Number 2, 1991.

The structure of simple reminiscence - Merriam S. B. - In Gerontologist Vol 29 (6) 761-767, Dec. 1989.

The Latvian Federation in Canada - its department of Culture has undertaken a project of gathering Life Stories from its membership at large. Interested parties are invited to participate. There are several ways this can be done:

1. by requesting an interview or by suggesting a person which should be interviewed on tape.

2. By writing your own Life story: a. on paper, b. on computer and storing it on a discette.

We would like to have as many Life Stories as possible.

In addition this study requires a substantial group of workers. Anyone interested is asked to come forward. Please contact the coordinator of the project Mr. Miķelis Svilans, 1327 Richardson Side Rd, Kanata, ON K2K 2M5, Fax 613-593-6186

Aivars Ruņģis

PĒDĒJĀ KAUA

"Krieviski runājošo iedzīvotāju" problēma

Prezidenti Latvijā un Krievijā ir ievēlēti. Rudeni to izdaris arī Amerikas Savienotajās Valstīs. No vēlēšanu ciņas propagandas pāries uz savu, sīkstu politisko "andeli".

Pieņemt bez iebildumiem Latvijas okupācijas sekas - Latvijā palikušos Krievijas pavalstniekus (komūnisma atjaunošanas kārotājus un karotājus) un, tā dēvētos, "krieviski runājošos iedzīvotājus" par Latvijas **legālu** sastāvdaļu ir izšķiršanās, kas pielīdzināma latviešu tautas iznīcināšanas politikai.

Aizbildinājums "Nu, tad pasakiet, ko citu var darīt!" ir savas garīgās sakāves un izdomas trūkuma atzišana, kas robežojas ar līdzdalību tautas slepkavībā.

Cilvēkmīlestības vārdā atdot savu zemi svešiem iebrocējiem un ienācējiem, atteikties pašiem no nācijas izdzīvošanas un pastāvēšanas tiesībām spēj, laikam, tikai savu etnisko identitāti, savu pašapziņu, savu pašcieņu zaudējuši radījumi.

Tā dēvētie, "krieviski runājošie iedzīvotāji" Latvijā nav minoritāte tradicionālā izpratnē. Tie ir dažādu tautību piederīgie, Latvijas okupācijas, kolonizācijas un pārkrievošanas politikas sekas. Skaita ziņā lielākajās Latvijā pilsētās tie veido vairākumu. Agrākie varas viri, krievi un citām tautām piederīgie "krieviski runājošie iedzīvotāji" tagad Latvijā nav apspiesti, ja par apspiešanu neuzlūko agrāko privilēģiju zaudējumu.

Latviešiem **vispirms jādodomā par savas nācijas pastāvēšanu** un par soļiem nācijas aizstāvēšanā. Latviešiem jānostājas pret visa veida nācijas apdraudējumiem, lai no kuņas puses tie nāktu, lai kādā veidā tie izpaustos vai tiktu uzspiesti. Ja latvieši **stingri** nenoraida tiešus vai netiešus draudus tautas iznīcināšanai un iznīcināšanai, tad latvieši kā cilvēku grupa ir izšķiršies par pašnāvību.

Tikai tad, kad ir formulēti tautas pastāvēšanas noteikumi un iezīmētas robežas, aiz kuņām sākas nācijas iznīcināšana un iznīcināšana, **tikai tad** latvieši un Latvijas valsts drīkst tālāk "cilvēkmīlestības un cilvēktiesību" vārdā piedalīties **Eiropas** (un pasaules) **mēroga problēmā**, likvidējot komūnisma vārdā piekoptās Baltijas un citu agrākajā PSRS iekļauto valstu kolonizācijas un pārkrievošanas sekas.

Visai aktīvi, neatlaidīgi un atkārtoti par latviski runājošo Latvijas pilsoņu apvienošanu un "apvienošanu" ar "krieviski runājošiem (un latviski nerunājošiem) iedzīvotājiem" iestājas dzejnieks un Latvijas vēstnieks Maskavā Jānis Peters. Viņš saka intervijā žurnālā "Viesis", 1996. g. jūnijā, ka viņam esot taisnība. "Mēs, latvieši, šobrīd esam tauta, kam jāuzņemas līdera loma, lai izveidotu vienotu politisku nāciju Latvijā." - Ievērosim jauno politisko terminu - "vienota politiska nācija"! Vai tas aizstātu okupācijas laikā lietoto "jaunā padomju tauta"? Un kādā vārdā Jānis Peters domā dēvēt šo "vienoto politisko nāciju"? Atkal jāprasa, vai aiz šiem vēstnieka vārdiem būtu Latvijas valdības viedoklis? Jeb vai Krievijas intereses? Galīgā konsekvencē šāda politika novedīs pie kādreiz caru iecerētās un PSRS okupācijas laikā saktās Latvijas transitvalsts kolonizācijas un pārkrievošanas.

Protams, simtiem tūkstošiem "krieviski runājošo iedzīvotāju" vidū nebūt nav tikai okupācijas varas pārstāvji un propagandas apmulsināti līdzskrējēji - kolonizātori. Liela daļa ir arī vienkārši labāka darba un labākas dzīves kārotāji, kas, kādreiz uz Latviju aizvīlināti, tagad varbūt jūtas piemānīti, vilušies un nelaimīgi. Vai Latvijai, latviešiem vai no okupācijas nevainīgi cietušajiem cilvēkiem tagad **vieniem pašiem** jāuzņemas atbildība par svešo ienācēju masu jeb kolonizācijas seku likvidēšanas problēmām?

To neviens nedrīkst prasīt. Ne Krievija, ne Eiropa, ne Apvienotās Nācijas. Latvija šo problēmu neradīja. Tās eksistencei pamatā ir ārpusē spēki. Tiem arī jāpiedalās problēmas likvidēšanā.

Daudz cietušās latviešu tautas tiesības dzīvot savā valstī kā savā eksistencē neapdraudētai nācijai arī ir ciņa par cilvēktiesību ievērošanu. Apzināsimies, ka latviešiem, mirstošai, iznīkstošai tautai (kā daži mēdz uzsvērt) šī varbūt ir pēdējā iespē-

ja pārdzīvot. Vai, pārfrāzējot agrāko "jaunās pasaules cēleju" himnu, būtu jāteic - **Tā ir pēdējā kauja.** □

Aivars Jerumanis

ASV PREZIDENTS SVEIC IZCILU SKOLNIEKU

ASV prezidenta vēlēšanu gadā ne jau visa uzmanība tiek tieši veltīta balsotāju ietekmēšanai, bet gan apzināti nākotnes augsnei - skolniekiem par izciliem sasniegumiem mācību iegūšanā.

Ši g. 6. jūnijā, 17 gadu vecais **Uldis Balodis**, kā viens no sekmīgākajiem skolniekiem, **summa cum laude**, Kaktusu vidusskolā (Cactus High School), Glendālē, Arizonā, izlaiduma ceremonijā saņēma virkni atzinības apsvēkumu; tos vainagoja uzslava no ASV prezidenta Bila Klintonā (Bill Clinton).

Ja latviešiem būtu reģistrs par izcilie tautiešiem ar bagātiem nopelniem un atzinību, tad Uldis Balodis jau ierindotos starp redzamākajiem, kā amerikāņu reģistra grāmatā **Who's Who**. Izlaiduma liecība bija sekojoša:

- President's Education Award - Outstanding Academic Achievement President Bill Clinton;
- Northern Arizona University - Academic Award;
- Northern Arizona University - M. B. Hudson Achievement Scholarship;
- Cactus High School - # 1 High Standard of Excellence;
- National Merit Scholarship Program - Letter of Commendation;
- Tandy Technology Scholar - John V. Roach, CEO Award;
- Texas Christian University - Technology Scholar;
- State of Arizona - Arizona Scholar;
- University of Arizona - Regents Scholarship Award.

Dienvidu Arizonā, kur jūnija mēnesis jau ievada vasaras karstumu ar 110F grādiem (45 C grādi) dienā un nedaudz vēsāk naktī, vakara izlaiduma ceremonija notika zem klajām debesīm, sporta stadionā, kur vairāki tūkstoši sveicēju bija pulcējušies, lai suminātu 343 absolventus.

Uldis Balodis kā viens no izcilākajiem skolniekiem sniedza pirmo atklāšanas runu: "Iedvesmes brīdī", sniedzot domu par jauna sākuma sliekšņa pārkāpšanu. Un nobeidza ar dzejnieka Valta Vitmaņa (Walt Whitman) vārdiem par "dziesmu uz pavērtā ceļa". U. Baloža līdzīgi izcilais klases biedrs Michaels Urbancics savā runā mudināja absolventus apzināt pasaules vērtību novietnes un tās ģeogrāfiju: "Kad reiz jūs nokļūsiat Rīgā, lai jūs zinātu, kuņā valstī jūs atrodaties!"

Varbūt par agru zīlēt, vai dēls Uldis sekos mātes ievirzei uz valodām un politiskām zinībām. Bet pamati ir jau droši likti uz valodas dotībām, jo latviešu, vācu, zviedru, spāņu mēles viņam nav svešas un kā pirmā kursa students Arizonas universitātē - Tusānā, Uldis iecerējis lauzīt mēli ar Navaho indiāņu valodu, un, ja mācību viela radīsies, tad dzīvu arī sevi viņš gribētu gūt - libiešu valodu.

Nākošās dienas pēcpusdienā pēc izlaiduma, Māras un Andra Trapānu mājās uz pieņemšanas svinībām bija ielūgti liels skaits draugu un paziņu, redzami Arizonas latvieši un amerikāņi, lai apsveiktu jauno censoni. Sumināti tika arī vecāki, kas mīlestībā ar priekšzīmi bija radījuši vīdi, dēlam tiekies pēc zinību kalngaliem. Uldis Balodis ir valodnieces un politiskās darbinieces Māras Soikānes - Trapānes dēls. □

MARTA AŠME SAKA PALDIĒS!

Gada sākumā Daugavas Vanagi Kanadā griezās pie latviešu sabiedrības Ziemeļamerikā ar lūgumu atbalstīt ziedojumu akciju, lai varētu palīdzēt 10 gadīgai latviešu meitenītei - Martai Ašmei segt atvērtas sirds operācijas izdevumus. Atsaucība Kanadā un ASV bija ļoti laba. Ziedojumi ienāca vairāk kā pietiekami, lai atlīdzinātu Guy's slimnīcai Anglijā par operāciju un pēcoperācijas aprūpi.

Tagad varam sniegt ziedotājiem patīkamas ziņas. Operācija ir bijusi sekmīga un tā ir izdarīta 4. jūnijā. Šodien jau Martiņa ir atpakaļ Ventspīli, un visas sirds problēmas tagad ir pagātnē. Ašmes ģimene ir ļoti pateicīga ziedotājiem, kuņū labsirdības dēļ tagad Marta varēs vadīt pilnvērtīgu mūžu.

Sniedzam jums izvilumus no mātes, Ilzes Ašmes, 7. jūlija vēstules:

"Nu jau kādu brīdi esam atkal mājās un ikdienas darbi skrien pa priekšu, tāpēc tāds nopietns darbs kā vēstuļu rakstīšana tiek arvien atlikts brīvākam brīdim. Šodien ir svētdiena, klusa pēcpusdiena, tāpēc tagad varu domāt un visu atcerēties. Pats galvenais pēc visa pārdzīvotā, protams, ir Martas veselā sirsnība, kurā vairs nav nekāda cauruma. Ne mazāk svarīgi ir tas, ka zinu - pasaulē ir ļoti daudz brīnišķīgu cilvēku, kuŗu sirds siltums iet pāri visam, gan tam, ka esam tālu, gan tam, ka viens otru nepazīstam. Mūsu sirdis ir daudz pateicības jums visiem un tikai Dieva ziņā ir tas, kā Viņš jums to atmaksās."

Ševiški pateicamies Jums, Plūdona kungs, par visa šī pasākuma organizēšanu. Mani arī ļoti aizkustināja Benitas Tint kundzes dāvana Martai. Nezinu tos pārējos cilvēkus, viņu vārdus, bet miļš paldies visiem, visiem. Ja tas būtu iespējams, lūdzu ievietojiet mūsu pateicību tajās avīzēs, kurās bija aicinājums ziedot naudu!"

"Pēc operācijas mans pirmais brīnums jau bija tas, ka Marta pati elpoja, lai gan māsiņa teica, ka kaklā būs mākslīgas elpināšanas caurulīte. Protams, pirmā diena bija ļoti grūta, jo ar septiņiem vadiem Marta bija pievienota pie kādiem aparātiem vai pudelēm. To visu jau noņēma pēc divām dienām, un mēs devamies pirmajā pastaigā pa slimnīcas gaiteni. Sestdien jau lika iet vannā. Es domāju, ka esmu nepareizi sapratusi, jo pie mums tas notiktu, apmēram, pēc mēneša."

"Svētdien, 9. jūnijā, varējām jau iet staigāt pa ielu. Aizgājām uz lielu, skaistu baznīcu, lai pateiktos Dievam par brīnišķīgo palīdzību. Pirmdien mūs izrakstīja no slimnīcas. Māsiņa man vēl atdeva pudelīti ar zālēm, kas parasti pēc tādām operācijām esot vajadzīgas pret sāpēm, bet Martai par brīnumu nevajadzēja."

"Jau Londonā Marta visur skrēja mums pa priekšu, nejudama nekādu nogurumu. Tā tas viss priekš manis un mums bija liels brīnums no sākuma līdz galam. Daudz par Martu lūdzām Dievu, un to svētību mēs jūtam ik dienas."

"Un tā vēlreiz - esam no sirds visiem pateicīgi, jums miljie cilvēki Kanadā un Amerikā! Lai Dievs jūs visur svētī!"

Daugavas Vanagi Kanadā jūtas gandarīti par sekmīgo sirds operāciju un ātro atveseļošanos un izsaka visiem ziedotājiem ļoti sirsnīgu paldies par viņu devumu, un, kā Ilze Ašme saka: "Pasaulē ir ļoti daudz brīnišķīgu cilvēku", jūs, kā šīs akcijas atbalstītājs un atbalstītāja, esiet viens no tiem! □

Varimants Plūdons,
DV KV priekšsēdis

AIZSAULES CEĻOS

KĀRLIS OSVALDS KRŪMIŅŠ (OSĀNU KĀRLIS)

Osānu Kārlis "Piezīmēs par sevi pašu" 1994. g. 18. jūlijā rakstīja:

Mans kristītais un dzimtais vārds ir **Kārlis Osvalds Krūmiņš**, piedzimis 1911. g. 24. aprīlī, Neretas pagasta Pīlkalnes "Osānos" kā māju saimnieka un īpašnieka Ernesta Krūmiņa un viņa sievas Olgas Šarlotes, dzimušas Kalpakas, dēls. Ģimenē bija vēl viena meita, Īda Elvira, mana istā māsa, 8 gadus vecāka par mani.

1915. g. vasarā, vācu armijai tuvojoties no Lietuvas puses, mana ģimene ar lopiem un visu mantību, cik varēja iekraut pārā vezumos, devās uz austrumiem un beigās apmetās pie tēva māsas Dārtas, kas bija aizprecējusies uz Latgali, ar "Bajinsku" saimnieku Kārsavas pagastā, kādus 12 km no Malnavas. Dārtas viram bija otras mājas, "Lazdiņi", netālu no "Bajinskiem", kur viņš turēja kādus 30 bišu stropus. "Lazdiņi" kļuva par mūsu dzīves vietu nākamajos gados. Tēvs pats gan nepalika mājās, baidīdamies, ka krievi var viņu iesaukt armijā, lai gan toreiz bija jau 43 gadus vecs. Viņš aizgāja mežos, pievienodamies "zaļajai armijai". Mājās palikušā māte mani nodeva kādā bērnu dārzā Malnavas tuvumā, kamēr Īda iekļuva kādā bēgļu skolā. Bērnu dārzā es dabūju plaušu karsoni un biju nolikts pagrabā "atdzīšanai", uz dēļiem, kad māte, nelabu nojautu mudināta, bija saļūgusi zirgu ratos un atbrauca, mani aizrāva pie kāda krievu ārsta, kas ar sinepju plāksteļiem un kādām stiprām zālēm mani no nāves paglāba. Veselu nedēļu gan es esot nogulējis nesamaņā.

"Osānos" atgriezāmies 1919. g. pavasarī. Izvazāto lauksaimniecības inventāru un mašīnas tēvs sadzina pie apkārtējiem saimniekiem, kas nebija bēguši, un sāka rosīgi strādāt. Viņš bija stiprs un pašaiļiedzīgs vīrs, bet, mežos dzīvodams, bija iemantojis pūšļa vēzi, kas viņu neganti mocīja. Man jau bija 8 gadi, un es palīdzēju Īdai ganīt lopus, cik to bija, kā arī mātei - atnest no akas ūdeni, pagādāt malku, iekurt un uzmanīt plīti uguni.

Tēvs ilgi nedzīvoja un nomira 1921. g. 4. aprīlī, būdams 49 gadi vecs. Viņa paredzēto mājas pārbūves darbu paveica māte, par darbiem amatniekiem maksājama zelta rubļus, kas bija iekrāti. Nelaimīgā kārtā māsa Īda saslima ar plaušu tuberkulozi, kas bija "iedzimta" slimība Kalpaku ģimenē. Viņu turējām atsevišķā istabā, ar visām pieejamām ērtībām, bet man pašam bija jāatsakās no skolas, kas bija vairāk nekā 5 km atstātu. Tikai 1923. g. rudenī, kad bija sākusi darboties tuvējā četrklasīgā Pīlkalnes pamatskola, mani māte tur aizveda, līdz ar "pūra lādi" - palielu brūnu kastī, kurā glabājās mans uzturs. Pa nakti gulēju līdz ar kādiem desmit citiem puikām skolā, un sestdienās nācu mājās. Tajā ziemā skolas pārzinis Druja mani pārcēla no vienas klases uz otru un 1924. g. pavasarī izdeva apliecinību, ka esmu beidzis pamatskolas kursu, ar visai labām atzīmēm. Tā vienā ziemā biju "izgājis" 4 klases un panācis tos, kas bija sākuši iet skolās agrāk.

Par "Osānu" īpašniekiem tiesa bija apstiprinājusi mūs visus trīs - māti, māsu un mani - vienlīdzīgās daļās. Īda 1924. g. paņēma mājas iegādāni, apprecējās ar ļoti liela auguma vīru Augustu Bērziņu, un mēs visi vienojāmies, ka viņš apsaimniekoja māju, maksās mātei "deputātu" par viņas daļas apsaimniekošanu, bet mani "izlaidīs skolās" līdz pilnai vidusskolai.

Tā 1924. g. rudenī mans svainis Augusts mani aizveda uz, apm., 12 km attālo Riekstiņu sešklasīgo pamatskolu, kur dzīvoju un mācījos nākamajos divos gados, ik pārsestdienas soļodams uz mājām. Uzturu man piegādāja trešdienās, kad Neretas centrā bija tirgus, un Augusts tur mēdza tirgoties un mainīt zirgus. Riekstiņu skolu beidzu 1927. g. 15. maijā un rudenī iestājos Jēkabpils vidusskolā, ko savukārt pabeidzu 1930. g. maijā. Tā svainis Augusts savu solījumu bija kaut kā turējis, mani "izlaidīs cauri vidusskolai", mājā man vairs nebija ko darīt, to atstāju māsas, mātes un svaiņa rokās, un pats 1930. g. augusta beigās devos uz Rīgu darbu meklēt. 1. oktobrī sāku strādāt pie kāda advokāta par sekretāru, un, to pašu darbu paturot, 1931. g. rudenī iestājos LU Tautsaimniecības un Tiesību Zinātņu Fakultātē, Tautsaimniecības nodaļā.

1933. g. septembrī beigās aizgāju kara dienestā. Mani novietoja 9. Rēzeknes kājnieku pulka 7. rotā, Zilupē, pie krievu robežas. 1934. g. sākumā mani aizsūtīja uz Rēzekni, kur dažus mēnešus pavadīju instruktoru rotā, no kurienes atkal mani atkomandēja uz virsniekvietnieku kursiem Kaņaskolā, Rīgā, kur pavadīju pavasaļa mēnešus, bet karstajos vasaras mēnešos trenējāmies "Poguļanskā", smilšainā apvidū Daugavpils apkaimē. Kursus sekmīgi pabeidzu, mani atkomandēja atpakaļ uz 7. rotu Zilupē un atvaļināja no karadienesta 1934. g. 1. oktobrī.

Jaunu darbu izdevās dabūt "Jaunāko Ziņu" galvenajā kantorī, L. Kalēju ielā 29, Rīgā, jau tā paša gada oktobra vidū. No jaunākā kantorista uzstrādājos par kaut ko līdzīgu grāmatveža palīgam, bet 1939. g. martā kāds paziņa Latvijas Amatniecības Kamerā man ieteica pieteikties galvenā grāmatveža un sabiedrības vadītāja amatam apvienotajās amatnieku krājaizdevu sabiedrībā "Amats". To darīju, un kļuva "Amata" vadītājs. 1940. g. sākumā mani aicināja par Ekonomiskās nodaļas sekretāru Amatniecības Kamerā, un aicinājumu pieņēmu. Jau pēc pārā mēnešiem Kamera bija atklājusi dažas nekārtības jaundibinātās amatnieku kopdarbības sabiedrībā "Spars" un mani aicināja pārņemt kontroli un vadību "Sparā". Atkal aicinājumu pieņēmu un kļuva "Spara" vadītājs līdz Rīgas atstāšanai 1944. g. 26. septembrī, kad abi ar (tagad nesen mirušo sievu) Adu plkst. 19:00 vakarā iekāpām mazajā kabotāžas kuģīti "Dzintarkrasts" un izbraucām nezināmā nākotnē. Vispirms apstājāmies Mērsragā, tad Ventspilī, un beidzot Liepājā.

24. oktobrī "Dzintarkrasts", līdz malām vācu kara materiālu un citādu vācu armijas mantu pielādēts, vakara krēslā atstāja Liepāju, lai garā mazu kuģīšu karavānā, ko pavadīja vācu minū trāleņi, dotos uz Pillavu (Pillau), Vācijā. Nakti uznāca varena vētra, karavāna izklīda, minū trāleņi vai nu pazuda, vai nogrima.

un 26. oktobra rītā izkāpām zviedru teritorijā, mazā Hemsē pilsētiņā Gotlandes dienvidu galā.

Zviedrijā dažādos darbos sabijām līdz 1949. g. sākumam. Kāds draugs, kas no Vācijas bija ieceļojis Kanadā jau 1948. g. vidū, atbalstīja mūsu izceļošanas pieprasījumu uz Kanadu, un tā mēs abi ar sievu 1949. g. 14. februārī ar kuģi "Gripshom" sasniedzām Halifaksas ostu, no kurienes ar vilcienu nokļuvām Norandā, Kvebekas ziemeļrietumos Mans draugs jau strādāja "Waite Amulet" cinka un vara raktuvē, Norandas tuvumā, un 1949. g. 9. martā arī es pirmo reizi nobraucu apakšzemē. Klintis urbdams un spridzinādams pavadīju gandrīz 3 gadus, bet 1952. g. februārī ietiku tās pašas raktuves kantorī par vagonu izsūtītāju (shipping clerk). Līdz 1963. g. rudenim biju uzstrādājies līdz grāmatveža palīgam (Assistant Chief Accountant), bet tajā gadā raktuve tika slēgta, izsmelta, un uz Matagamio rejonu negribēju iet. Laimējās dabūt darbu cinka fabrikā "Canadian Electrolytic Zinc", Vallejfeldā, arī Norandas grupas uzņēmumā, un tur nostrādāju kā speditors (Traffic Manager) līdz pensionēšanai 1976. g. 1. maijā.

Man ir dēls Indulis Mārtiņš, elektroinženieris, patlaban dzīvo un strādā ASV, Denveras (Kolorado) tuvumā. Mana uzticīgā, pašreizējā, nesalīdzināmā sieva Ada nomira 1993. g. 2. oktobrī, pēc 49 gadu kopdzīves.

Manas blakus intereses, tikmeti: grāmatas, pastmarkas un skaņuplates, īpaši klasiskās balsis.

Pensijas gados Osānu Kārlis, kā viņš parakstās zem saviem rakstiem, kļūst ražīgs žurnālists, rakstīdams daudz rakstu par izlasītām grāmatām, kādu viņam liela bagātība. Viņa rakstu valoda ir skaista un plūst pati no sevis. Trimdas presē viņš sevi iezīmē ar izkoptu stilu vispusīgās apcerēs. Tajās netrūkst asa prāta uztveres un drosme iztirzāt dažādus jautājumus. Kļūst plašākā latviešu laikraksta Amerikā "Laiks" un vēlāk arī "MLB Ziņotāja" līdzstrādnieks. Lasītāji ir kāri viņa rakstu gaidītāji un viņš kļūst par ļoti iecienītu autoru. Šī slava viņu pavada līdz mūža beigām. Savās mājās Vallejfeldā iekopj augļukoku un ogu krūmu dārzu. Šogad viņa stādītām ķirsim bija reti skaistas un saldās ogas.

Pirms gada viņam atklāj to pašu ļaundabīgo slimību, ar kuru miris tēvs. Gada laikā tā iet savu ceļu. 1996. gada 1. augustā Kārlis Osvalds Krūmiņš - Osānu Kārlis veļ acis uz mūžu. Pirms pāris dienām man vēl bija izdevība ar viņu tikties un pastāstīt īsumā par viņa dzimto pusi, kur biju nokļuvis savā pēdējā Latvijas apciemojumā. Sirmāis vīrs pateicībā smaidīja un teica: "Osānu Kārļa vairs nav. Nopirku gan vēl divi grāmatas, bet tās izlasīt vairs nevaru un par rakstīšanu nav runas."

Kārlī Osvaldu Krūmiņu pēdējā gaitā 5. augusta pēcpusdienā, Vallejfeldā, izvadīja māc. Rasma Caune, dēls Indulis ar vedekli Valeriju un paziņu pulciņš. Atvadu vārdus latviešu sabiedrības vārdā teica MLB Ziņotāja redaktors M. Štauers, nolāsīdams viņam veltītu dzejoli "Ardievas". Runāja arī dēls Indulis. Atvadu sveiciens bija atsūtījusi dzejniece Velta Toma, sirsniņa paziņa kopš jaunības gadiem. □

M. Štauers

RICHARDS ARTŪRS TŪTERS
1913. 10.9. - 1996. g. 25. 7.

Savā brošūrā "Tūteru cilts" Aizgājējs par sevi raksta šādi:

Par sevi rakstot, vispirms jāpiemin, ka, kaut gan ģimenē - mājās visi mani sauca par Artūru, vēlāk, sākot ar skolu gaitām, tiku saukts par Richardu. Šis vārds man kā kristību vārds bija dots pirmais un tā arī atzīmēts visos manos dokumentos. Kā jaunākajam no 4 brāļiem, mans dzīves ceļš nevienmēr ir bijis līdzens, bez traucējumiem. Skolu gaitas sākās ar Sēlu pagasta pamatskolu, kurā bija tikai mazliet tālāk par 2 km no mūsu mājas. Kaut gan man vajadzēja dzīvot skolas internātā, kur, mācību gadam sākoties, arī tiku novests, tad visiem mājas ļaudīm par pārsteigumu, pēc pāris internātā pārgulētām naktīm ieradās atpakaļ mājās ar visu, kas man bija līdz iedots. Tad nu māte neko citu nevarēja darīt, kā atļaut zēnam ik dienas mērot ceļu uz skolu kājām. Pēc šīs skolas beigšanas, mani nodeva Mazsalacas draudzes skolā un tad šīs pilsētiņas ģimnazijā. Šai skolā bija labi audzinātāji, kas uz mums, skolniekiem, darīja lielu iespaidu.

Starp tiem matematiku mācīja Mārtiņš Jansons. Viņš bija arī jaunatnes organizācijas "Vanagi" vadītājs. Viņa kundze bija dabas zinību skolotāja. Atis Ciris mācīja fiziku, bet viņa kundze vēsturi. Pēdējā bija klases audzinātāja, kurā es mācījos. Viņas iespaidā es arī izvēlējos kļūt par skolotāju un pēc ģimnazijas beigšanas iestājos Jelgavas Valsts skolotāju institūtā. Kad pēc divu gadu mācīšanās skolotāja diploms bija saņemts un arī aktīvais karadienests pabeigts, mans skolotāja darbs sākās Liepājas pilsētas Kronvalda Ata pamatskolā. Tani laikā Liepājas skolās strādāja daudz jaunu skolotāju - daži arī mani institūta skolas biedri. Ar viņiem veidojām kopīgas nodarbības sporta spēlēs, sanākot uz tām ik nedēļas vienu reizi Kungu ielas sporta zālē. Šinīs aktivitātēs arī iepazinās ar Komerskolas vingrošanas skolotāju L. Jankēvicu, kurā 1941. gadā kļuva manas dzīves līdzgaitniece. Ģimenē 1942. gadā piedzima dēls Andrējs.

Kad II pasaules kara darbības laikā krievu komunisti iebruka Latvijā, bija jāmaina skolu mācību programma. Kronvalda Ata skola tika pārdēvēta par pilsētas 2. nepilno vidusskolu. Bija arī mazas pārmaiņas skolotāju sastāvā. Par pārzini (direktoru) mūsu skolā iecēla sievieti (Kudumi), kurā brīvvalsts laikā nebija Liepājas pilsētas skolotāja. Arī izglītības nodaļu vadīja sieviete. Kad nu, kara darbībai turpinoties, vācu armija krievu okupantus no Latvijas padzina, Liepājas skolas darbs atkal pārorganizējās iepriekšējā kārtībā. Mūsu skolas pārzine bija aizbēgusi līdz komunistiem uz Pad. Savienību. Kronvalda skolas pārzinašanu uzticēja man. Šini darbā nostrādāju līdz 1944. g. pavasarim, kad arī man bija jāstājas kaņotāju rindās. Vispirms bija jāapmeklē virsnieku kursi Rīgā - Milgrāvi. Pēc to beigšanas, iedalīts legiona vienībā, manas kara gaitas sākās Igaunijā. Nav iespējams īsumā attēlot, kā viss notiek kaņalaukā, kur ik mirkli liktenīgi var pārsteigt ienaidnieka lode. Igaunijas frontē krievi bija ļoti uzmanīgi un ar tiem bija jābūt nemitīgā ieroču saskarē. Bieži nācās izlausties no ielenkuma, par ko vienības kaņavīri izpelnījās atzinību - dzelzskrusta ordeni. Kad frontes ciņas notika Latvijā, tad kādā intensīvā tuvciņā pie Akenstakenas muižas tiku ievainots.

Tālākais dzīves posms norisinājās lazarētē Rietumvācijā, Nidermārsbergas pilsētiņā. Kad ievainojums bija apstāts un veselības uzlabošanas atvaļinājums pavadīts, kaņš arī bija galā. Nu dzīve turpinājās gandrīz 2 gadus bēgļu nometnē Šlezvīgas pilsētā, līdz bija iespēja emigrēt uz aizjūras zemēm. Mana izvele bija Kanada, kur vajadzēja nostrādāt 1 gadu, lai tad varētu izvēlēties darbu citur un iesaistīties brīva pilsoņa dzīvē.

Arvien mazākas palika izredzes drīzumā atgriezties dzimtenē, kurā lielās demokrātijas - Anglija un Amerika bija atdekušas mums nīstamam režīmam - komūnismam. Tā bija skarba dzīves realitāte. Tad nu pēc kontrakta gada nostrādāšanas Virginia Town'a izdevās dabūt darbu Svētās Katrinas (St. Catherines) pilsētiņā, General Motors auto rūpniecībā. Šeit tautieši bija jau izveidojuši zināmu sabiedrisku dzīvi, kurā arī mani aicināja ņemt dalību. Vientulība trimdas ikdienā nomāca un tāpēc izšķīros veidot atkal ģimenes dzīvi - ar armijas kapteiņa Dāvja Biskapa meitu Rasmu. Pārņācām dzīvot Toronto pilsētā, kur sāku mācīties tehnisko zīmēšanu vakarskolā. Arī latviešu sabiedriskā dzīvē ņēmu dalību un noorganizēju vīru kori, kurā nodēvējām par Viestura kori. Kaut gan ar vislabākiem nodomiem ar Rasmu bija vēlēšanās veidot ģimenes dzīvi, tas tomēr neizdevās, un mūsu laulība sabruka un tika šķirta.

Montrealas pilsētā izdevās dabūt zīmētāja darbu, un tur tad ar 1959. gadu sāku strādāt. Arī te latviešiem bija izveidojusies sabiedriskā dzīve. Bija jau nodibināts vīru koris Junda, latviešu biedrība, katoļu un luterāņu draudzes. Sāku ņemt dalību vīru kori un apmeklēt kultūrālos sarīkojumus. Kādā no latviešu biedrības teātra izrādēm iepazinās ar šīs biedrības valdes locekli - Mariju Kaminski.

Tiekoties citos sarīkojumos iepazinās ar Mariju tuvāk. Viņai bija liela interese par mākslu - tēlojošo un mūziku. Dzīvojot Liepājā, viņa bija sākusi tautas konservatorijā mācīties vijoles spēlēšanu un bieži apmeklējusi operas izrādes. Mūsu starpā izveidojās sirsniņa draudzība. Mēs viens otram bijām vajadzīgi, lai dzīve būtu pilnīga. Kad arī Marija to apstiprināja, nolēmām savus dzīves ceļus apvienot vienā. Tam mācītājs Šēfers deva savu svētību.

Marijai bija iegādāts mazs zemes īpašums Laurenču kalnos. Tur katru nedēļas nogali devamies pasēdēt koku ēnā pie

strautiņa. Šādai sēdēšanai gan ilgi nenodevamies, jo radās doma, ka šeit būtu uzceļama māja, lai atbraukt varētu arī ziemā. Sākām atbrīvot zemi no krūmiem, lai būtu vieta, kur uzcelt telti un tad vēlāk māju. 1964. gadā pēc mūsu kopīgi izstrādāta plāna māja arī tika uzcelta. Izveidojām arī peldbaseinu.

Nu šo vietu ļoti iemīlējām un nolēmām, ka šeit būtu jāpārnāk dzīvot, kad man būs pienākuši pensijas gadi. 1974. gadā māja tika paplašināta ar lielu pagraba telpu, ēdamistabu un virtuvi. Un tad klāt bija pensionēšanās. Biju ļoti priecīgs, ka varu atstāt Montrealu un pārnākt te dzīvot diendienā. Te manai aktīvai dabai bija istā vieta. Vasarās varēja kopt mājas apkārtni, audzēt dārziņā saknes, ap māju puķes un, kad darbs bija nogurdinājis, ielekt peldbaseinā atvēsināties. Ziemās šī vieta ideāla slēpošanai, ko mēs abi ļoti piekopjam.

Richards Artūrs Tūters bija dzimis 1913. gada 10. septembrī, Sēļu pagasta Lieltūteru mājās, kuŗu zemes robežās audzis arī Tūteres svētozols (Par to no viņa savas dzimtas apceres publicēsim nākamajā MLB Ziņotāja numurā. - Red.), Bertas un Jāņa ģimenē.

Montrealā bija viru koŗa Junda uzcitīgs loceklis, atbalstīja Montrealas latviešu biedrības darbu un dažkārt rakstīja MLB Ziņotājam reportāžas vai aprakstus par sabiedriskās dzīves sākumiem šajā, sešdesmitajos gados otrā lielākajā latviešu centrā Kanadā.

Viņš mira 1996. gada 25. jūlijā. Pēdējā gaitā viņu no Collins bērū nama izvadīja māc. Rasma Caune un prāvs pavadītāju pulks (ap 70). Atvadu vārdus teica Montrealas latviešu biedrības priekšnieks M. Štauers, bijušā Jundas koŗa pārstāvis R. Karlsons un no ģimenes - Dr. P. Cakula kundze. Svētbrīdi kuplināja Andris Gūtmanis ar pāris vijoles solo gabaliem, pavadot ēģelniekam Andrejam Vitolam. Bērū mielastā, kas notika Latviešu centrā par aizģājēju stāstīja Viesturs Hūns.

Par viņu sēro dzīves biedre Marija, bijušie jundieši un vesturieši, Montrealas latviešu sabiedrība. □

M. Štauers

+++++

ELVĪRA GOBA, dz. Kurlis

1996. gada 26. jūlijā, Montrealā, pēc ilgākas ciņas ar ļaundabīgu slimību mirusi **Elvira Goba, dz. Kurlis**.

Viņa bija dzimusi 1901. gada 11. decembrī, Latvijā.

Montrealas latviešu sabiedrības un ev.-lut. Trisvienības draudzes veidošanas sākumā aktīvi darbojusies sabiedriskā vidē. Bijusi pie draudzes Dāmu komitejas dibināšanas un čakla tās locekle. Bija ļoti dievbijīga un citīga dievkalpojumu apmeklētāja.

Par viņu sēro meitas Nora un Malda, dēls Viesturs ar ģimenēm.

30. jūlijā pēdējā gaitā viņu izvadīja māc. Rasma Caune un liels pavadītāju pulks. Atvadu vārdus kapsētā ev.-lut. Trisvienības draudzes vārdā teica M. Štauers. □

M. Štauers

+++++

ILGA ŠTAUVERE GULDĪTA DZIMTENĒ

Ilgas Štaures pelnu urnas apbedīšana notika šī gada 11. jūlijā, Aizputē. To uz turieni aizveda nelaiķes virs Mārtiņš un viņas vecākā meita komp. Dace Apeŗāne.

Aizputes luterāņu baznīcā izvadīšanas dievkalpojumu vadīja draudzes māc. J. Sproģis. Tā laikā notika īpašs piemiņas koncerts, kas ilga nepilnu stundu. Koncertā J. Mediņa Āriju atskaņoja ēģelniece Dr. Inģrīda Gūtberga no Bostonas; Daces Apeŗānes Pastorāli un Jāzeps Vitola Romanci - vijolniece Rasma Lielmane no Meksikas; Em. Dārziņa Kad būs as'ras izraudātas un Fr. Šuberta Ave Maria dziedāja tenors Jānis Sproģis; Pēteris Vaska Te Deum atskaņoja ēģelnieks Tālvāldis Deksnis, bet J. S. Bacha Koncerta divām vijolēm II daļu vijolnieki Daina un Raimonds Ozoli, visus solistus pavadot T. Deksnim. Nopiētnais koncerts, par kuŗu bija ziņojusi vietējā televīzija un radio, bija pulcinājis daudz klausītāju-urnas izvadītāju, skaitā pāri 150, to vidū Aizputes pilsētas galvu.

Izvadīšanas gājiens vijās pa Aizputes ielām, apstājās pie mājas, kuŗā Ilga savā bērūnībā dzīvoja, un tad devās uz Vecajiem kapiem, kur pa skuju un margrietīņu rotātu teku virs Mārtiņš,

mācītājam blakus ejot, aiznesa pelnu urnu, ielaižot to arī kapā ar latviešu rakstos rakstītu atvadu celiņu. Izvadīšanas laikā Daina un Raimonds Ozoli spēlēja vijolu priekšnesumu, māc. J. Sproģis dziedāja dziesmu, bet virs Mārtiņš nolāsīja atvadu dzejoli:

Dziesma par Tevi

Es kādreiz dziesmu dziedāju par tēvu,
Un par māti, un citiem ģimenē.
Nu dziedu citu -
Par dižu sievu, par mūsu bērūnu māti,
Par sievieti un cilvēku ar plašu sirdi.
Tu tajā ieslēdzi mūs visus - savus miļos,
Savu tautu un tās bērūnus, un ikvienu,
Kam cilvēcība bāka spoŗa, kas ceļu rāda
Dienās baltās, nebaltās. Lidz pati Tu
Par šādu bāku nemanīti kļuvi,
Lai mūŗam degtu un ceļu rādītu mums visiem.
Nu savām rokām Tevi nesu
Uz tālo dzimteni un klusi dziedu.
Dziedu es par Tavu mīlestību,
Par Tavu dāsno roku, par itin visu,
Ko Tu mums devi - nesavtīgi sevi,
Lai mūsos dzīvotu kā spārnots gars.
Šī dziesma, ko par Tevi dziedu,
Ir pateicība mana - par dzīvi skaistu,
Kas kā dzintars mirdz un žilbina,
Kaut sen Tu debess pļāvās esi.
Šī dziesma dārga man. Tās melodija
Dzidri skan un silda. Šī dziesma Tev.
Tai lidzās nestāv cita, jo esi Tu
Kā pati cilvēcības gaisma!
Šī dziesma sievai, mātei, sievietei -
Cilvēkam ar varavīksnes mirdzu.

1996. gada 22. jūnijā, Ligo priekšvakarā, Montrealā

Kapu aizraka un kapu kopiņu izveidoja aizģājējas radnieku saime. Pirmos ziedus nolika virs Mārtiņš, sekoja meita Dace, kas atvadījās arī savu māsu Māras un Ilzes, visu septiņu mazbērūnu un znotu Gundara un Glēna vārdā. Īpašus atvadu vārdus teica LNNK pārstāvis Eduards Berklavs un Latviešu komponistu apvienības priekšnieks Artūrs Maskats. Izģūtīgi atvadījās divas agrākās dzīves Vinipegā, Manitobā, lidzģaitnieces Elza Sniķere un Dr. Inģrīda Strautmane, pēdējā runāja arī piānista Artūra Ozoliņa vārdā. Ap kapu dega dzīvu liesmu sveces un tas atrodas blakus agrā bērūnībā mirušajam brālītim Vilnim.

Lietainajā Latvijas vasarā, kuŗas iepriekšējā dienā Aizputē bija nogāzies vai vesels ezers, šī diena bija reti gaiša. Saule ripoja pa zemes virsu un izlauzās cauri milģigajiem kapsētas kokiem, nesdama savus siltos sveicienus.

Ilga Štaureve guldīta dzimtas kapos savā dzimtenē. □

M. Štauers

KĀRLIS OSVALDS KRŪMIŅŠ

(OSĀNU KĀRLIS)

Dzimis 1911. gada 24. aprīlī, Neretā, Latvijā
Miris 1996. gada 1. augustā, Vallejfidā,
Kvebekā, Kanadā

Tēvam, draugam un dzīves filozofam, kas
aizceļojis uz nākamo pasauli, mēs novēlam
mūŗības mieru un Dieva mīlestību.
All our love for ever.

Dēls Indulis,
vedekla Valerija un
brālēns Valeriāns.

Dieva mierā aizģājusi

ELVĪRA GOBA, dz. KURLIS

viņu piemin

Montrealas Latviešu Biedrība

Koristiem mūžības laukos
pievienojies

RICHARDS ARTŪRS TŪTERS

Dzimis 1913. gada 10. septembrī,
Miris 1996. gada 25. jūlijā.

Viņu piemin

Montrealas Latviešu Biedrība

Sava Dieva priekšā stāties mūsu līdzstrād-
nieks, žurnālists un filozofs

KĀRLIS OSVALDS KRŪMIŅŠ-OSĀNS

Dzimis 1911. gada 24. aprīlī, Latvijā
Miris 1996. gada 1. augustā, Kanadā

Nu Tu rakstīsi sava Dieva valstī!

Pateicībā

Kaut būtu varējis noskalot Tu
Dzīves putekļus brūnganā Sēlijas strautā!
Tā ūdens Tev atņemtu sāpes un
Dotu Tev spēku vēl rakstīt
Un priecināt tautu - bija par tālu...
Nu tālā ceļā Tu pats.

MLB Ziņotāja redakcija un
redaktors

DV MONTREALAS NODAĻAS ZIŅAS:

PATEICĪBA

DV Montrealas nodaļas valde izsaka sirsnīgu pateicību vi-
siem atsaucīgiem tautiešiem, kuŗi atbalstījuši mūsu 14. jūnija
ziedojumu vākšanas akciju ar sekojošiem ziedojumiem:

- § 5.00 J. Leitens.
- § 10.00 Velta Vaivads, A. Stigners, L. Kalniņš, H. Dekmei-
ers, G. Smilga.
- § 15.00 Inese Ortmanis, Helena Bērziņa.
- § 20.00 J. Bilinskis, Eleonora Krūmāja, S. Opolnieks, Zenta
Wisnievskis, A. R. Reiss, E. Skujiņš, Jadviga Ozoliņa, Jadviga
Gasparoviča, Elizabete KIRSTUKAS, Irma Valdmane, Lidija Rudzā-
te, J. Smelters, Ilze Kalniņa, Aina Kabule, Marta Ērglis, Vilma
Ulmanis, Lidija Stadiņa, H. Romāns, Valdmane-Demandt Māra,
J. Začs, Elvira Vitols.
- § 25.00 O. Rozentāls, Spidola Zariņa, V. Zariņš, Emīlija
Varslavāne, A. Caune, I. Klaiše, I. Frišmanis, E. Krūze, J. Luks-
tiņš, V. Nikiforovs, Rita Bungay, H. Žvigulis, V. Hūns, I. Steprāns,
E. Balulis, B. Waldheima, U. Lūsis, anonīms, Alma Ābra-
ma, I. un O. Sņikeri, Velta Tomsone, O. Kreišmanis, E. Reveli-
ņš, M. Sala, M. Štauers, J. Gributs, J. Tērauds, Helēna Šmits.
- § 30.00 A. Laizāns, E. Gailis, P. Zujevs, J. Ierasts, V. Ozols,
K. Dreijeris, Anta Paabo, Lūcija Plūme.
- § 35.00 J. Birze, Ņina Kupcis, Valentīna Leikucs.
- § 40.00 Anna Kreipāns, Rasma Leimane, J. Ķivītis.
- § 50.00 J. Greizis, A. Oborons, Elza Āboliņa, J. un M. Kala-
či, A. Pušpurs, J. Konovalovs, Dr. A. Tiltiņa, Lidija Zaliņķēviča,
G. un I. Strautiņi, A. Skuja, A. Panga, J. Graudiņš, Alma Gūtma-
ne, K. Ivanovskis, V. Klētnieks, R. Vitiņš.
- § 60.00 J. un E. Metumi.
- § 75.00 J. Verners, E. Platups, J. Odiņš.
- § 100.00 Malda Skaistkalns, Valija Grunde, Rasma Stelps-
Kirsteins, T. Kraulis, B. Innus, A. un D. Zariņi, K. Čakas, E.
Auders, A. Lepše.
- § 125.00 V. un A. Paegles, I. Skrastiņš.
- § 130.00 A. Apinis
- § 150.00 K. Deksnis.
- No 104 ziedotājiem kopā ir ienācis \$ 4185/00.
- 1995. gada Ziemsvētku ziedotāju sarakstā nebija pieminēts
A. Lepše ar \$ 25.00 ziedojumu.

Personīgi Jums katram izsaku lielu paldies un nobeigšu ar
Leonida Breikša lūgšanas vārdiem:

"Dod mums spēku,
Dod mums drosmi,
Dod mums vienprātību
Tēvs!"

Arnolds Zariņš

ATCERAS "HELSEINKI '86"

Ar Latvijas karogu dekorētā Latviešu centra lielajā sariko-
jumu zālē, 5. jūnija pēcpusdienā, Montrealas latv. pensionāru
apvienība kopā ar DV Montrealas nod. atcerējās pirms 10 ga-
diem Latvijas atdzimšanas ceļa lielos notikumus un šo notikumu
dalībniekus - Helsinki '86 pārstāvjus pie Brīvības pieminekļa
Rīgā.

Atceres sarikojumu atklāja V. Paegle, norādot, ka pirms 9
gadiem, 1987. g. 14. jūnijā pie Brīvības pieminekļa, Rīgā, liela
tautas pulka pavadīti, nolika krāšņus ziedus un arī atritināja pa-
slēpto Latvijas karogu mūsu pirmie, otrās tautas atmodas inċia-
tori - Alfreds Zariņš, Eva Biteniece, Rolands Silaraups un Ārijs
Tomsons. Šo varonīgo un drošsirdīgo latviešu jauniešu mestā
dzirksts par jaunu aizdedzināja mūsu tautas apspiestībā glabāto
uguni, ilgu liesmu un izpaudās spontāni sauciens pēc brīvas Lat-
vijas. Tāpat viņš aicināja nekad neaizmirst mūsu tautas lielo sē-
ru dienu, 1941. g. 14. jūniju, kad tūkstošiem mūsu tautas piederī-
go izsūtīja, izrāva no mūsu vidus un aizveda uz austrumiem
nezināmā virzienā. Aicināja neaizmirst 1949. g. 25. martu, kad
pāri par 43.000 izsūtīja verdzībā uz tālajām krievu vergu nomet-
nēm, no kuŗām atgriezās tikai daži tūkstoši. Laikā, kad citas
tautas vēl arvien meklē un tiesā kara noziedzniekus, mēs tur-
pretim apmierināties ar piemiņas brīžiem un dažu asaru nobir-
dināšanu. Savu uzrunu V. Paegle nobeidza ar Elzas Ķezberes
dzejoli "Tu, kam klausā zvaigzņu bari." Paziņoja, ka apvienībā
iestājušies 2 jauni biedri - Lidija Zaliņķēviča un Jānis Smelters.
Jūlijs Metums nolāsija māc. R. Caunes svētbrīža vārdus, jo viņa
patī nebija varējusi ierasties.

Biedzine Ilga Strautiņa paziņoja jūnija mēneša jubilārus -
apaļo gadu skaitu bija sasnieguši A. Laizāns (75) un Tekla De-
minovska (95), pārējie - Berta Waldheima, Uldis Lūsis, Mārtiņš
Štauers, Glorija Morris, Astra Bērziņa, Indulis Skrastiņš, Aina
Kabule, Jānis Blusanovičs, Viktors Hūns, Jānis Ķivītis un Ilga
Poruks.

Tautas ciešanu piemiņai īsu referātiu bija sagatavojis
Imants Steprāns, norādot, ka mēs šodien daudz dzirdot iebildu-
mu par 14. jūnija atceres ceremoniju rīkošanu un arī notiku-
miem, kas risinājušies pirms 50 un vairākiem gadiem, aizbildi-
noties, ka, lūk, mūsu tautai tā jau neesot bijusi vienīgā diena un
arī ne vienīgais gadījums, kad tā vesta pa iznīcības un moku ce-
ļiem. "Patiešām, tautu iznīcināšana nav nekas jauns un jau Bi-
bele rāda, ka Dieva apsoliņuma vārdā tika izkautas apsolitās Ka-
nānas zemes tautas, neatstājot dzīvu nevienu cilvēku. Un tikai
tagad vēsturnieki mēģina spriest par šīm senajām kultūrām, bet
pašu tautu ciešanu stāstu vairs neviens nepiemin," norādīja refe-
rents.

"Mūsu tautas ciešanu laiks ir beidzies, bet mūsu pašu atbil-
dības laiks vēl joprojām rit uz priekšu. Tāpat kā vienas tautas
kultūra, tā arī ciešanas nav samērojamas ar citām tautām - tās ir
katrai tautai pašai noliktas. Neklausīsim tām balsīm, kas grib
mūsu tautas ciešana tāt aizmirstības miglā, lai tikai pasaules va-
renie netiktu traucēti. Ja arī dažs mūsu pašu tautas loceklis ar
mūsu ciešanu stāsta noliegšanu domājas esam izpelnījies atzini-
bu pasaules vareno acis, tad atcerēsimies, cik zemu šāda atzini-
ba bija jau vērtēta tad, kad tā vēl bija nesusi atalģojumu. Un at-
cerēsimies Virzas vārdus par svešo tautu nievām, ka... mēs
esam pārpilni tik pieļāvīga gaisa, ka viņu domas nāk un mūsos
ligzdas taisa. Nekad neaizmirsīsim, ka mūsu piemiņa ir vienī-
gais pieminekļis tiem, kas zemē nogūlās bez zārka," nobeidza I.
Steprāns.

Jūlijs Metums nolāsija 2 skaistus dzejoļus - Anotonijas Stī-
kutas "Pēdējā vēstule" un Ilgas Bērzas "Aizvešanas balāde", bet
V. Paegle E. Skujiņa brāļa aprakstu par dzīvi izsūtījumā.

Galona vina bija dāvinājuši A. Laizāns, J. Ķivītis, U. Lūsis
un O. Skrastiņš, bet saldās maizītes un kļiņģerus B. Waldheima,
Gl. Morris un I. Poruka; tortes - A. Bērziņa un A. Kabule.

kundzēm par palīdzību. To, kas mums neder izmēru dēļ, atdo-
dam draugiem, kam arī iet ļoti grūti."

No Liezeres: "Sveicieni Jums no Latvijas. Jūsu saini saņē-
mām 21. jūnijā, tieši uz Jāņiem, un izsakām Jums lielu pateicību
par to, par Jūsu pūlēm un darbu. Mums liels prieks bija, kad uz
šiem svētkiem tikām pie dāvanām. Apavi abām meitenēm der,
daži tūliņ, citi mazliet vēlāk. Arī man pašai der viens kurpju pā-
ris. Paldies par visu to. Drēbītes arī valkāsim, kas nu kuņai de-
rēs. Paldies par rotaļlietām. Nu, ja dažas drēbes neder, vai arī
apavi, tos pārdodam, kā varam, un naudiņa tad paliek pārtikai."

Par pēdējiem saiņu sūtījumiem, ko sagatavoja DV Montrea-
las nodaļas vanadzis un vanagi kopā ar citiem atsaucīgiem pali-
giem, esam saņēmuši jau pāri par duci pateicības vēstuļu, kas
adresētas DV Montrealas nodaļai un arī nod. vanadzū priekšnie-
cei Ē. Vitiņai. Tās visas izsaka dziļa prieka izjūtu, sirsnīgu patei-
cību, labestību, ka šajā saulē ir arī vēl kāds vai kādi, kas atceras
tos, kam sava bērnība, citam jaunība, bet daudziem arī viss savs
pagaņais mūžs un pat vecuma dienas jāpavada trūkumā, naba-
dzībā un, runājot Viļa Plūdoņa vārdiem "Dūmainā tumsistabiņā,
kur sāpes no griestiem lija un pilns stāvēja asaru trauks, bet trū-
kums tuvākais draugs."

Tā Vita no Talsiem raksta: "Sveicināti labie ļaudis tālajā
Kanadā! Miļš paldies, saņēmām Jūsu apavu sūtījumu, esam ļoti
pateicīgi. Visi apavai gan pašiem nederēja, bet tā kā neesat norā-
dījuši, kā rīkoties ar šādām mantām, tad uzskatīju, ka nepem-
sat jaunā, ka es šos apavus uzdāvināju puisietim-invalidam. Viņam
kopš dzimšanas traucēta garīgā attīstība - Dainim. Šis zēns ko-
pā ar māmiņu un brālīti dzīvo mums kaimiņos. Esam bezgala
priecīgi un gandarīti par Jūsu rūpēm un nesavtību, jo, taisnību
sakot, nemaz isti nezinu par kādiem līdzekļiem būtu iegādā-
jusies apavus saviem miļļiem. Tagad ar Jūsu un Dieva palīgu šī
problēma ir atrisināta - jauno skolas gadu varēs sākt jaunās kur-
pēs. Vēlreiz miļš paldies, vēlot Jums labu veselību un cerot, ka
arī Jūs nekad nepametīs Dieva mīlestība un gādība."

Uģu ģimene no Jūrmalas: "Lūdzu atvainojat, par ilgo klu-
sēšanu. 5. jūlijā paiet gads kopš mūsu Uģa, 23 gadus vecā tra-
ģiskās nāves dienas. Sirsnīgs, sirsnīgs paldies par sūtījumu, ku-
ru saņēmām 1. jūlijā."

Aina no Talsiem: "Miļš un sirsnīgs paldies par DV Montrea-
las nodaļas paku, ko saņēma mūsu vanagi. To saņēmām 22. jū-
nijā un tūlīt aizsūtīju Dundagas nodaļai-grupai, kuņā ir 11 vana-
gi. Es esmu NDV Talsu nodaļas kasiere un arī vanadzū priekš-
niece. Mūsu vanagiem sūtīto humāno palīdzību mēģinu sadalīt
taisnīgi. Līdz šim neesmu saņēmusi nevienu aizrādījumu no va-
nagiem. Šo darbu daru jau 4 gadus, un tā centīšos darīt arī turp-
māk. Ja gadījumā vēl kādreiz kaut ko sūtiet, lūdzu sūtiet uz ma-
nu adresi. Mēs te esam diezgan liela nodaļa ar 242 biedriem, no
tiem 61 vanadzē. Piedalāmie aktīvi visos pasākumos. Ar patie-
su cieņu un pateicību, Aina."

Saldus pensionāta "Atpūta" vadītāja raksta: "Šodien notika
brīnumš. Rakstot Jums vēstuli, saņēmām no Jums paku. Sirsnī-
gi pateicamies par šo un arī iepriekšējo. Priecīgus Līgo svētkus
un Jāņu dienu novēl Atpūtas kolektīvs."

"Lai Jums visiem laba veselība un labi klājas. Mēs vienmēr
atbildam par saiņu saņemšanu, bet nezinām, vai Jūs saņemat
mūsu vēstules. Gribētu arī ko zināt par Jums un manu brālēnu
Jāni Leitenu, kā viņš jūtas? Ja varat, lūdzu nododat viņam svei-
cienus no mums visiem. Ilgi no viņa nav nekādu ziņu. Viņš jau
kādreiz arī bija Jūsu vidū. Visu labu Jums vēlot un sveiceni no
Latvijas Jums visiem. Ir arī pienākušas pateicības vēstules no
LNDV priekšnieka, bijušā latviešu leģiona virsnieka Rolanda
Kovtuņeko par saņemtiem apaviem izdalīšanai veciem leģionā-
riem."

Lai šīs pateicības vēstules būtu arī apziņas pārliecība visiem
šā labā darba darītājiem, ka, kamēr vien Dievs dos spēku ma-
nām rokām celties un kājām kustēties, tās neapstāsies dikā, bet
atdos vismaz daļu manai tautai no tā, kam manas dzimtenes
brīvības cīnītāji atdeva savas jaunās dzīvības jau pašā dzīves
sākumā. □

Skrastiņu Indulis

Atbalstiet Montrealas Latviešu Biedrības darbu! Iestājieties
tajā par biedru. Iestāšanās maksa ir \$ 5.-, bet biedru maksa
\$ 10.- gadā. Ja esat MLB biedrs, LNAK dalības maksa, maksājot
caur MLB, ir \$ 10.-.

Montrealas Latviešu Biedrības ziņas:

Turpmākie sarikojumi

29. septembrī, plkst. 10:00, Latviešu centrā, Pankūku
brokastis. Plašāks paziņojums nākamajā MLB Ziņotājā.

2. novembrī, plkst. 10:00, Latviešu centrā, gadskārtējais
MLB mājas cepumu, gardumu un dažādu priekšmetu
tirdziņš.

Tirdziņam esam aizrunājuši, kā iepriekšējos gadus, visu
Latviešu centru, lai šajā sarikojumā ērti varētu justies itin visi tā
apmeklētāji. Tā kā tas ir viens no nedaudzajiem saietiem, kas
biedrībai dod līdzekļus (arī no kanadiešu sabiedrības) tās darbi-
bas mērķu īstenošanai, darbā jāaicina **talcinieki un labvēji -
Jūs!** Lūdzam talkā!

Tirdziņam vajadzīgi dažādi ēdieni, mājas cepumi, tortes,
kūkas, ievārijumi, skābēti gurķi, iekonzervēti ķirbji, rudzu
maize, pīrāgi (daudz! jo kanadieši tos pērk dučiem!) medus,
augļi, piparkūkas un citi gardumi, kādus mūsu čaklās nama mā-
tes un tēvi var sagādāt un ziedot, kā arī rokdarbi, kokgriezumi,
lietiskās mākslas priekšmeti, apsveikumu kartiņas, rotas, grā-
matas utt., par kuņu tirgošanu jāmaksā komisija. Citiem vār-
diem, itin viss, ko šādā tirdziņā var pārdot un kas, it sevišķi,
varētu saistīt mūsu viesu, kanadiešu uzmanību un kas varētu
noderēt Ziemsvētku dāvanām.

Lai arī lūdzam visus **līdzšinējos un jaunus labvējus** šī ga-
da tirdziņa talciniekos!

Pirmie talcinieki ir jau atsaukušies, sagatavojuši ievārijuma
burciņas un rūpējas par citiem interesantiem labumiem. Labā
tirdziņā vajaga daudz un labu mantu, lai tā apciemotājam būtu
iespējami liela izvēle.

Tirdziņa laikā darbosies arī **ēdnīca**, kuņā varēs iegādāties
padzērienu, maizītes, kūkas, uzkodas un **siltas pusdienas**.

Gatavojaties šim vispārējam MLB sarikojumam, ar kuņu
savā veidā reprezentējamies mūsu vietējā sabiedrībā Lašīnā, un
aiciniet līdz savus **kanadiešu draugus un paziņas!**

Pieteikšanās un plašāka informācija:

Elga Čops	-tālr. 684-2522
Gita Lukstiņa	-tālr. 685-2218
Marga Lūse	-tālr. 488-7615
Velta Ozola	-tālr. 626-3501
Anita Poriēte-Bedard	-tālr. 697-6624
Dagmāra Ziediņa	-tālr. 694-2817

MLB bibliotēka pieņem grāmatu ziedojumus. Pirms Jūs
likvidējat savus grāmatu plauktus, lūdzam apsvērt savu grāma-
tu nodošanu mūsu bibliotēkai. Lūdzam sazināties ar bibliotēkā-
ru **Jāni Birzi, tālr. 684-4391.**

Ari šogad MLB Ziņotāja lasītājiem būs iespēja pīda-
līties kopējā Ziemsvētku un Jaungada apsveikumā, ko
publicēsīm š. g. MLB Ziņotāja decembra numurā. Visi
iepriekšējā gada apsveikuma dalībnieki automātiski uzskatīti kā
ši gada dalībnieki. Ja to nevēlaties, lūdzam par to ziņot MLB
Ziņotāja redakcijai, tālr. 457-9832. Gaidīti jauni dalībnieki. Jāpie-
teicas līdz šī gada 30. novembrim.

Visi maksājumi sūtāmi MLB kasierei Anitai Poriētei-
Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Clair, Quebec,
Canada H9R 2X5, tālr. 514-697-6624. Čeki rakstāmi uz
MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas 11. au-
gustā, Tērvetē. Tos lasītājus, kas papēmuši eksemplāru nodoša-
nai citam/ai lasītājam/ai, lūdzam to arī izdarīt, vai ziņot, ja tas
nav izdevies un atgriezt nenodoto atpakaļ redakcijā. Šāds izdales
veids ievērojami samazina pasta izdevumus, kas šobrīd paņem
vairāk kā pusi no kopējiem ienākumiem.

Gaidām arī Jūsu abonementa maksas un ziedojumus, jo
izdevumi nemitīgi aug un nolietojās mašīnas, kuņas prasa arvien
vairāk remontus, un līdz ar to atkal līdzekļus.

Gaidām arī jaunus darbiniekus redakcijā. Veicami visādi
darbiņi. Padomājiet, kur Jūs varētu pielikt savu roku. Mēs
gaidām un būsim pateicīgi.

Redakcija

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS

Biežāk lietoto telpu adreses: Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcell ielā.
Ev.-lut. Trisvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224
Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašīnā, tālrunis 634-4082

- 11. augustā, plkst. 11:00,** Tērvetē, latv. ev.-lut. Trisvienības un Otavas latv. ev.-lut. Miera draudzes kopīgais dievkalpojums. Pēc tā **p i k n i k s**.
- 18. augustā, plkst. 10:00,** Tērvetē. Montrealas latv. pensionāru apv. **izbraukums**. Iespējama Otavas senioru kluba piedalīšanās. Piedalās arī DV Montrealas nodaļa, lai kopīgi atzīmētu **Brīvības cīņu atceri**. DV lūdz vanagus un vanadzdes ierasties formas tērpos.
- 25. augustā, plkst. 18:00,** Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums ar dievgaldu**.

- 4. septembrī, plkst. 16:00,** Latviešu centrā, A/S "Bebri" **kārtējā sanāksme**.
- 8. septembrī, plkst. 13:30,** Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
- 15. septembrī, plkst. 10:30,** Notre Dame bazilikas, Jēzus Sv. Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
- 15. septembrī, plkst. 13:30,** Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
- 22. septembrī, plkst. 13:30,** Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
- 28. septembrī, plkst. 09:00,** Latviešu centrā, Montrealas latviešu skola uzsāk savu **1996./7. mācības gadu**.
- 29. septembrī, plkst. 10:00,** Latviešu centrā, Montrealas latviešu biedrības **Pankūku brokastis**. Plašāka informācija nākamajā MLB Ziņotāja numurā.

2. oktobrī, plkst. 16:00, Latviešu centrā, akciju sabiedrības "Bebri" **kārtējā sanāksme**.

2. novembrī, plkst. 10:00, Latviešu centrā. Montrealas Latviešu Biedrības **gadskārtējais mājas cepumu un lietiskās mākslas priekšmetu tirdziņš**. Skatiet paziņojumu 26. lpp. un sekojiet plašākai informācijai nākamajos MLB Ziņotāja numuros.

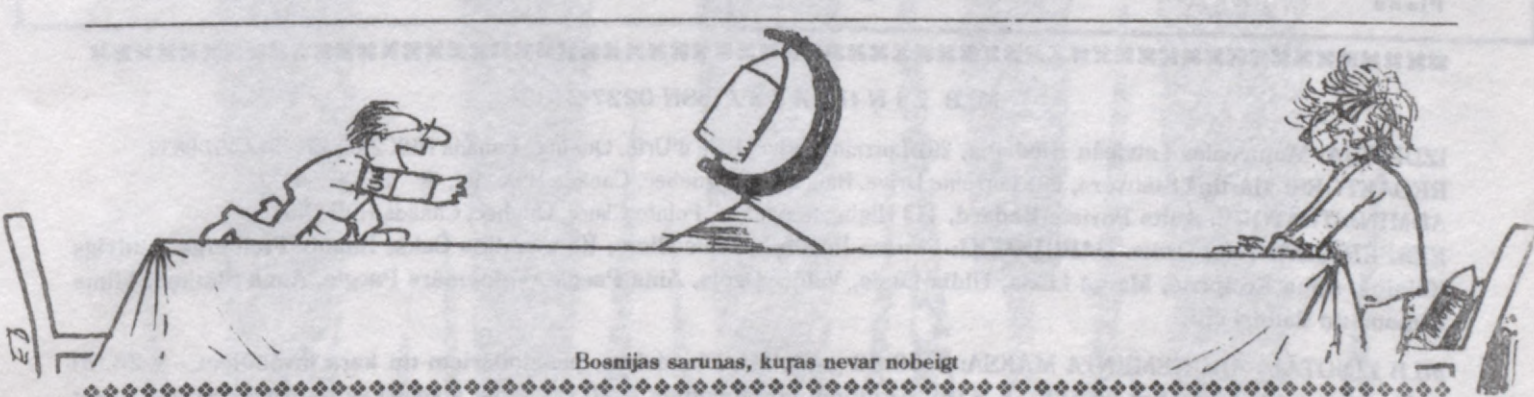
6. novembrī, plkst. 16:00, Latviešu centrā, akciju sabiedrības "Bebri" **kārtējā sanāksme**.

9. novembrī, plkst. 17:00, Latviešu centrā, DV Montrealas nodaļas **gada svētki un Lāčplēšu dienas atcere**. Svētku runu teiks DV KV priekšsēdis Varimants Plūdons.

MLB Z 1996 VII/VIII 1.050 e

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicājiet!

● **MLB ZIŅOTĀJA** redakcijai tagad ir savs **FAKSA** numurs - **514-457-3496**

Bosnijas sarunas, kuņas nevar nobeigt

MLB ZIŅOTĀJA administrātores un MLB kasieres A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que.
Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 30.00 vai \$ 25.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju.....	\$ _____
LNAK dalības maksu (maksājot caur MLB \$ 10.-).....	\$ _____
MLB biedru maksu par 1996./7. darbības gadu (\$ 15.-)	\$ _____
Ziedojumu Montrealas latviešu biedrībai	\$ _____
Ziedojums Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese, pasta koda, tālruna numurs) (paraksts)

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas
- Jūsu ciemiņiem no Latvijas
kārtotam lidojumus
- Ekskursijas pa Latviju
sadarbībā ar Latvia Tours

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 924-6328

Cumberland Court,
99 Yorkville Ave.
Toronto, Ont. M5R 3K5
Fax (416) 924-5954

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amērikas pārstāvji

1-800-268-7442

MLB ZIŅOTĀJA FAKSS - 514-457-3496

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

- 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

MONTREALAS LATVIEŠU SKOLA

aicina pieteikties 1996./97. mācības gadam jaunus skolniekus, kas runā latviski.

Bērnu dārza klasei pieņemam bērnus, kas dzimuši 1993. gadā.

Skola atsāks darbību 1996. gada 28. septembrī, Latviešu centrā.

Pieteikties pie skolas pārzines Ināras Paliepas, tālr. 426-3986, vakaros.

Skolas vadība

• Laikā no 13.-18. augustam, Santa Krūz kalnos, Kalifornijā, notiks X LATVIEŠU DRAUDŽU DIENAS, kuņas riko LDD-96 Ricības komiteja. Plašāka informācija iegūstama Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudzē, zvanot draudzes priekšniekam A. Spuram, tel. 634-5649, vai māc. R. Caunei, tel. 489-3224. Ja vēlaties piedalīties, ir pienācis pēdējais brīdis.

• Laikā no 24.-31. augustam, Sidrabēnē, ev.-lut. Sv. Andreja draudzes ipašumā, notiks TEOLOĢIJAS INSTITŪTS. Plaša un vispusīga programma. Ja kāds vēlētos piedalīties, ar steigu jāsaņemas ar māc. R. Cauni, tel. 489-3224.

• Laipni lūdzam montrealiešus sniegt ziņas par notikumiem mūsu sabiedrībā. Redakcijai ne vienmēr ir iespējams visam izsekot un visu uzzināt. It sevišķi aicinām sarīkojumu rīkotājus laicīgi pieteikt savus pasākumus Sabiedriskās dzīves laikrādī. Dariet to rakstiski uz lielas lapas, lai iesniegums nepazustu redakcijas papīru kalnos.

MAX-IMMO

Courtier en immobilier

MLS

Uldis Lūsis, B. A.
Agent immobilier
☎514-488 7615

PAKALPOJUMI

nekustāmo īpašumu tirdzniecībā.
Zvaniet! - Tel. 514-488-7615

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Imants Freibergs, Ludvigs Kalniņš, Anna Kreipāne, Marga Lūsis, Uldis Lūsis, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 30.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kuņa invalīdiem - \$ 25.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtņicas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauž ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonīmus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY JULY 1996 JULIET MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL AUGUST AOÛT BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué., Canada H9X 2R2, ☎514-457-9832

MLB Ziņotājs, 1996. gada jūlijs/augusts

28. PAZIŅOJUMI/REDAKCIJA